

ISSN: 1859-3550

TẠP CHÍ

THÔNG TIN & TRUYỀN THÔNG

CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA BỘ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

Số 1 - Tháng 1/2023

CHÀO NĂM MỚI
2023,
NĂM DỮ LIỆU SỐ
VIỆT NAM

**CHUYỂN ĐỔI SỐ
ĐỒNG HÀNH PHÁT TRIỂN**

FE CREDIT

Chúc, mừng Xuân Quý Mão 2023

ĐẶC QUYỀN ƯU TIÊN XỨNG TÂM

CÁC DÒNG THẺ CAO CẤP

Thẻ Visa Signature/
JCB Ultimate/ Mastercard
Credit Platinum/ Mastercard
Debit Platinum

DỊCH VỤ ƯU TIÊN SKY PRIORITY

Tận hưởng các đặc quyền vượt trội từ các tổ chức thẻ VISA/Master/JCB trong liên minh Skyteam

PRIVATE FASHION COLLECTION

Đặc quyền tham dự buổi ra mắt Bộ sưu tập mới từ các nhà thiết kế thời trang Haute Couture Việt Nam

SECRET PARTY

Đặc quyền tham dự các bữa tiệc riêng tư và các chương trình nghệ thuật độc sắc

DỊCH VỤ Y TẾ CHUYÊN SÂU

Dịch vụ hỗ trợ chọn bác sĩ chuyên khoa đầu ngành Nhật Bản và Việt Nam

HỆ SINH THÁI ĐẶC QUYỀN

Sức khỏe/ Giáo dục/ Làm đẹp/ Thể thao/ Du lịch/ Ẩm thực

35 Năm KHÁT VỌNG TÂM CAO MƠI 1988 - 2023

Chúc Mừng Năm Mới
Xuân Quý Mão
2023

Số 1 - Tháng 1 năm 2023

PHÓ TỔNG BIÊN TẬP PHỤ TRÁCH:
Trần Anh Tú
Email: tuta@mic.gov.vn
Mobile: 0913309593

TÒA SOẠN:
Địa chỉ: Tầng 5, Tòa nhà Cục Tấn số,
115 Trần Duy Hưng, Hà Nội.
Điện thoại: 024.37737136 - 024.37737137
Fax: 024.37737130
Email: tapchitttt@mic.gov.vn
Tạp chí điện tử: ictvietnam.vn

VĂN PHÒNG TẠI TP.HCM:
Địa chỉ: Số 27 Nguyễn Bình Khiêm,
P. Đa Kao, Quận 1
Tel/Fax: 028.39105379

Liên hệ quảng cáo, phát hành:
Điện thoại: 024.37737136
Fax: 024.37737130;
Email: quangcaoph@mic.gov.vn

Giấy phép: Số 365/GP-BTTTT
ngày 19/12/2014
Giấy phép sửa đổi bổ sung: số 233/GP/BTTTT
ngày 23/05/2017
ISSN 1859-3550
In tại Công ty TNHH MTV In Tạp chí Công Sản
Số 38 Bà Triệu, Hoàn Kiếm Hà Nội

Giá: 75.000 đồng

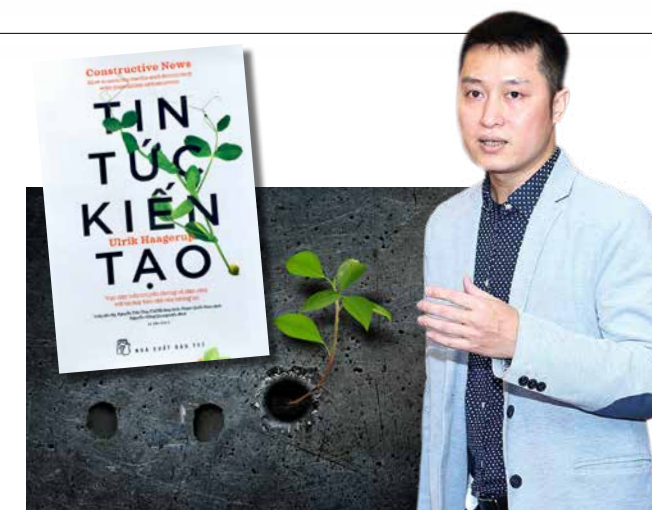
MỤC LỤC

ĐỒNG HÀNH PHÁT TRIỂN
KẾT QUẢ NỔI BẬT
CỦA NGÀNH THÔNG TIN TRUYỀN THÔNG NĂM 2022 **TR.5**
NGÀNH THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG NĂM 2022
08 SỰ KIỆN NỔI BẬT **TR.10**
VIỆT NAM TRONG TIẾN TRÌNH
CHUYỂN ĐỔI SỐ QUỐC GIA **TR.23**
ĐỘNG LỰC MỚI TỪ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO
VÀ CHUYỂN ĐỔI SỐ **TR.29**
CHUYỂN ĐỔI SỐ LÀ BỆ ĐỒ
CHO TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ NHANH **TR.34**
CÔNG NGHỆ SỐ GÓP PHẦN GIẢI BÀI TOÁN
PHÁT TRIỂN CỦA VIỆT NAM:
HÃY BẮT ĐẦU TỪ KHAI THÁC DỮ LIỆU
KHU VỰC CÔNG **TR.38**

LAN TỎA TINH THẦN CHUYỂN ĐỔI SỐ
THÁI NGUYÊN:
ĐI CHỢ TẾT KHÔNG CẦN MANG THEO TIỀN,
VÌ ĐÃ CÓ... CHỢ 4.0 **TR.45**
DU LỊCH DI SẢN THÍCH ỨNG CHUYỂN ĐỔI SỐ **TR.53**

NÔNG NGHIỆP THÔNG MINH:
“NÔNG DÂN CHỈ NGỒI NHÀ... BẮM SMARTPHONE” **TR.58**
ĐẠI HỌC SỐ:
KHI SINH VIÊN ĐƯỢC ĐÀO TẠO THEO NĂNG LỰC **TR.64**
TỔ CÔNG NGHỆ SỐ CỘNG ĐỒNG MẮT XÍCH THỨC ĐÂY
CHUYỂN ĐỔI SỐ CƠ SỞ **TR.70**
TOÀN CẦU HÓA GIÚP FPT TÍCH LŨY KINH NGHIỆM
ĐỂ GIẢI QUYẾT NHỮNG DỰ ÁN QUAN TRỌNG
CỦA VIỆT NAM **TR.76**
XÂY DỰNG THÀNH CÔNG KHO BẠC SỐ
CẦN TĂNG CƯỜNG ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ 4.0 **TR.84**
BÁO CHÍ KIẾN TẠO
NHẬP ĐỀ VỀ “BÁO CHÍ KIẾN TẠO” **TR.94**
BÁO CHÍ KIẾN TẠO:
TỪ TƯ DUY VĂN HÓA ĐẾN TƯ DUY QUYỀN LỰC **TR.96**

BÁO CHÍ KIẾN TẠO:
NHÌN TỪ VIETNAMPLUS **TR.102**
BÁO CHÍ KIẾN TẠO:
GÓC NHÌN TỪ BÁO NGHỆ AN **TR.106**
TÒA SOẠN BÁO NHỎ HƯỞNG LỢI
NHỜ CÔNG NGHỆ AI **TR.110**

Thư Tòa soạn

Bạn đọc quý mến!

Nhân dịp Năm mới Quý Mão 2023, Ban biên tập Tạp chí Thông tin và Truyền thông xin trân trọng gửi lời chúc mừng năm mới đến quý độc giả!

Chúng ta đã cùng nhau đi qua năm 2022 nhiều cảm xúc, một năm đầy biến động của đất nước và thế giới. Nhưng cũng là năm Việt Nam đạt được nhiều thành tựu, tiếp tục triển khai Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, trong đó chú trọng thực hiện theo tinh thần Nghị quyết: “Đẩy mạnh chuyển đổi số quốc gia, phát triển kinh tế số trên nền tảng khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo”...

Vượt qua mọi khó khăn, năm 2022 là một năm đặc biệt, năm tổng tấn công về chuyển đổi số. Chính phủ đã chính thức chọn ngày 10-10 hàng năm là Ngày Chuyển đổi số Quốc gia. Phát biểu chào mừng Ngày Chuyển đổi số quốc gia năm 2022, Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh: Chuyển đổi số góp phần phát huy sức mạnh dân tộc và sức mạnh của thời đại, nguồn lực bên trong và bên ngoài, giúp giải quyết hiệu quả các mối quan hệ giữa Nhà nước, thị trường và xã hội; thực hiện 3 đột phá chiến lược về thể chế, hạ tầng và nguồn nhân lực...

Chuyển đổi số đã hội tụ trong mình cả 4 sức mạnh của thời đại.

Chuyển đổi số đã trở thành toàn dân và toàn diện.

Năm 2022 cũng là năm đầu tiên Chính phủ tổ chức Hội nghị về truyền thông chính sách với chủ đề “Nhận thức - Hành động - Nguồn lực”. Tinh thần của Hội nghị coi truyền thông là một chức năng quan trọng của chính quyền. Chính quyền trực tiếp làm chủ công tác truyền thông, bổ sung các nguồn lực cho truyền thông nhằm thay đổi căn bản chất lượng truyền thông chính sách. Các cơ quan báo chí sẽ có động lực mới, nguồn lực mới để làm tốt hơn truyền thông chính sách.

Bạn đọc quý mến!

Những bước chuyển mạnh mẽ của năm 2022 về công nghệ số và truyền thông đang truyền đi cảm hứng cho toàn ngành Thông tin và Truyền thông, tạo tiền đề cho một năm mới với những thành tựu mới. Cùng hướng đến năm 2023 - Năm dữ liệu số Việt Nam.

Trong ấn phẩm đặc biệt Tạp chí Thông tin và Truyền thông chào năm mới Quý Mão 2023, chúng tôi muốn truyền đi một thông điệp: “Nhiệm vụ khó khăn, thách thức lớn luôn tạo ra sự phát triển mới và giữ chúng ta ở vị trí xuất sắc”. Phát biểu của Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông Nguyễn Mạnh Hùng cũng là quyết tâm của ngành Thông tin và Truyền thông trong năm mới 2023.

Năm 2023 với kỳ vọng đang mở ra: Chuyển đổi số tạo ra động lực cho phát triển, thực hiện khát vọng xây dựng một đất nước Việt Nam giàu mạnh và hùng cường!

BBT

KẾT QUẢ NỔI BẬT CỦA NGÀNH THÔNG TIN TRUYỀN THÔNG NĂM 2022

3.893.595 tỷ đồng	 Doanh thu toàn ngành	Tăng 12,7% (so với năm 2021 và gấp 1,5 lần so với dự báo tốc độ tăng trưởng GDP năm 2022 của cả nước)
98.982,30 tỷ đồng	 Nợ ngân sách nhà nước	Tăng 24,7% (so với năm 2021)
1.510.027 lao động	 Tổng số lao động toàn ngành	Tăng 5% (so với năm 2021)
648 triệu đồng	 Năng suất lao động toàn ngành (tính theo đóng góp vào GDP)	Tăng 6,7% (so với năm 2021)

(Nguồn: Trung tâm Thông tin, Bộ TT&TT)

"Coi phát triển công nghiệp chế tạo, chế biến là then chốt; chuyển đổi số là phương thức mới có tính đột phá để rút ngắn quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa; công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn là một trong những nhiệm vụ ưu tiên hàng đầu".

(Trích Nghị quyết Hội nghị lần thứ sáu Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045)

Phát biểu bế mạc Hội nghị Trung ương 6 khóa XIII, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhấn mạnh:

"Coi chuyển đổi số là phương thức mới có tính đột phá để rút ngắn quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa".

"Trong chiến lược phát triển 10 năm tới, Việt Nam tập trung nguồn lực để chuyển đổi số quốc gia, phát triển nền kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn với người dân là trung tâm, chủ thể và mục tiêu cao nhất của phát triển".

(Phát biểu của Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc tại phiên "Tăng trưởng cân bằng, bao trùm và bền vững" thuộc hội nghị các nhà lãnh đạo kinh tế APEC lần thứ 29, tại Bangkok, Thái Lan)

“Truyền thông phải đi đầu chứ không phải đi theo, là một trong những động lực, truyền cảm hứng cho sự phát triển và đổi mới sáng tạo của Việt Nam trong kỷ nguyên số”.

(Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính phát biểu tại Hội nghị tổng kết năm 2022, triển khai nhiệm vụ năm 2023 của Bộ Thông tin và Truyền thông)

“Cần có chính sách khuyến khích doanh nghiệp đầu tư phát triển công nghệ mới vào hoạt động xuất bản, chú trọng đưa các xu hướng hiện đại dựa trên khai thác dữ liệu lớn (Big Data), điện toán đám mây (Cloud computing), Internet vạn vật (IoT) và trí tuệ nhân tạo (AI), chuỗi khối (Blockchain)...; thí điểm xây dựng nhà xuất bản số; phát triển một số sàn thương mại sách trực tuyến; xây dựng và tổ chức thực hiện hiệu quả Kế hoạch chuyển đổi số trên từng lĩnh vực xuất bản, in và phát hành xuất bản phẩm”.

(Chủ tịch Quốc hội Vương Đình Huệ phát biểu tại buổi gặp mặt Đoàn đại biểu những người làm xuất bản tiêu biểu nhân kỷ niệm 70 năm Ngày truyền thống ngành Xuất bản, In và Phát hành sách Việt Nam (10/10/1952 - 10/10/2022).

“Nhà báo Cách mạng phải có tinh thần Cách mạng, đó là tinh thần chiến đấu, đấu tranh loại bỏ cái xấu, bảo vệ cái tốt vì sự nghiệp chung của đất nước, là tinh thần tự đổi mới tự hoàn thiện bản thân mình”.

(Thường trực Ban Bí thư Võ Văn Thương phát biểu tại Hội nghị “Nâng cao chất lượng báo Đảng toàn quốc”)

“Năm 2023 sẽ là năm về dữ liệu. Đó là bảo vệ dữ liệu cá nhân; là công bố và xây dựng các cơ sở dữ liệu cấp Bộ, ngành và địa phương; là mở dữ liệu để kết nối chia sẻ; là an toàn dữ liệu. Bộ Thông tin và Truyền thông sẽ cầm nhịp về năm dữ liệu, tạo ra sự thay đổi căn bản về dữ liệu. Tạo ra dữ liệu và khai thác dữ liệu để tạo ra giá trị mới là sự khác biệt căn bản của chuyển đổi số”.

(Bộ trưởng Bộ TT&TT Nguyễn Mạnh Hùng phát biểu tại Hội nghị Tổng kết công tác năm 2022, triển khai nhiệm vụ năm 2023 và đón nhận Huân chương Lao động hạng Nhất của Bộ TT&TT)

NGÀNH THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG NĂM 2022

08

SỰ KIỆN NỔI BẬT

DO TẠP CHÍ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG LỰA CHỌN

Năm 2022 là năm đầu tiên Việt Nam có ngày Chuyển đổi số (CDS) Quốc gia (10/10). Sự kiện đã được nhiều tỉnh thành hưởng ứng, triển khai, tạo dư luận rộng khắp tới người dân và cả cơ quan công quyền về tầm quan trọng của CDS. Đồng thời, đây cũng là năm đầu tiên công tác truyền thông chính sách được Chính phủ chỉ đạo với nhiều đổi mới để người dân nhận thức đầy đủ về cơ chế, chính sách, pháp luật của Nhà nước và cùng tham gia thực hiện.

Năm 2022 được đánh giá là thời điểm triển khai hoạt động CDS đi vào thực chất, hướng tới nhu cầu cấp bách nhất của người dân. Hành lang pháp lý về viễn thông và công nghệ thông tin (CNTT) được hoàn thiện hơn, góp phần thúc đẩy công nghiệp CNTT, thương mại điện tử (TMDT) phát triển nhanh và an toàn hơn. Đây cũng là một thành phần quan trọng trong nền kinh tế số, một nền kinh tế hoàn toàn mới được Chính phủ giao cho Bộ Thông tin và Truyền thông (TT&TT) trực tiếp quản lý.

Bên cạnh đó, báo chí, truyền thông và thông tin điện tử từng bước được quy chuẩn hóa giúp công tác quản lý lĩnh vực này chặt chẽ và phù hợp với thực tế phát triển.

Trước những thành quả bước đầu đáng mừng của công cuộc CDS Quốc gia, Tạp chí Thông tin và Truyền thông (TT&TT) lựa chọn 08 sự kiện nổi bật của ngành TT&TT trong năm 2022:

Thủ tướng Chính phủ
Phạm Minh Chính,
Chủ tịch Ủy ban
Quốc gia về CDS phát
biểu thông điệp nhân
Ngày CDS Quốc gia.

NGÀY CHUYỂN ĐỔI SỐ QUỐC GIA

1

Ngày 10/10 là ngày chuyển đổi số quốc gia

Ngày 22/4/2022, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 505/QĐ-TTg về Ngày Chuyển đổi số Quốc gia, lấy ngày 10/10 hằng năm là Ngày Chuyển đổi số Quốc gia. Theo Quyết định này, 30/30 bộ ngành và 63/63 địa phương đã lựa chọn ngày CDS, trong đó 03 bộ ngành và 05 địa phương chọn ngày CDS riêng.

Hưởng ứng ngày CDS Quốc gia, nhiều bộ, ngành, địa phương cũng tổ chức các hoạt động tuyên truyền Ngày CDS Quốc gia. Bộ TT&TT đã tổ chức Chương trình “Tháng 10 - Tháng tiêu dùng số” để hưởng ứng Ngày CDS Quốc gia,

hướng tới để người dân được thụ hưởng những lợi ích của CDS; để doanh nghiệp (DN) công nghệ số được tiếp cận với đông đảo khách hàng tiềm năng. 59 DN tham gia Chương trình đã có chính sách ưu đãi sử dụng sản phẩm, dịch vụ số lên đến 50% giá sản phẩm, dịch vụ.

Đúng ngày 10/10/2022, Bộ TT&TT đã tổ chức Ngày CDS Quốc gia năm 2022 với sự tham dự của hơn 1.500 đại biểu. Thủ tướng Chính phủ - Chủ tịch Ủy ban Quốc gia về CDS đã tham dự và phát biểu Thông điệp nhân Ngày CDS Quốc gia.

Người đứng đầu Chính phủ khẳng định với quyết tâm và sự chủ động, sáng tạo của cả hệ

thông chính trị, cộng đồng DN, người dân thời gian qua, công cuộc CDS Quốc gia sẽ có nhiều chuyển biến tích cực, góp phần thúc đẩy đổi mới mô hình tăng trưởng, hoàn thành thắng lợi mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội năm 2022 và Kế hoạch 5 năm 2021 - 2025, góp phần xây dựng nền kinh tế độc lập, tự chủ, gắn với chủ động, tích cực hội nhập quốc tế sâu rộng và hiệu quả, vì một Việt Nam hùng cường, thịnh vượng, người dân được ấm no, hạnh phúc.

Cũng tại ngày CDS Quốc gia đầu tiên được tổ chức, Bộ trưởng Bộ TT&TT Nguyễn Mạnh Hùng cũng nhấn mạnh: “Ngày CDS Quốc gia là ngày toàn dân, toàn quốc cùng nhau học tập, cùng nhau nỗ lực hành động”.

Theo số liệu của Bộ TT&TT, nhóm nền tảng phục vụ mạng xã hội được người dùng ưa thích nhất hiện nay với số lượng tài khoản hoạt động thường xuyên trên nền tảng đứng đầu của Việt Nam ước đạt 75 triệu người dùng thường xuyên/tháng (tăng gần 8 triệu lượt so với cùng kỳ năm trước). Đứng thứ hai là nhóm nền tảng phục vụ TMĐT với 3 nền tảng đứng đầu có số lượng bình quân người dùng thường xuyên trên 40 triệu

người dùng/tháng (tăng 43% so với cùng kỳ năm trước). Thứ ba là nhóm nền tảng phục vụ thanh toán số với số lượng người dùng trung bình của 3 nền tảng đứng đầu thuộc nhóm này ước tính khoảng 14 triệu người dùng/lượt (tăng 24% so với cùng kỳ năm trước).

Cơ sở dữ liệu (CSDL) quốc gia về dân cư được đẩy mạnh triển khai, kết nối, chia sẻ dữ liệu phục vụ cung cấp dịch vụ công trực tuyến và các tiện ích cho người dân và DN.

Cũng theo Bộ TT&TT, trong năm 2022, 63/63 tỉnh, thành phố đã triển khai 68.933 Tổ Công nghệ số cộng đồng (CNSCĐ) đến tận thôn, xóm với hơn 320.000 thành viên tham gia; Bồi dưỡng, tập huấn về CDS cho 4.839 lượt công chức, viên chức là đội ngũ nòng cốt về CDS của bộ, ngành, địa phương và 28.989 Lãnh đạo UBND cấp xã trên Nền tảng học trực tuyến mở đại trà (MOOCs) của Bộ TT&TT. Đến tháng 12/2022, có 27.768 cán bộ, công chức, viên chức (CBCCVC) đã hoàn thành các khóa học, vượt mục tiêu bồi dưỡng 10.000 CBCCVC đề ra trong năm 2022. Nền tảng học trực tuyến mở đại trà có hơn 16 triệu lượt truy cập.

2 Truyền thông Chính sách - thay đổi nhận thức về truyền thông

Ngày 24/11/2022, lần đầu Hội nghị toàn quốc về Truyền thông chính sách với chủ đề “Nhận thức - Hành động - Nguồn lực” được tổ chức dưới sự chủ trì của Thủ tướng Chính phủ. Hội nghị đã nhấn mạnh vai trò của truyền thông chính sách, đa dạng hóa các phương tiện truyền thông và đặc biệt là thay đổi nhận thức về truyền thông. Thủ tướng Chính phủ đã phát đi thông điệp về việc truyền thông là một chức năng của chính quyền các cấp, phải tổ chức bộ máy và có ngân sách dành riêng cho truyền thông.

Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh, truyền thông chính sách là phần quan trọng trong hoạt động truyền thông của Đảng, Nhà nước; truyền thông chính sách phải tập trung vào người dân, mọi chính sách đều hướng đến người dân làm sao bảo đảm cho nhân dân sống trong độc lập, tự do, ấm no, hạnh phúc. “Đảng, Nhà nước không có mục tiêu nào ngoài mục tiêu làm cho

nhân dân sống trong độc lập, tự do, ấm no, hạnh phúc”. Vì vậy, xây dựng chính sách phải hướng đến người dân và người dân phải tham gia vào xây dựng chính sách pháp luật. Người dân cũng phải tham gia tổ chức thực hiện chính sách pháp luật với tinh thần dân biết, dân bàn, dân làm, dân hưởng thụ.

Thủ tướng yêu cầu các Bộ, ngành, địa phương đẩy mạnh truyền thông chính sách trên các phương thức truyền thông mới; Đưa các kênh thông tin đa phương tiện phục vụ cho công tác truyền thông chính sách. Cùng với đó, tăng cường truyền thông chính sách góp phần xây dựng hệ thống pháp luật hiệu quả; Nâng cao hiệu quả định hướng thông tin, dư luận; Nâng cao năng lực truyền thông chính sách của các cơ quan truyền thông, báo chí, bảo đảm thực hiện tốt nhiệm vụ truyền thông chính sách, vừa phát huy sự lãnh đạo, chỉ đạo, vừa phát huy tính sáng tạo.

3 Bộ TT&TT ban hành Bộ Tiêu chí nhận diện “báo hóa” tạp chí, “báo hóa” trang thông tin điện tử tổng hợp, “báo hóa” mạng xã hội và biểu hiện “tư nhân hóa” báo chí

Ngày 22/7/2022, Bộ TT&TT ban hành Quyết định số 1418/QĐ-BTTTT về Tiêu chí nhận diện “báo hóa” tạp chí, “báo hóa” trang thông tin điện tử tổng hợp (TTĐT), “báo hóa” mạng xã hội và biểu hiện “tư nhân hóa” báo chí. Đây là lần đầu tiên, các tiêu chí nhận diện “báo hóa” tạp chí, biểu hiện “tư nhân hóa” báo chí... được chỉ rõ, công khai, tường minh hóa để toàn xã hội tham gia giám sát báo chí.

Bộ tiêu chí giúp cơ quan chỉ đạo báo chí, cơ quan quản lý nhà nước về báo chí ở Trung ương và địa phương, cơ quan chủ quản, các cơ quan báo chí và các tổ chức, cá nhân nhận diện, giám sát, khắc phục, chấn chỉnh, xử lý những dấu hiệu lệch hướng nhằm tạo ra môi trường lành mạnh, tạo ra cơ chế, chính sách hỗ trợ báo chí, truyền thông theo kịp sự phát triển của truyền thông hiện đại.

Cùng với việc Ban hành Bộ Tiêu chí, công tác kiểm tra, xử lý tình trạng “báo hóa” tạp chí, “báo hóa” trang TTĐT tổng hợp, “báo hóa” mạng xã hội và biểu hiện “tư nhân hóa” báo chí được Bộ TT&TT triển khai một cách bài bản, nghiêm túc, quyết liệt. Qua công tác kiểm tra, Bộ đã ban hành 13 quyết định xử phạt vi phạm hành chính; trong đó có 01 tạp chí ngoài bị phạt tiền còn bị tước quyền sử dụng giấy phép trong thời hạn 03 tháng.

Các cơ quan báo chí bị xử lý đều nhận ra những sai sót, khuyết điểm; cam kết cụ thể về biện pháp, kế hoạch chấn chỉnh hoạt động, rà soát, kiểm tra nội dung thông tin, thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích; bảo đảm kiểm soát nội dung thông tin, năng lực sản xuất tin, bài, kinh tế báo chí, an toàn, an ninh thông tin; tuân thủ quy định pháp luật về báo chí.

Các đại biểu Quốc hội bấm nút thông qua Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tần số vô tuyến điện (VTĐ)

4 Quốc hội thông qua Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tần số vô tuyến điện (VTĐ)

Ngày 09/11/2022, Quốc hội thông qua Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tần số VTĐ. Ngày 21/11/2022, Chủ tịch nước ký lệnh công bố số 09/2022/L-CTN Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tần số VTĐ. Luật có hiệu lực thi hành từ ngày 01/7/2023, sẽ góp phần quan trọng đối với sự phát triển của hoạt động viễn thông và tạo nền tảng CDS Quốc gia.

Theo Cục Tần số VTĐ - Bộ TT&TT, đơn vị thường trực xây dựng Luật, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tần số VTĐ đã bổ sung các chế tài mới như về: quản lý, sử dụng tần số có giá trị thương mại cao; việc thực hiện cấp lại giấy phép cho các DN viễn thông di động khi giấy phép hết hạn; về cơ chế tạo thuận lợi cho việc nghiên cứu, thử nghiệm, công nghệ mới, việc sản xuất thiết bị vô tuyến để xuất khẩu thông qua cơ chế cho phép sử dụng tần số khác

KẾT QUẢ BIỂU QUYẾT		
THỜI GIAN	0:00	
THAM GIA	447	89.76%
TÁN THÀNH	444	89.16%
KHÔNG TÁN THÀNH	2	0.40%
KHÔNG BIỂU QUYẾT	1	0.20%

với mục đích được quy định trong các quy hoạch tần số; việc sử dụng băng tần để phát triển kinh tế kết hợp với phục vụ mục đích quốc phòng, an ninh; việc xã hội hóa công tác đào tạo, cấp chứng chỉ VTĐ viên; nâng cao trách nhiệm của tổ chức, cá nhân trong việc bảo vệ chủ quyền về tần số và quỹ đạo vệ tinh.

Lãnh đạo Ban Tuyên giáo Trung ương và Bộ TT&TT thăm quan trưng bày sách kỷ niệm 70 năm Ngành Xuất bản, In và Phát hành sách.

5

70 năm - Ngành Xuất bản phát huy sứ mệnh lưu trữ và truyền bá tri thức

Ngày 10/10/2022, Ngành Xuất bản, In và Phát hành sách Việt Nam kỷ niệm 70 năm ngày truyền thống (10/10/1952 - 10/10/2022). Đây là dấu mốc đặc biệt khẳng định sự đóng góp to lớn của Ngành Xuất bản, In và Phát hành sách Việt Nam.

70 năm qua, kể từ ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh 122/SL thành lập Nhà in Quốc gia, Ngành Xuất bản nước ta đã không ngừng phát triển, trở thành lực lượng quan trọng trong tuyên truyền, phổ biến chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước; phản ánh toàn diện công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; phát hiện, cổ vũ nhân tố mới, điển hình tiên tiến, gương người tốt việc tốt; tích cực bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Đặc biệt, có những ấn phẩm tuyên truyền, giới thiệu, phổ biến sách pháp luật, hướng dẫn người dân thực hành pháp luật, góp phần nâng cao nhận thức trong cán bộ, đảng viên và nhân dân về chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước qua hoạt động xây dựng pháp luật của Quốc hội.

Trong suốt 70 năm qua, các thế hệ cán bộ, viên chức, người lao động làm công tác xuất bản, in và phát hành sách đã luôn luôn đoàn kết, vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, là những chiến sĩ tiên phong trên mặt trận văn hóa - tư tưởng, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Ngành Xuất bản, In và Phát hành sách đã phát huy tốt sứ mệnh lưu trữ và truyền bá tri thức, luôn luôn giữ vững định hướng chính trị, tư tưởng, bảo đảm hài hòa giữa nhiệm vụ chính trị và sản xuất kinh doanh, phục hồi và phát triển mạnh mẽ văn hóa đọc; xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác xuất bản, in và phát hành sách có bản lĩnh chính trị vững vàng, chuyên môn, nghiệp vụ giỏi, đáp ứng yêu cầu của thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa, phát triển và hội nhập quốc tế sâu rộng.; là một bộ phận quan trọng của nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; góp phần nâng cao dân trí, bồi dưỡng nhân tài, bồi đắp tâm hồn, xây dựng nhân cách, trí tuệ con người Việt Nam trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

6

Kinh tế số trở thành nhiệm vụ quản lý của Bộ TT&TT

Ngày 31/3/2022, Phó Thủ tướng Chính phủ Vũ Đức Đam đã ký ban hành Quyết định số 411/QĐ-TTg phê duyệt Chiến lược quốc gia phát triển kinh tế số và xã hội số đến năm 2025, định hướng đến năm 2030. Bộ TT&TT là đơn vị được giao chủ trì triển khai Chiến lược này. Cùng với Chương trình CDS Quốc gia và Chiến lược phát triển Chính phủ điện tử hướng tới Chính phủ số, Chiến lược phát triển kinh tế số và xã hội số được ban hành đã hoàn thiện tầm nhìn chiến lược về chuyển đổi số theo 3 trụ cột tại Việt Nam.

Bối cảnh hiện nay cũng chính là thời cơ mà Việt Nam cần nhanh chóng nắm bắt, hành động mạnh mẽ để phát triển kinh tế số và xã hội số, phát triển thêm các ngành nghề kinh doanh mới, mở ra các thị trường mới và tạo thêm nhiều nhu cầu việc làm mới, từ đó bứt phá vươn lên thay đổi thứ hạng quốc gia.

Phát triển kinh tế số giúp người dân giàu có hơn, góp phần đưa Việt Nam vượt qua mức thu nhập trung bình thấp vào năm 2025, đạt mức thu nhập trung bình cao vào năm 2030 và đạt mức thu nhập cao vào năm 2045. Đóng góp của kinh tế số cho GDP năm 2022 ước đạt tỷ trọng khoảng 14,26%, trong đó, kinh tế số ICT đóng góp khoảng 7,18%.

Phát triển xã hội số giúp người dân hạnh phúc hơn, tham gia các hoạt động xã hội toàn diện hơn, thụ hưởng các chính sách an sinh xã hội thuận lợi hơn, góp phần đưa Việt Nam trở thành quốc gia số an toàn, nhân văn và rộng khắp.

Tại Nghị định số 48/2022/NĐ-CP ngày 26/7/2022 quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ TT&TT, Bộ TT&TT có 3 tổ chức mới giúp Bộ trưởng thực hiện chức năng quản lý nhà nước, trong đó có Vụ Kinh tế số và Xã hội số. Để triển khai bộ máy theo Nghị định mới, Bộ TT&TT đã ban hành Quyết định số 2118/QĐ-BTTTT ngày 18/11/2022 quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Vụ Kinh tế số và Xã hội số.

Theo đó, Vụ Kinh tế số và Xã hội số là tổ chức thuộc Bộ TT&TT, thực hiện chức năng tham mưu giúp Bộ trưởng về phát triển kinh tế số, xã hội số; quản lý nhà nước về giao dịch điện tử theo quy định của pháp luật.

Ba nhóm nhiệm vụ quan trọng của Vụ Kinh tế số và Xã hội số là thúc đẩy và phát triển kinh tế số, xã hội số và giao dịch điện tử, với hàng loạt nhiệm vụ cụ thể như: tham mưu quản lý và phát triển kinh tế số nền tảng, giao dịch điện tử; thúc đẩy phát triển và sử dụng các nền tảng số, dịch vụ số theo quy định của pháp luật và phân công của Bộ trưởng.

Nhân viên Nhà máy Samsung điện tử Việt Nam tại Bắc Ninh đang thao tác trên dây chuyền sản xuất điện thoại (Nguồn ảnh: Samsung Việt Nam)

7 Ngành công nghiệp ICT bứt phá doanh thu và công nghệ sản xuất chip

Trong chương trình phát triển công nghiệp công nghệ thông tin (ICT) giai đoạn 2021-2025, Bộ TT&TT đã xác định đây là ngành nâng cao hiệu quả của nền kinh tế, giải quyết việc làm và đóng góp lớn hơn nữa cho Ngân sách Nhà nước.

Trong năm vừa qua, ngành công nghiệp ICT là một trong những lĩnh vực có tốc độ bứt phá mạnh mẽ, đạt được nhiều thành tựu nổi bật và trở thành điểm sáng trong bức tranh phát triển kinh tế.

Theo số liệu của Bộ TT&TT, doanh thu lĩnh vực công nghiệp ICT năm 2022 ước đạt 148 tỷ USD, tăng trưởng 8,7% so với năm 2021. Đóng góp vào GDP của lĩnh vực Công nghiệp ICT năm 2022 ước đạt 34.336 triệu USD, tăng trưởng 8,7% so với năm 2021, đạt kế hoạch đề ra năm 2022.

Trong đó, kim ngạch xuất khẩu phần cứng, điện tử vượt ngưỡng 100 tỷ USD; xuất siêu hơn 26 tỷ USD (trong khi năm 2021, Việt Nam xuất siêu hơn 4 tỷ USD). Khoảng 60% số DN đang làm gia công đã chuyển trọng tâm từ gia công từng công đoạn có giá trị thấp sang làm toàn bộ giải pháp, sản phẩm mang lại giá trị cao.

Lần đầu tiên doanh thu giải pháp, dịch vụ phần mềm của một DN công nghệ số Việt Nam tại nước ngoài đạt hơn 1 tỷ USD; Tổng doanh thu tại thị trường nước ngoài của các DN phần mềm, dịch vụ CNTT đạt hơn 2,2 tỷ USD. Số lượng DN công nghệ số đăng ký năm 2022 ước đạt 70.000 DN, tăng 9,5% so với năm 2021, đạt kế hoạch đề ra của năm 2022.

Đặc biệt, năm 2022 các DN ICT cũng có sự đầu tư, chuyển hướng rõ nét. Ngày 28/9/2022

vừa qua, FPT Semiconductor - Công ty thiết kế và sản xuất chip vi mạch (thuộc tập đoàn FPT) đã cho ra mắt dòng chip vi mạch đầu tiên ứng dụng trong sản phẩm IoT cho lĩnh vực y tế, hiện thực hóa giấc mơ sản xuất linh kiện bán dẫn khởi tạo bởi trí tuệ Việt.

Dòng chip bán dẫn tích hợp được các kỹ sư của FPT Semiconductor trực tiếp thiết kế và đặt ra cấu trúc, hướng đến phục vụ cho các ngành công nghiệp, sản phẩm cụ thể. Thiết kế hoàn thiện tại Việt Nam được chuyển tới nhà máy đặt tại Hàn Quốc để sản xuất và đóng gói.

Không chỉ có FPT, Viettel cũng tiến hành sản xuất chip. Việc FPT và Viettel sản xuất chip đã khẳng định trí tuệ của người Việt và hiện thực hóa giấc mơ sản xuất chip bán dẫn của người Việt, góp phần đưa Việt Nam tham gia vào chuỗi sản xuất và cung ứng chip toàn cầu, một lĩnh vực

công nghệ cao nhất, cốt lõi nhất của mọi thiết bị công nghệ xung quanh con người.

Ngoài ra, cũng theo Bộ TT&TT, bức tranh ngành công nghiệp ICT Việt Nam năm 2022 còn có điểm nhấn là sự dịch chuyển của các tập đoàn lớn trên thế giới chuyển sang đầu tư R&D tại Việt Nam đưa vị thế của Việt Nam lên một tầm cao mới trên bản đồ công nghệ thế giới. Cụ thể, đầu tư của các DN FDI vào Việt Nam chuyển hướng từ đầu tư cho gia công sản xuất sang đầu tư cho nghiên cứu, đào tạo, bằng việc thiết lập các trung tâm R&D,... Điển hình nhất mới đây là Samsung Việt Nam đã chính thức khánh thành, đưa vào hoạt động Trung tâm R&D tại Hà Nội. Đây là trung tâm lớn nhất của Samsung tại khu vực Đông Nam Á. Samsung cũng đã đề ra kế hoạch phát triển Trung tâm R&D tại Việt Nam trở thành trung tâm nghiên cứu và phát triển số một toàn cầu.

8 Diễn tập thực chiến đảm bảo an toàn thông tin (ATTT) mạng được triển khai sâu, rộng

“Thực chiến” đảm bảo ATTT là cách làm mới, thay đổi tư duy bảo đảm ATTT, giúp chuyển từ tư thế và trạng thái “bị động” sang “chủ động”, từ “bị đánh úp” sang “tấn công tiêu diệt”.

Diễn tập thực chiến chuyển từ diễn tập “ít” sang “nhiều”, từ diễn tập sự vụ sang các đợt kéo dài. Diễn tập càng thường xuyên thì khả năng phòng thủ, ứng cứu lại càng được cải thiện, rủi ro càng được giảm thiểu. Cán bộ chuyên trách được “cầm tay chỉ việc” để thao tác thực tế.

Tư duy mới được khởi xướng từ Chỉ thị số 60/CT-BTTTT ngày 16/9/2021 của Bộ TT&TT về việc Tổ chức triển khai diễn tập thực chiến bảo đảm ATTT mạng, nhưng đến 2022 mới thực sự được triển khai sâu rộng.

Với sự đồng hành, hướng dẫn và hỗ trợ của Cục ATTT, Bộ TT&TT, trong năm 2022 đã có

46 đơn vị tổ chức diễn tập thực chiến. Trong đó, 08 bộ, ngành, 32 Sở TT&TT và 06 DN đã tổ chức thành công hoạt động này. Hàng trăm lỗ hổng bảo mật nghiêm trọng đã được phát hiện và khắc phục kịp thời. Những thiếu sót về công nghệ và quy trình khi ở trong tình trạng bị tấn công đã được tìm thấy và tinh chỉnh, cập nhật. Qua đó, năng lực phòng thủ của nhiều hệ thống thông tin, đặc biệt, có những hệ thống quan trọng cấp độ 03, đã được nâng lên.

Với các quy định chặt chẽ trong quá trình diễn tập, những lo ngại rủi ro trước đây đã được giải quyết. Không có bất kỳ sự cố nào xuất hiện trong cả 46 cuộc diễn tập thực chiến, trong khi giá trị mang lại từ hoạt động này được các cơ quan chủ quản đánh giá cao, với nhiều hiệu ứng tích cực. **THÔNG TIN & THUYẾT TRÌNH**

HAPPY
NEW
YEAR

VIỆT NAM TRONG TIẾN TRÌNH CHUYỂN ĐỔI SỐ QUỐC GIA

TS. TRẦN QUANG DIỆU, HÀ THỊ THU HẰNG

Thế giới đang bắt đầu bước vào cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, một cuộc cách mạng sản xuất mới gắn liền với những đột phá chưa từng có về công nghệ, liên quan đến kết nối Internet, điện toán đám mây, in 3D, công nghệ cảm biến, thực tế ảo... Cuộc cách mạng sản xuất mới này được dự đoán sẽ tác động mạnh mẽ đến mọi quốc gia, chính phủ, doanh nghiệp và người dân khắp toàn cầu, cũng như làm thay đổi căn bản cách chúng ta sống, làm việc và sản xuất. Do đó, để phát triển đất nước trong bối cảnh của cách mạng khoa học và công nghệ, Việt Nam cũng cần tìm được hướng đi, giải pháp riêng phù hợp với điều kiện và nhu cầu thực tiễn của mình để chủ động nắm bắt thời cơ và vượt qua thách thức. Trong khuôn khổ bài báo này, chúng tôi trình bày một số vấn đề đối với tiến trình chuyển đổi số của nước ta trong bối cảnh của cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật hiện nay.

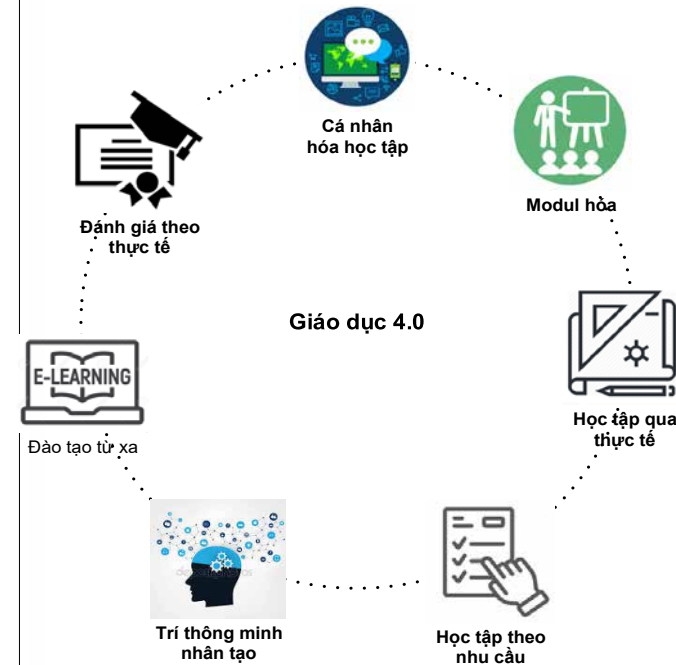
Tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0

Các xu thế lớn của công nghệ trong cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số có thể được chia thành ba nhóm chính: Vật lý, số hóa và sinh học. Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số trước tiên sẽ tác động mạnh mẽ đến hoạt động sản xuất, tạo nên sự thay đổi lớn trong phương thức sản xuất, sự hội tụ giữa ứng dụng vật lý và ứng dụng kỹ thuật số tạo nên sự xuất hiện Internet vạn vật (Internet of Things - IoT) sẽ thay đổi nhanh chóng, sâu rộng toàn bộ chuỗi giá trị từ nghiên cứu phát triển đến sản xuất, logistics đến dịch vụ khách hàng, giảm đáng kể chi phí giao dịch, vận chuyển, dẫn đến những điều kỳ diệu trong sản xuất và năng suất. Cuộc cách mạng này sẽ mang tới nhiều cơ hội phát triển và hội nhập, nhưng đồng thời cũng đặt ra nhiều thách thức với các nước đang phát triển như Việt Nam. Tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đối với thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng được nhận diện như dưới đây:

Thứ nhất, tác động đối với chính phủ. Khi thế giới vật lý, thế giới số và thế giới sinh học đang

tiếp tục xích lại gần nhau hơn thì công nghệ và thiết bị sẽ ngày càng cho phép người dân tiếp cận gần hơn tới chính phủ để nêu ý kiến, đề cùng phối hợp hoạt động. Đồng thời, các chính phủ cũng sở hữu sức mạnh về công nghệ để tăng cường sự lãnh đạo của mình đối với người dân dựa trên những hệ thống giám sát rộng rãi và khả năng điều khiển hạ tầng số. Để có thể vừa bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng và công chúng nói chung lại vừa tiếp tục hỗ trợ cho sáng tạo và phát triển công nghệ, các nhà lập pháp phải không ngừng thích nghi với môi trường mới và biến đổi nhanh chóng, đồng thời phải trau dồi bản thân để thực sự hiểu rõ họ đang điều hành cái gì. Để làm được vậy, các chính phủ và cơ quan lập pháp cần có sự hợp tác chặt chẽ với các doanh nghiệp và công dân của mình.

Thứ hai, tác động đối với thị trường lao động. Như các nhà kinh tế Erik Brynjolfsson và Andrew McAfee đã chỉ ra, cuộc cách mạng này có thể mang lại sự bất bình đẳng lớn hơn, đặc biệt là ở khả năng phá vỡ thị trường lao động. Khi tự động hóa thay thế cho người lao động trong toàn bộ nền kinh tế, sự thay thế rùng người lao động bằng máy móc có thể làm trầm trọng thêm sự chênh lệch giữa lợi nhuận so với vốn đầu tư và lợi nhuận so với sức lao động. Mặt khác, quá

Hình 1: Mô hình giáo dục 4.0

trình con người được thay thế bằng công nghệ này cũng có thể sẽ dẫn đến sự gia tăng các việc làm an toàn và thu nhập cao hơn. Tuy nhiên, có thể thấy là tri thức, chứ không phải là vốn, sẽ là yếu tố quan trọng của sản xuất trong tương lai. Quá trình robot tự động hóa, báo cáo tự động và trợ lý ảo sẽ trở nên phổ biến. Ví dụ ngành tài chính, "robot tư vấn" đã có trên thị trường. Trong ngành tư pháp, máy tính có thể nhanh chóng "đọc" hàng triệu email và cắt giảm chi phí điều tra. Hay ngành báo chí - truyền thông đã có các phóng viên ảo...

Thứ ba, tác động đối với kinh doanh. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số toàn cầu có bốn tác động chính đối với doanh nghiệp: 1) về kỳ vọng của khách hàng, 2) về nâng cao chất lượng sản phẩm, 3) về đổi mới hợp tác và 4) về các hình thức tổ chức. Khách hàng đang ngày càng trở thành trung tâm của nền kinh tế, tất cả đều nhằm làm thế nào cải thiện cách thức phục vụ khách hàng. Các công nghệ mới làm cho tài sản bền và linh hoạt hơn. Kinh tế chia sẻ và kinh tế tri thức ngày càng có vai trò chủ đạo. Ví dụ trường hợp của WhatsApp,

khởi đầu với nhóm nhỏ nhà đầu tư, vốn bỏ ra cũng nhỏ nhưng đến nay được định giá rất lớn. Tháng 2-2014, Facebook đã đồng ý chi 22 tỷ USD cho công ty có 55 nhân viên này. Giá trị doanh nghiệp lên đến 400 triệu USD cho mỗi nhân viên như ở WhatsApp là một điển hình về khả năng thu lời lớn từ các mô hình kinh doanh vốn thấp trong tương lai.

Thứ tư, tác động đối với người dân. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số toàn cầu sẽ làm thay đổi bản sắc của chúng ta và tất cả những vấn đề liên quan tới bản sắc đó, bao gồm: Sự riêng tư, ý thức về sự sở hữu, phương thức tiêu dùng, thời gian chúng ta dành cho công việc, giải trí và cách thức chúng ta phát triển sự nghiệp, trau dồi kỹ năng, gặp gỡ mọi người và củng cố các mối quan hệ. Tương tự, các cuộc cách mạng diễn ra trong lĩnh vực công nghệ sinh học và trí thông minh nhân tạo giúp định nghĩa lại con người là gì bằng cách hạ thấp những giới hạn hiện tại về tuổi thọ, sức khỏe, nhận thức và năng lực.

Thứ năm, tác động đối với giáo dục, đào tạo. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số toàn cầu đặt ra những yêu cầu mới về kỹ năng của người lao động. Những kỹ năng của người lao động có thể được phân thành 3 nhóm: (1) Các kỹ năng liên quan đến nhận thức; (2) Các kỹ năng về thể chất; và (3) Các kỹ năng về xã hội. Các kỹ năng liên quan đến nhận thức bao gồm: Tư duy phản biện, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng giải quyết vấn đề, kỹ năng tự phê bình (self-reflection); khả năng sáng tạo tri thức, hay chiến lược học tập. Các kỹ năng về thể chất bao gồm: Kỹ năng ngôn ngữ, kỹ năng về cuộc sống, kỹ năng số. Các kỹ năng về xã hội bao gồm: Kỹ năng giao tiếp ứng xử và tạo lập quan hệ, ứng xử. Xu thế hội nhập sâu rộng vào nền kinh tế toàn cầu cũng yêu cầu người lao động có những kỹ năng mang tính toàn cầu hơn như sử dụng thành thạo nhiều hơn một ngôn

ngữ, có khả năng thích nghi và hội nhập với các nền văn hóa khác nhau.

Giáo dục nói chung, giáo dục đại học nói riêng trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư cũng có những yêu cầu và đặc thù - “giáo dục 4.0”. Hình 1 mô tả các thành phần của giáo dục 4.0. Theo đó, các yếu tố của giáo dục 4.0 được thể hiện qua các vấn đề như các hệ thống hỗ trợ đào tạo thông qua việc thực hành bằng các ứng dụng, đặc biệt là các ứng dụng ảo dựa trên công nghệ thông tin. Việc ứng dụng công nghệ thông tin đặc biệt là thực tại ảo hay thực tại tăng cường trong giáo dục - đào tạo đã và đang mang lại hiệu quả cụ thể, người học có thể trực quan hóa các ứng dụng cũng như kiến thức một cách dễ dàng hơn. Giáo dục 4.0 chuyển dần từ đào tạo đại trà sang đào tạo có chủ đích và đào tạo cho từng cá nhân dựa trên cơ sở sáng tạo và giải phóng tiềm lực, năng lực hay động lực của người học.

Thứ sáu, vấn đề an ninh, quốc phòng. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số toàn cầu cũng sẽ ảnh hưởng sâu sắc tới vấn đề an ninh quốc gia và quốc tế, tác động tới cả bản chất và khả năng xảy ra xung đột. Lịch sử chiến tranh và an ninh quốc tế là lịch sử của sự sáng tạo về công nghệ, ngày nay cũng không phải ngoại lệ. Các cuộc xung đột hiện nay giữa các quốc gia đang ngày càng “lai tạp” về bản chất, kết hợp các kỹ năng chiến đấu truyền thống với các yếu tố có liên quan trước đó với các đối tượng phi nhà nước. Ranh giới giữa chiến tranh và hòa bình, giữa chiến binh và dân thường, thậm chí là giữa bạo lực và phi bạo lực (chẳng hạn như chiến tranh mạng) đang trở nên ngày càng mong manh.

Thứ bảy, vấn đề an ninh và an toàn thông tin. Giống như xã hội thực, xã hội trên thế giới ảo cũng có những mặt đối lập, có mặt tích cực và có mặt tiêu cực. Một trong các vấn đề quan trọng của an ninh, an toàn thông tin trên không gian mạng là chủ quyền, đảm bảo an ninh quốc gia trên không

gian mạng đang là các vấn đề cấp thiết hiện nay. Chủ quyền không gian mạng là các thuộc tính chính trị - pháp lý không thể tách rời của quốc gia với không gian mạng. Chủ quyền này bao gồm quyền tối cao của quốc gia trong phạm vi lãnh thổ của mình (lãnh thổ ảo) và quyền độc lập của quốc gia trong quan hệ quốc tế.

Trong bối cảnh Việt Nam đang hội nhập sâu rộng vào nền kinh tế thế giới với việc hoàn tất nhiều hiệp định thương mại tự do quy mô lớn như TPP, FTA với EU, Liên minh kinh tế Á - Âu..., việc tiếp cận thành tựu cách mạng sản xuất mới sẽ tạo ra công cụ đắc lực giúp Việt Nam tham gia hiệu quả chuỗi giá trị toàn cầu và đẩy nhanh quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Những cải cách công nghệ mang tính đột phá có thể dẫn đến những điều kỳ diệu trong sản xuất và năng suất.

Sớm nhận diện được thời cơ và thách thức do cuộc Cách mạng lần thứ tư đem lại, Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết số 52-NQ/TW ngày 27/9/2019 về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Tiếp đó, Chính phủ đã ban hành các nghị quyết, chương trình, kế hoạch như Quyết định số 749/QĐ-TTg, ngày 03/6/2020, ban hành Chương trình Chuyển đổi số Quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030, xác định chuyển đổi số là “chìa khóa” để chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0; Quyết định số 942/QĐ-TTg, ngày 15/6/2020, phê duyệt Chiến lược phát triển Chính phủ điện tử hướng đến Chính phủ số giai đoạn 2021 - 2025, định hướng đến năm 2030 và mới đây là Quyết định số 411/QĐ-TTg, ngày 31/3/2022, phê duyệt Chiến lược quốc gia phát triển kinh tế số và xã hội số đến năm 2025, định hướng đến năm 2030. Tất cả là nhằm tận dụng có hiệu quả các cơ hội, giảm thiểu rủi ro mà cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đem lại phục vụ các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội nhanh và bền vững.

Về phía Chính phủ, dưới tác động của cuộc cách mạng này, công tác điều hành của Chính phủ của Việt Nam cũng sẽ có được sức mạnh công nghệ mới để tăng quyền kiểm soát, cải tiến hệ thống quản lý xã hội. Song cũng như các chính phủ khác trên thế giới, Chính phủ Việt Nam cũng sẽ ngày càng phải đối mặt với áp lực phải thay đổi cách tiếp cận hiện tại của mình để hoạch định và thực hiện chính sách, trong đó quan trọng nhất là phải nâng cao vai trò của người dân trong quá trình này. Điều này sẽ càng có ý nghĩa hơn khi Việt Nam đang tiến vào giai đoạn phát triển mới rất quan trọng đòi hỏi đổi mới mạnh mẽ về tư duy, quyết tâm cao của Chính phủ nhằm công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Cơ hội

Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số quốc gia đã mở ra những cơ hội có thể tranh thủ để thúc đẩy sự phát triển của của Việt Nam. Cụ thể là:

- Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số quốc gia có thể tạo ra lợi thế của những nước đi sau như Việt Nam so với các nước phát triển do không bị hạn chế bởi quy mô công kênh, quán tính lớn; tạo điều kiện cho Việt Nam bứt phá nhanh chóng, vượt qua các quốc gia khác cho dù xuất phát sau;

- Việc ứng dụng những công nghệ mới cho phép thúc đẩy năng suất lao động và tạo khả năng nâng cao mức thu nhập và cải thiện chất lượng cuộc sống cho người dân;

- Khả năng biến đổi các hệ thống sản xuất, quản lý và quản trị cho doanh nghiệp trong nước;

- Trong lĩnh vực quốc phòng, an ninh, những phát triển về công nghệ có thể rút ngắn (cũng có thể gia tăng) khoảng cách chênh lệch về tiềm lực của các thế lực các quốc gia khác nhau.

Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số toàn cầu cũng đặt ra nhiều thách thức đối với Việt Nam, cụ thể là:

- Thách thức trong việc phải có nhận thức đầy đủ về bản chất, tác động của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số quốc gia và khả năng tư duy, quản lý điều phối tích hợp các yếu tố công nghệ, phi công nghệ, giữa thực và ảo, giữa con người và máy móc;

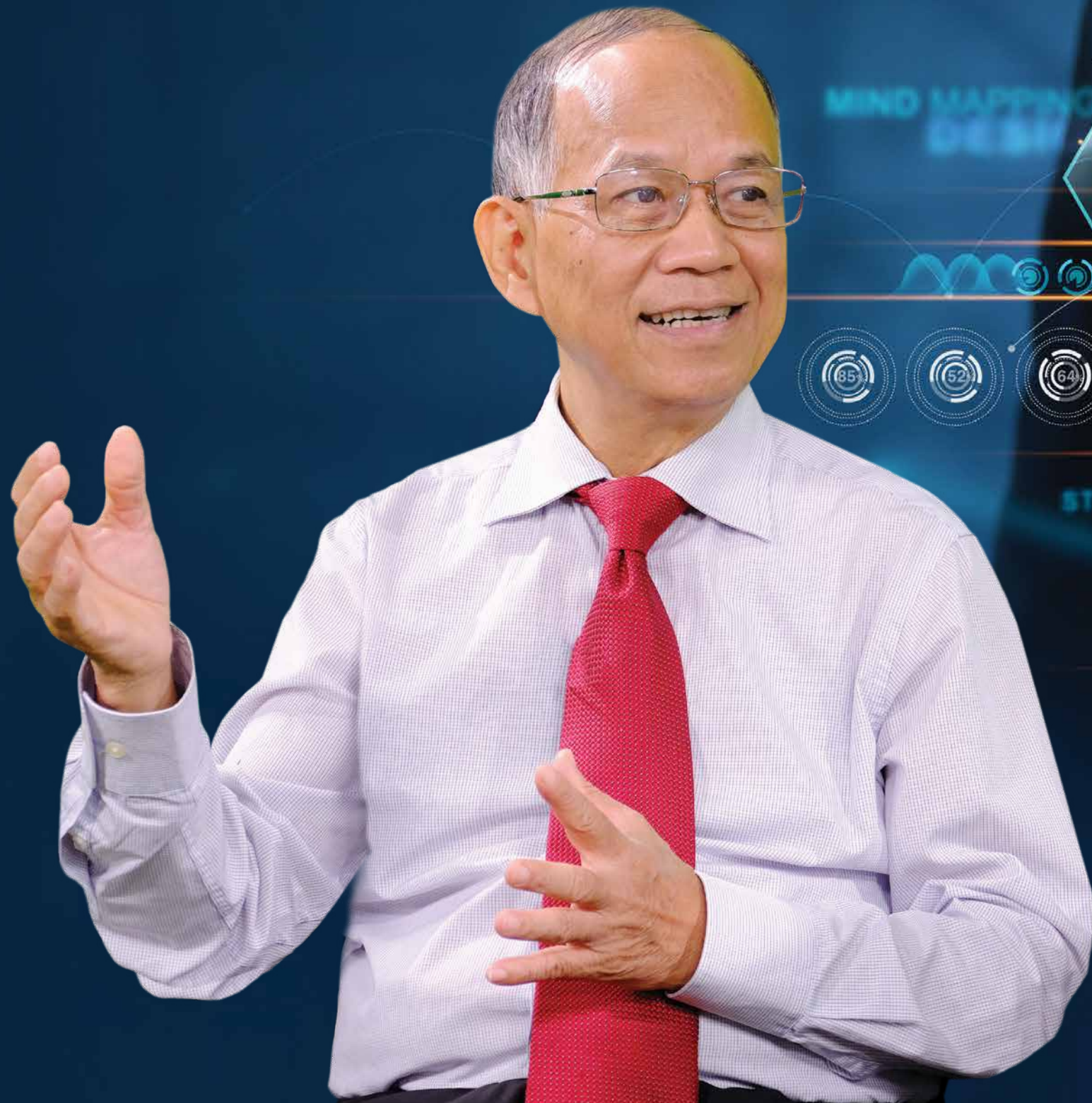
- Nghiên cứu và phát triển trở thành chìa khóa quan trọng quyết định sự phát triển kinh tế - xã hội; cần gắn kết chặt chẽ hơn nữa nghiên cứu khoa học và sản xuất;

- Gia tăng bức xúc xã hội do sự thâm nhập của các công nghệ kỹ thuật số và các động lực của việc chia sẻ thông tin tiêu biểu của truyền thông xã hội;

- Đặt ra những vấn đề lớn về giải quyết việc làm, ô nhiễm môi trường, đạo đức xã hội, rủi ro công nghệ;

- Thêm vào đó, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư diễn ra với tốc độ vô cùng nhanh chắc chắn sẽ đặt Việt Nam trước nguy cơ tụt hậu hơn nữa trong phát triển so với thế giới và rơi vào thế bị động trong đối phó với những mặt trái của cuộc cách mạng này.

Trong điều kiện thực tiễn hiện nay, Việt Nam cần tận dụng những sức mạnh sẵn có và nắm lấy cơ hội để tham gia vào cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số quốc gia, thúc đẩy quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Để làm được điều này, cần hình thành một tầm nhìn toàn diện và thống nhất mang tính toàn cầu về cách thức công nghệ tác động tới cuộc sống cũng như định hình lại môi trường kinh tế, xã hội, văn hóa và con người Việt Nam. Chính phủ cần nhanh chóng tận dụng những cơ hội và thế mạnh để đột phá vươn tầm quốc tế, vượt lên những thách thức mới với đội ngũ lao động có kỹ năng trình độ đẳng cấp quốc tế trong các lĩnh vực có ứng dụng công nghệ mới, hiện đại theo đặc trưng của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và tiến trình chuyển đổi số quốc gia, làm tiên phong thúc đẩy đưa đất nước đi lên trở thành quốc gia khởi nghiệp, tiên tiến, hiện đại... ■ THÔNG TIN & THƯƠNG MẠI

ĐỘNG LỰC MỚI TỪ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ CHUYỂN ĐỔI SỐ

TS. NGUYỄN MINH PHONG

Tác giả Nguyễn Minh Phong có học vị Tiến sĩ kinh tế. Ông là Biên tập viên Cao cấp, nguyên Phó Vụ trưởng, Phó Ban tuyên truyền lý luận, Báo Nhân Dân. TS. Nguyễn Minh Phong được biết đến một trong những nhà nghiên cứu kinh tế - xã hội với nhiều ý kiến sâu sắc trên truyền thông về các vấn đề liên quan.

Đổi mới sáng tạo càng cao, sức cạnh tranh và vị thế nền kinh tế quốc gia càng cao. Việt Nam xác định đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số sẽ là động lực mạnh mẽ thúc đẩy tái cơ cấu, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động và cạnh tranh, cho phép Việt Nam tham gia sâu hơn vào chuỗi cung ứng quốc tế, nâng cao vị thế nền kinh tế và doanh nghiệp Việt Nam trên toàn cầu.

Đổi mới sáng tạo và vai trò trong phát triển kinh tế

Về nghĩa hẹp, theo Tổ chức Hợp tác và phát triển kinh tế (OECD) năm 2005: "Đổi mới sáng tạo là việc thực thi một sản phẩm (hàng hóa/dịch vụ) hoặc một quy trình mới hoặc được cải tiến đáng kể, một phương pháp marketing mới, hay một biện pháp mới mang tính tổ chức trong thực tiễn hoạt động, trong tổ chức công việc hay trong quan hệ với bên ngoài".

Về nghĩa rộng, đổi mới sáng tạo khoa học - công nghệ là một nấc thang cao trong phát triển khoa học - công nghệ nhằm đưa ra các sáng tạo mới, sản phẩm mới, các phương pháp sản xuất mới, mở ra thị trường mới, phát triển các nguồn cung cấp nguyên vật liệu mới và tạo ra cấu trúc thị trường mới, cùng với các chính sách và chiến lược công nghệ nhằm định hướng và phát huy vai trò của các yếu tố trên để đạt được mục đích nâng cao năng suất, chất lượng hàng hóa, dịch vụ, hoàn thiện kỹ năng của người lao động và tối đa hóa hiệu quả phát triển kinh tế - xã hội.

Hiệu quả đổi mới sáng tạo được dựa trên các chỉ số đổi mới sáng tạo (Global Innovation Index – GII). Các chỉ số này tập trung vào ba nhóm chỉ số, bao gồm: GII tổng thể, GII đầu vào và GII đầu ra của đổi mới, mà cụ thể là các yếu tố đầu vào về thể chế, nguồn nhân lực và hoạt động nghiên cứu, kết cấu hạ tầng, sự chuyên nghiệp của thị trường, mức độ hoàn thiện của doanh nghiệp và yếu tố đầu ra là kết quả của thành tựu đổi mới gồm kết quả nghiên cứu khoa học và thành quả sáng tạo tri thức cũng như công nghệ.

Trong thời đại CMCN 4.0, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và phát triển kinh tế số vừa là áp lực thời đại, chỉ số công cụ đo lường và đánh giá hiệu quả hoạt động của nền kinh tế, vừa là cơ hội và động lực phát triển của mỗi quốc gia và doanh nghiệp, trong đó có Việt Nam.

Đổi mới sáng tạo càng cao thì sức cạnh tranh và vị thế nền kinh tế quốc gia càng cao. Đổi mới sáng tạo cùng với khoa học - công nghệ là nền tảng để thực hiện chuyển đổi số quốc gia, góp phần quan trọng nâng cao đời sống của nhân dân, là chìa khóa giúp Việt Nam có thể vượt qua bẫy thu nhập trung bình và sớm thoát khỏi sự lệ thuộc vào công nghệ thấp và nguồn tài nguyên.

Chuyển đổi số trong cả quản lý và sản xuất kinh doanh, lưu thông phân phối và các hoạt động xã hội truyền thống khác, đã, đang và sẽ tạo động lực thúc đẩy kinh tế Việt Nam phát triển cả về tốc độ và phạm vi, tạo cơ hội cho doanh nghiệp tìm những hướng đi mới và hoạt động hiệu quả hơn...

Đại hội XIII của Đảng đã khẳng định, đổi mới sáng tạo là nhiệm vụ đột phá chiến lược phát triển của nước ta trong giai đoạn sắp tới. "Chiến lược phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo đến năm 2030", được Thủ tướng Chính phủ ban hành vào ngày 11/5/2022 đã cụ thể hóa tư tưởng chỉ đạo của Đảng về đổi mới sáng tạo, các nội dung được đề cập đến bám sát tiến trình đổi mới sáng tạo trong từng giai đoạn với những đặc trưng riêng.

Nhìn chung, Việt Nam xác định phát triển đổi mới sáng tạo cùng với khoa học - công nghệ là quốc sách hàng đầu, đóng vai trò đột phá chiến lược; là động lực chính để thúc đẩy tăng trưởng, tạo bứt phá về năng suất, chất lượng, hiệu quả; là nhân tố quyết định nâng cao năng lực cạnh tranh của quốc gia, các ngành, lĩnh vực kinh tế - xã hội, địa phương và doanh nghiệp; là nền tảng để thực hiện chuyển đổi số quốc gia, góp phần quan trọng nâng cao đời sống nhân dân, phát triển bền vững, bảo đảm quốc phòng, an ninh...

Triển vọng của bức tranh kinh tế Việt Nam

Đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số là động lực mạnh mẽ nhất thúc đẩy tái cơ cấu và tạo nền tảng nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động và sức cạnh tranh, cho phép Việt Nam tham gia sâu hơn

vào chuỗi cung ứng quốc tế, tăng cường gắn kết và nâng cao vị thế trên thị trường của nền kinh tế và của doanh nghiệp Việt Nam.

Theo báo cáo của Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới (WIPO), Việt Nam có hai năm liên tiếp đứng vị trí thứ 42 (năm 2019, 2020) và thứ 44 trong năm 2021 về đổi mới sáng tạo. Đặc biệt, trong ba năm liên tiếp (2019 - 2021), Việt Nam đã có nhiều tiến bộ vượt bậc về chỉ số đổi mới sáng tạo, là quốc gia đứng đầu nhóm 30 quốc gia có thu nhập trung bình thấp về đổi mới sáng tạo và giữ vị trí thứ 42/131 nền kinh tế được nghiên cứu, đánh giá về đổi mới sáng tạo năm. Nhóm chỉ số về liên kết đổi mới sáng tạo, chỉ số hợp tác nghiên cứu và phát triển giữa các trường đại học và doanh nghiệp đã tăng vượt bậc, từ vị trí thứ 65 năm 2020 lên vị trí thứ 34 năm 2021. Điều này phản ánh sự đúng đắn trong chủ trương gắn lý thuyết với thực tiễn phát triển, đầu tư nguồn lực, xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, lao động chất lượng cao và tích cực khai thác tiềm năng phát triển khoa học - kỹ thuật hiện đại của Việt Nam.

Tuy nhiên, xếp hạng Chỉ số đổi mới sáng tạo của Việt Nam năm 2021 cho thấy Việt Nam đạt chỉ số cao ở mảng thị trường, đa dạng hóa nguồn nhân lực (22) - những yếu tố linh hoạt và biến động, nhưng lại thấp ở nhóm chỉ số thể chế (83), các phát minh, sáng chế, trong khi đây lại là nhóm định hướng và quyết định hiệu quả của đổi mới sáng tạo. Ngay cả ở phía các doanh nghiệp, mức độ đổi mới sáng tạo cũng tương đối yếu, do số lượng doanh nghiệp vừa và nhỏ, doanh nghiệp siêu nhỏ chiếm tỷ lệ lớn là 97%, vốn ít, nhân lực không đủ, ngành, nghề quy mô nhỏ, không có tiềm lực để đổi mới công nghệ. Thực tế này phản ánh tăng trưởng kinh tế, đổi mới ở Việt Nam chưa thực sự bền vững. Theo Ngân hàng Thế giới (WB), các kết quả phát triển của Việt Nam bắt nguồn từ những điều kiện thuận lợi về nhân khẩu học và tái cơ cấu ngành, nhưng

động lực này đang giảm dần với sự suy giảm tỷ lệ sinh, già hóa dân số, sự chuyển đổi từ nông nghiệp năng suất thấp sang các ngành sản xuất và dịch vụ cũng giảm...

Theo khảo sát của Thời báo Kinh tế (Financial Times) và Omdia công bố ngày 22/11/2022, mặc dù quy mô thị trường số xếp thứ 25/39 quốc gia, song Việt Nam có tốc độ tăng trưởng kinh tế số nhanh thứ hai trong 39 quốc gia được khảo sát trên thế giới (12,3%) năm 2022, và dự báo nhanh thứ ba thế giới (10,3%) vào năm 2023 và dẫn đầu thế giới về tốc độ tăng trưởng kinh tế số trong giai đoạn 2022 - 2026...

Theo Báo cáo nền kinh tế số Đông Nam Á e-Conomy SEA lần thứ 7 với chủ đề "Vượt qua sóng cả, vươn mình ra biển cơ hội" do Google, Temasek và Bain & Company thực hiện và công bố vào 27/10/2022, kinh tế Internet của Việt Nam đạt 23 tỷ USD trong năm 2022 và đang trên đà đạt 49 tỷ USD vào năm 2025 và đạt mốc kỷ lục từ 120-200 tỷ USD vào năm 2030, mức tăng trưởng nhanh nhất tại khu vực.

Trong số 23 tỷ USD kinh tế số Việt Nam trong năm 2022, lĩnh vực thương mại điện tử có đóng góp lớn nhất với 14 tỷ USD. Ngoài ra, các lĩnh vực khác như du lịch trực tuyến, vận tải và thực phẩm, dịch vụ nghe nhìn mặc dù còn chiếm tỷ trọng đóng góp còn khiêm tốn trong nền kinh tế số nhưng cũng có tốc độ tăng trưởng khá mạnh trong năm 2022. Đặc biệt lĩnh vực du lịch trực tuyến, sau khi bị ảnh hưởng nặng nề bởi dịch COVID-19 với mức tăng trưởng âm (-56%) trong giai đoạn 2019-2021 thì sang năm 2022 đã bứt phá trở lại với mức tăng trưởng lên đến 153% (đạt 2 tỷ USD).

Theo Phó Chủ tịch Google châu Á - Thái Bình Dương, Phụ trách khu vực Đông Nam Á, Việt Nam đứng đầu bảng xếp hạng năm nay với nền kinh tế kỹ thuật số có tốc độ phát triển nhanh nhất và thương mại điện tử có tốc độ tăng cao nhất khu vực Đông Nam Á. Bất chấp

những khó khăn hiện tại trên toàn cầu và khu vực, tổng giá trị hàng hóa của Việt Nam đang trên đà chạm mức 50 tỷ USD vào năm 2025. Tổng vốn đầu tư vào ngành thương mại điện tử nửa đầu năm 2022 đạt khoảng 230 triệu USD, trở thành ngành yêu thích của các nhà đầu tư, tiếp theo đó là dịch vụ truyền thông trực tuyến với 190 triệu USD.

Theo Cục Chuyển đổi số Quốc gia, đến nay, chương trình chuyển đổi số quốc gia đã đạt được các kết quả quan trọng trên cả 3 trụ cột: Chính phủ số; Kinh tế số; Xã hội số. Tính đến tháng 6/2022, tỉ trọng kinh tế số trong GDP đã đạt 10,41%, tăng mạnh so với mức 9,6% tại cuối năm 2021. Trong chính phủ số, đến nay, tỷ lệ dịch vụ công trực tuyến đủ điều kiện lên mức 4 đã đạt hơn 97%. Tỷ lệ dịch vụ công trực tuyến phát sinh hồ sơ đạt khoảng 68%. Tỷ lệ thủ tục hành chính xử lý trực tuyến đạt hơn 43%. Tuy nhiên, tỷ lệ cơ quan nhà nước cung cấp dữ liệu mở mới chỉ đạt 3%, trong khi mục tiêu đặt ra tới năm 2025 là 100%.

Sách trắng Thương mại điện tử Việt Nam năm 2022 dự báo quy mô thị trường thương mại điện tử bán lẻ (B2C) của Việt Nam năm 2022 ước đạt 16,4 tỷ USD, tăng trưởng 20% so với năm trước... Với mức tăng trưởng 20%, có thể thấy, trong suốt 7 năm qua, thương mại điện tử Việt Nam luôn giữ được tốc độ tăng trưởng từ 16-30%.

Mức tăng trưởng thương mại điện tử của Việt Nam được dự báo sẽ tiếp tục bùng nổ trong những năm tới và sẽ cán mốc 39 tỷ USD vào năm 2025, đứng thứ 2 sau Indonesia (104 tỷ USD), ngang bằng Singapore. Tổng doanh thu kinh tế Internet Việt Nam đến năm 2025 dự báo đạt mức 57 tỷ USD, chỉ đứng sau Indonesia. Việt Nam cũng có tỷ lệ người tiêu dùng mua sắm trực tuyến cao thứ 2 trong khu vực, chỉ sau Singapore.

Đặc biệt, Việt Nam phấn đấu đến năm 2030 trở thành quốc gia số, ổn định và thịnh vượng, tiên phong thử nghiệm các công nghệ và mô

hình mới; đổi mới căn bản, toàn diện hoạt động quản lý, điều hành của Chính phủ, hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp, phương thức sống, làm việc của người dân, phát triển môi trường số an toàn, nhân văn, rộng khắp; vừa phát triển Chính phủ số, kinh tế số, xã hội số, vừa hình thành các doanh nghiệp công nghệ số Việt Nam có năng lực đi ra toàn cầu; cung cấp 100% dịch vụ công trực tuyến mức độ 4; Hình thành nền tảng dữ liệu cho các ngành kinh tế trọng điểm dựa trên dữ liệu của các cơ quan nhà nước và hạ tầng kết nối mạng Internet vạn vật (IoT); mở dữ liệu cho các tổ chức, doanh nghiệp, tăng 30% dịch vụ sáng tạo dựa trên dữ liệu phục vụ người dân, doanh nghiệp; Kinh tế số chiếm 30% GDP; Tỷ trọng kinh tế số trong từng ngành, lĩnh vực đạt tối thiểu 20%; Năng suất lao động hàng năm tăng tối thiểu 8%; Việt Nam thuộc nhóm 30 nước dẫn đầu về công nghệ thông tin (IDI), về chỉ số cạnh tranh (GCI) và về đổi mới sáng tạo (GII), cũng như về an toàn, an ninh mạng (GCI).

Lấy người dân làm trung tâm

Để thúc đẩy đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số cần sự thống nhất, nhất quán từ tư tưởng chỉ đạo đến sự vận hành của hệ thống chính sách, hệ thống quản trị công, thể chế hợp lý, kết cấu hạ tầng phục vụ nghiên cứu, ứng dụng khoa học - công nghệ và nguồn nhân lực có khả năng phát huy sáng tạo trong khoa học - công nghệ, đi kèm với các lộ trình cụ thể mang tính khả thi và phù hợp với điều kiện thực tế của quốc gia; sự phát triển đồng bộ hệ thống các yếu tố tổ chức, thể chế, cấu trúc kinh tế - xã hội, hệ thống hạ tầng kỹ thuật tương tác lẫn nhau, tích hợp và đẩy mạnh mối quan hệ giữa khoa học và công nghệ từ các cơ sở đào tạo, trường đại học, các viện nghiên cứu, các doanh nghiệp...

Với việc xác định rõ các định hướng chung về đổi mới sáng tạo, các định hướng, biện pháp

cụ thể thúc đẩy, phát triển đổi mới sáng tạo cho từng ngành, lĩnh vực, cũng như xây dựng hệ thống đổi mới sáng tạo theo các cấp độ khác nhau đã khẳng định sự phát triển mạnh mẽ trong tư duy đổi mới của Đảng ta trước những thay đổi của thời đại. Từ đó, tạo cơ sở lý luận cho những chuyển đổi của nền kinh tế trên thực tiễn, mang đến động lực phát triển, hoàn thiện mô hình kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, phát triển tối đa năng lực của mỗi người và xây dựng một xã hội dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh...

Việt Nam đã có nhiều biện pháp đầu tư nâng cao các chỉ số đổi mới, như: xây dựng 40 nền tảng công nghệ số quốc gia trên các lĩnh vực từ nền tảng chia sẻ, tổng hợp, phân tích dữ liệu trong các ngành, hợp trực tuyến, thanh toán, định danh đến thiết bị Internet vạn vật (IoT), AI, trợ lý ảo, chuỗi cung ứng. Nhờ sự hỗ trợ của công nghệ số trong các doanh nghiệp, các cơ quan nhà nước, trường học và các hộ gia đình, Việt Nam đã đạt được nhiều kết quả quan trọng trong phòng, chống dịch bệnh COVID-19 và bảo đảm phân phối duy trì, phục hồi nền kinh tế.

Bên cạnh đó, để xây dựng nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ đổi mới sáng tạo, Việt Nam đã bước đầu xây dựng hệ thống đổi mới sáng tạo, mạng lưới đổi mới sáng tạo quốc gia tập hợp các chuyên gia, nhà khoa học trong và ngoài nước với hơn 1.000 thành viên và con số này đang tiếp tục được mở rộng. Đội ngũ nguồn nhân lực chất lượng cao cùng với các khu công nghệ cao được xây dựng, các chương trình hỗ trợ doanh nghiệp chuyển đổi số sẽ thúc đẩy nghiên cứu khoa học, khởi nghiệp sáng tạo giữa các cơ quan nhà nước, viện nghiên cứu và thay đổi quy trình công nghệ, sản xuất, quản lý vận hành doanh nghiệp trên nền tảng số, nâng cao năng lực sản xuất và sức cạnh tranh của doanh nghiệp trong tương lai.

Để thúc đẩy chuyển đổi số cần phải đồng bộ thể chế số, hạ tầng số, công cụ sản xuất số, công cụ quản lý số, nhân lực số, thị trường số, và quản lý pháp luật số nhằm có một môi trường số lành mạnh, quản lý được các nguy cơ và rủi ro trên không gian mạng.

Chuyển đổi số tác động tới mọi người dân, nên Việt Nam chủ trương phải lấy người dân làm trung tâm, chủ thể, mục tiêu, động lực, mọi chính sách chuyển đổi số đều hướng về người dân và doanh nghiệp, mang tính toàn dân và toàn diện, mang lại lợi ích thiết thực. Đặc biệt, Chính phủ cần nghiên cứu và triển khai đồng bộ các chính sách hỗ trợ chuyển đổi số cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa (SME) phù hợp với Luật hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Cục Chuyển đổi số Quốc gia tiếp tục duy trì 6 nhóm Zalo để hàng ngày đôn đốc, giải đáp khó khăn, vướng mắc và chia sẻ các địa phương làm tốt về công tác triển khai Tổ công nghệ số cộng đồng đầu mối các địa phương của Sở Thông tin và Truyền thông. Tài liệu tập huấn tổ công nghệ số cộng đồng thực hiện 5 nhiệm vụ: "Đi từng ngõ gõ từng nhà" hướng dẫn từng người sử dụng dịch vụ công trực tuyến; tạo lập tài khoản thanh toán, mua sắm trực tuyến; sử dụng kỹ năng bảo đảm an toàn ở mức cơ bản để người dân khi lên mạng không bị lừa đảo; sử dụng nền tảng do các địa phương lựa chọn như đặt vé xe, đọc sách trực tuyến... Những người tham gia tổ công nghệ số cộng đồng sẽ phổ biến kỹ năng số đến người dân, qua đó góp phần tích cực cho mục tiêu kinh tế số và xã hội số.

Ngoài ra, từ năm 2023, Tổng cục Thống kê cần tiến hành thường xuyên đo lường tỷ trọng kinh tế số trong GRDP của các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong các bảng cân đối liên ngành IO (dữ liệu đầu vào khai thác từ các bảng cân đối liên ngành) của các địa phương... ■ THÔNG TIN & THƯƠNG MẠI

CHUYỂN ĐỔI SỐ LÀ BỆ ĐỒ CHO TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ NHANH

LÊ HUNG (Thực hiện)

Nhân dịp Năm mới 2023, Phóng viên Tạp chí Thông tin và Truyền thông phỏng vấn Chuyên gia kinh tế Phan Minh Ngọc - Tư vấn cấp cao, Bondcritic (Singapore) về Chuyển đổi số và Tăng trưởng kinh tế.

Thưa ông, ông đánh giá như thế nào về vai trò của chuyển đổi số trong thúc đẩy phát triển kinh tế?

TS. Phan Minh Ngọc: Chúng ta đang sống trong một kỷ nguyên của những đổi mới công nghệ thú vị. Các công nghệ số và sự chuyển đổi số đang tạo ra những đổi thay to lớn. Những bước tiến mới nhất trong lĩnh vực trí tuệ nhân tạo (AI) và các phát minh, sáng tạo liên quan đang giúp mở rộng biên giới của cuộc cách mạng số.

Chuyển đổi số - sự ứng dụng các mô hình kinh doanh trực tuyến (online) và sự chuyển dịch chung các hoạt động kinh tế và xã hội sang hình thức online, được đặc biệt đẩy mạnh trong thời dịch COVID-19 - đã làm thay đổi cách thức vận hành của các nền kinh tế, cách thức tiến hành kinh doanh, và cách thức tương tác xã hội. Việc khai thác dữ liệu đã tạo điều kiện cho sự ra đời các thành phố thông minh mới cũng như mô hình mới của nền kinh tế hoạt động trên nền tảng là dữ liệu. Tương lai đang xảy đến nhanh hơn dự tính.

Chuyển đổi số còn mở ra các cơ hội mới cho hợp tác quốc tế để thúc đẩy sự phát triển cơ sở hạ tầng cho kỷ nguyên công nghiệp, tận dụng được các thị trường mới tạo ra bởi các nền tảng số và đẩy mạnh khai thác các dịch vụ được cung ứng nhanh chóng hơn nhờ các công nghệ thông minh.

Trên phạm vi thế giới, chuyển đổi số ngày càng trở nên một động cơ tăng trưởng kinh tế mạnh mẽ và bền vững, với ước tính trên 30% GDP sẽ phụ thuộc vào các công nghệ số vào năm 2030.

Theo ông, tác động của chuyển đổi số lên kinh tế Việt Nam năm 2023 và những năm tới sẽ như thế nào?

TS. Phan Minh Ngọc: Các công nghệ mới và việc chuyển sang ứng dụng rộng rãi chúng trên các mặt kinh tế và xã hội hứa hẹn những lợi ích to lớn thông qua những cơ hội và kênh truyền dẫn mới tạo ra. Tuy nhiên, không phải quốc gia nào cũng tham gia thành công vào công cuộc đổi mới sáng tạo và trào lưu chuyển đổi số của thế giới.

Chuyên gia kinh tế Phan Minh Ngọc làm tại Ngân hàng nhà nước Việt Nam từ 1994 đến 1997. Từ 1997 đến 2004 ông học Thạc sĩ và làm Tiến sĩ tại Nhật Bản theo Chương trình học bổng của Chính phủ Nhật. Ông nhận bằng Tiến sĩ chuyên ngành Kinh tế quốc tế tại Đại học Kyushu (Nhật Bản) năm 2005. Trước khi tốt nghiệp tiến sĩ, năm 2004, ông dành được vị trí giảng viên và nghiên cứu viên tại Đại học Kyushu cho đến năm 2007. Từ 2007 đến 2019, ông làm tại 2 ngân hàng lớn nhất Nhật Bản là Sumitomo Mitsui Banking Corporation (SMBC) và MUFG tại Singapore. Từ tháng 5/2020 đến nay, ông là Tư vấn cấp cao của Bondcritic (Singapore).

Nhiều nước đã bị bỏ lại phía sau và sự tụt hậu này diễn ra ở nhiều ngành nghề, doanh nghiệp, lực lượng lao động và các giai tầng xã hội.

Chưa có một nghiên cứu đánh giá sâu rộng và toàn diện về xu hướng chuyển đổi số và tác động của nó lên nền kinh tế và xã hội của Việt Nam trong những năm qua để nêu bật được vai trò thiết yếu của đổi mới công nghệ và chuyển đổi số trong việc phát triển kinh tế nhanh chóng và bền vững ở Việt Nam cho đến nay. Những đánh giá hiện nay, nếu có, thường chỉ là các mục tiêu lượng hóa tác động của chuyển đổi số, kiểu như kinh tế số sẽ chiếm bao nhiêu phần trăm trong GDP vào năm nào đó trong tương lai, sẽ có bao nhiêu tỉnh thành áp dụng chính phủ điện tử, chính phủ số...

Tuy công cuộc chuyển đổi số đang được tích cực vận động áp dụng và đẩy mạnh ở nước ta nhưng trong một số ngành, lĩnh vực, kể cả khu vực công - là khu vực đóng vai trò, dẫn dắt, đi đầu trong chuyển đổi số nhờ vai trò và tiềm lực tài chính, công nghệ của nó so với các khu vực và các chủ thể kinh tế khác - vẫn còn đây đó những nốt trầm.

Một ví dụ mới gần đây minh họa rõ nét tình trạng tụt hậu của khu vực công trong chuyển đổi số là việc thu thập thông tin phương tiện giao thông cơ giới đường bộ của Công an TP. Hồ Chí Minh (HCM) được tiến hành theo kiểu thủ công, thông qua việc điền thông tin, kèm bản photo giấy đăng ký xe. Tạp chí Kinh tế Sài Gòn đã có bài viết chỉ ra sự “kỳ kỳ” của cách làm thủ công này và đặt câu hỏi tại sao Công an TP. HCM không tận dụng các hệ thống công nghệ có sẵn? Điều này xảy ra bất chấp Chính phủ lần chính quyền TP. HCM đã đầu tư rất nhiều tiền của, công sức để xây dựng các hệ thống công nghệ để quản lý nhiều lĩnh vực trong xu hướng xây dựng chính phủ điện tử, chính quyền điện tử (<https://thesaigontimes.vn/co-it-nhat-mot-cach-thu-thap-du-lieu-tot-hon-la-phat-phieu-ghi-tay/>).

Trước đây thì có những ví dụ điển hình khác về vấn đề khoảng cách giữa chủ trương và thực hiện,

chẳng hạn như việc phát triển và sử dụng các ứng dụng/app khai báo liên quan đến COVID-19. Đã có nhiều app như vậy được đưa ra áp dụng nhưng hiệu quả, liên thông dữ liệu để quản lý tại thời điểm dịch bệnh như thế nào thì chúng ta đều đã rõ.

Như vậy, ít hay nhiều vẫn còn một khoảng cách từ chủ trương, chính sách đến thực hiện trong công cuộc chuyển đổi số, nhất là ở những lĩnh vực, bộ phận mà việc số hóa hiển nhiên phải đi đầu ở Việt Nam trong các năm qua. Bởi vậy, vấn đề với chuyển đổi số ở Việt Nam có lẽ không phải, không còn là liệu nó sẽ có tác động như thế nào (tích cực hay tiêu cực), ở mức độ nào lên tăng trưởng kinh tế của chúng ta trong năm tới và những năm sau đó, mà là chúng ta liệu có tiến hành chuyển đổi số, ứng dụng các công nghệ và giải pháp mới, thông minh một cách sâu rộng, nhất quán và hợp lý được hay không.

Vậy chúng ta cần làm gì để đẩy nhanh chuyển đổi số?

TS. Phan Minh Ngọc: Như trên đã nói, ngay khu vực công cũng đã chưa thể hiện tốt vai trò định hướng, dẫn dắt, và đi đầu trong công cuộc chuyển đổi số của Việt Nam. Trong khi đó, hầu như là một ý niệm chung rằng chuyển đổi số là cần thiết và mang lại lợi ích thiết thực cho khu vực doanh nghiệp, và, do đó, sự chú ý của dư luận cũng như của các cơ quan hoạch định chính sách cũng chỉ tập trung vào khu vực này. Đây là một sai lầm phổ biến, cần khắc phục ngay. Điều quan trọng không kém là chuyển đổi số trong khu vực công phải được đẩy mạnh, diễn ra triệt để để ít nhất không kéo tụt sự tiến bộ trong chuyển đổi số ở khu vực tư, chưa nói đến việc dẫn dắt, đi đầu của nó.

Ngay trong việc chuyển đổi số ở cấp doanh nghiệp, mặc dù được Nhà nước vận động, khuyến khích áp dụng nhưng vai trò của Nhà nước vẫn chưa rõ nét, theo phản ánh của giới doanh nghiệp.

Khi thực hiện chuyển đổi số, doanh nghiệp phải đối mặt với nhiều khó khăn và trở ngại như thiếu nhân lực và kinh nghiệm về ứng dụng, khai thác công nghệ; cần kinh phí lớn để đầu tư vào

các dự án chuyển đổi số trong khi năng lực tài chính của doanh nghiệp có hạn; chưa có cơ quan, tổ chức tư vấn, hỗ trợ doanh nghiệp hoạch định, đánh giá, lựa chọn, và xử lý các vấn đề trực tiếp liên quan đến các giải pháp ứng dụng số hóa phù hợp với đặc thù của từng doanh nghiệp...

Tất nhiên, nếu để “bàn tay thị trường” phát huy tác dụng trong việc buộc các doanh nghiệp phải tự “boi”, tự chuyển đổi số để tiếp tục tồn tại và phát triển thì cũng sẽ có nhiều doanh nghiệp vượt qua được những trở ngại, khó khăn này ở một cấp độ nào đó. Đổi lại, sẽ có nhiều doanh nghiệp, ngành và lĩnh vực bị tụt hậu, không thể theo kịp, tạo ra một nền kinh tế, xã hội phân tầng, ốm yếu.

Để khắc phục tình trạng này cần có sự điều tiết, hỗ trợ của Nhà nước, đóng vai trò bà đỡ cho chuyển đổi số trên quy mô quốc gia, giúp doanh nghiệp đổi phó một cách hữu hiệu các trở ngại và khó khăn nêu trên.

Ông nhấn mạnh đến vai trò bà đỡ, điều tiết, hỗ trợ của Nhà nước với chuyển đổi số. Nhưng trong bối cảnh Nhà nước cũng bị hạn chế về nhân lực và vật lực, vậy thì, theo ông, đâu là giải pháp hữu hiệu nhất?

TS. Phan Minh Ngọc: Thực ra không chỉ Nhà nước Việt Nam mới trong tình trạng này mà đây là tình trạng chung của nhiều nước, kể cả nhiều nước phát triển. Nên điều cần thiết ở đây là phải thiết kế và thực thi một chiến lược chuyển đổi số sao cho nguồn lực, vốn của Nhà nước chỉ là nguồn vốn “mồi” hoặc theo nguyên tắc vẫn được biết một cách nôm na là “Nhà nước và nhân dân cùng làm”, dựa theo kinh nghiệm của một số nước mà trong đó nổi bật là Singapore.

Chẳng hạn, về khó khăn tài chính đối với doanh nghiệp thực hiện chuyển đổi số thì Nhà nước có thể khắc phục bằng hình thức đồng tài trợ, trong đó Nhà nước hỗ trợ (cho không), ví dụ, 20% chi phí trực tiếp thực hiện chuyển đổi số của doanh nghiệp và phần còn lại thì doanh nghiệp phải tự xoay xở (có thể thông qua nguồn tài trợ từ ngân

hàng thương mại theo các chương trình cho vay đặc biệt dành cho chuyển đổi số do Ngân hàng Nhà nước chủ trì).

Đồng thời, để đi đến được bước đồng tài trợ này thì doanh nghiệp phải lập được kế hoạch chuyển đổi số dưới sự tư vấn (nếu doanh nghiệp yêu cầu) của các chuyên gia chuyển đổi số lành nghề do Nhà nước sắp xếp, cung cấp. Đương nhiên là quá trình thực thi, giải ngân phải được theo dõi, giám sát chặt chẽ để tránh thất thoát và các khoản đầu tư vô ích.

Nếu theo cách này thì chắc chắn sẽ có nhiều doanh nghiệp và tổ chức kinh tế cùng muốn thực hiện, và, do đó, cho dù Nhà nước chỉ phải bỏ ra một phần trong số nguồn lực cần thiết thì con số này vẫn có khả năng là quá lớn. Vậy Nhà nước sẽ giải quyết bài toán khó về tài chính này như thế nào?

TS. Phan Minh Ngọc: Nhà nước hãy coi đây là một trong những chương trình, dự án đầu tư cấp bách và dành nguồn lực thích đáng cho nó. Tất nhiên là trong bối cảnh ngân sách vẫn thâm hụt lớn thì cần xác định đâu là dự án đầu tư cấp bách và cần thiết nhất mà trong đó chắc chắn phải có chuyển đổi số. Các dự án đầu tư công khác, nhất là cho các doanh nghiệp nhà nước thua lỗ, kém hoặc hiệu quả không rõ ràng... cần được gác lại, cắt bỏ.

Và cũng cần lưu ý rằng đầu tư công từ nhiều năm nay vẫn được thực hiện rất chậm trễ, kém hiệu quả, thậm chí không giải ngân được, bất chấp mọi sự đốc thúc của Chính phủ. Nên lúc này là thời điểm thích hợp nhất để mạnh dạn cơ cấu lại đầu tư công tạo đà thúc đẩy chuyển đổi số, hướng đến tăng trưởng mạnh và bền vững dựa trên khu vực kinh tế phi nhà nước hữu hiệu và năng động hơn nhờ tích cực chuyển đổi số. Và tất nhiên là chuyển đổi số trong khu vực công vẫn phải luôn đi trước một bước và là hình mẫu, là chất xúc tác cũng như động lực cho chuyển đổi số trong khu vực phi nhà nước.

Trân trọng cảm ơn Ông! ■ TRUNG TIN & THỜI CƯỜNG

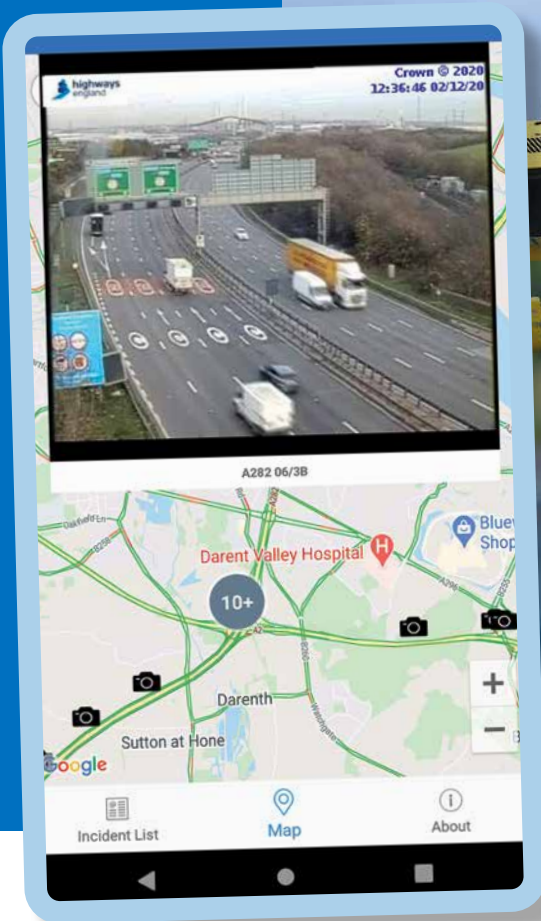
CÔNG NGHỆ SỐ GÓP PHẦN
GIẢI BÀI TOÁN PHÁT TRIỂN CỦA VIỆT NAM:

HÃY BẮT ĐẦU TỪ KHAI THÁC DỮ LIỆU KHU VỰC CÔNG

➔ NGUYỄN QUANG ĐỒNG
Viện Nghiên cứu Chính sách và Phát triển Truyền thông (IPS)

Nhìn lại năm 2022, tiến trình phục hồi kinh tế - xã hội sau đại dịch COVID-19 của Việt Nam là một điểm sáng trên bức tranh toàn cầu vẫn còn nhiều gam màu xám. Bất ổn địa chính trị, xung đột vũ trang; lạm phát và đình trệ kinh tế là những khó khăn trước mắt mà thế giới đang vật lộn để ứng phó. Và vấn đề đặc biệt nghiêm trọng khác, không chỉ là thách thức mà đã thực sự là bài toán với Việt Nam: những ảnh hưởng ngày càng nghiêm trọng của biến đổi khí hậu. Công nghệ số, với dữ liệu ở vị trí trung tâm đóng vai trò như thế nào để giúp nhân loại, giúp quốc gia, và Việt Nam xử lý những “bài toán lớn” nêu trên? Việt Nam có thể khởi đầu tiến trình đó bằng cách khai thác hiệu quả dữ liệu từ khu vực công.

KHAI THÁC DỮ LIỆU TỪ CAMERA GIAO THÔNG Ở VƯƠNG QUỐC ANH

Vương quốc Anh có hàng nghìn camera giao thông có thể truy cập công khai với các nhà cung cấp từ các cơ quan quốc gia như Highways England (1500 camera nằm trên hệ thống đường chính của Anh) và Traffic Wales; đến các cơ quan chức năng địa phương hơn như Giao thông vận tải Luân Đôn với hơn 900 máy ảnh và Hội đồng khu vực đọc (Reading Borough Council). Một camera giao thông ở Anh kiếm được gần 1 triệu bảng Anh tiền phạt chỉ sau 18 tháng. Nhưng ý nghĩa thực sự lại không nằm ở đó, mà lợi ích lớn hơn rất nhiều nằm ở khai thác dữ liệu.

Cục Vận tải London (TfL - Transport for London) đã hợp tác với ứng dụng bản đồ chỉ đường Waze của Google để gửi các thông báo an toàn trực tiếp đến người lái xe và người đi xe máy thông qua một hệ thống cảnh báo mới. Mạng lưới "Waze for Cities" đã thu hút sự tham gia của nhiều thành phố trên thế giới bao gồm Miami-Dade, West Palm Beach và thành phố Mexico. Các đối tác của mạng Waze for Cities có quyền truy cập vào công cụ để nhập thông tin về việc cấm đường và các sự kiện giao thông lớn hoặc các trường hợp khẩn cấp, đồng thời được tham gia các diễn đàn trực tuyến chỉ dành cho đối tác, nơi họ có thể thảo luận về các vấn đề chiến lược và hoạt động.

Ứng dụng theo dõi camera UK Roads - Traffic & Cameras (ứng dụng duy nhất hiển thị trực tiếp các sự cố giao thông, công trình làm đường và hơn 3.500 camera ở Anh, Scotland và xứ Wales) có mức phí sử dụng 1,99 bảng Anh.

Biến đổi khí hậu, tăng trưởng xanh và dữ liệu số

Xét trên bình diện toàn cầu, biến đổi khí hậu chắc chắn là một trong những thách thức lớn nhất đe dọa tồn vong của nhân loại. Bài toán phát triển kinh tế như thế nào để đồng thời vẫn bảo vệ được môi trường sống trở thành bài toán đặc biệt hóc búa cho mọi quốc gia. Công nghệ kỹ thuật số và chuyển đổi số hứa hẹn là một phần lời giải nhờ vào tiềm năng đóng góp tăng năng suất lao động, giảm chi phí giao dịch, tăng hiệu quả quản trị ở mọi cấp độ, từ cá nhân đến tổ chức, doanh nghiệp, lẫn cấp độ quốc gia và quản trị toàn cầu. Ở trung tâm toàn của toàn bộ cuộc cách mạng "số hóa" chính là "Dữ liệu". Tiến trình chuyển đổi số rộng rãi hiện nay sẽ không đạt tới hiệu quả tối đa nếu không thành công trong khai thác dữ liệu số.

Các quốc gia phát triển sớm đi đầu trong ứng dụng công nghệ số - dù họ không sử dụng thuật ngữ "chuyển đổi số" đều sớm nhận thức được tầm quan trọng lớn lao của dữ liệu và sớm có chiến lược khai thác dữ liệu. Ở Việt Nam, năm 2022 cũng là dấu mốc quan trọng trong nhận thức về dữ liệu khi gần đây nhất, Bộ Thông tin và Truyền thông chọn năm 2023 là Năm dữ liệu số.

Cụ thể hơn, với Việt Nam, trong khi vẫn là một nước đang phát triển, câu hỏi hóc búa đặt ra là làm sao vẫn tăng trưởng nhanh mà không tổn hại tới môi trường. Chi phí đầu tư cho công nghệ mới, từ năng lượng tái tạo cho đến các công nghệ thân thiện môi trường có mức phát thải thấp - mặc dù hấp dẫn nhưng đặt ra yêu cầu lớn về chi phí đầu tư. Chi phí đầu tư lớn nghĩa là đẩy giá thành sản phẩm lên và giảm sức cạnh tranh của nền kinh tế. Công nghệ số, dù không phải là toàn lời giải cho vấn đề, nhưng ở từng cấp độ vi mô, đóng góp cho nâng cao hiệu quả vận hành, giảm

chi phí, đặc biệt là chi phí giao dịch - là đóng góp có ý nghĩa.

Như vậy, định hướng vĩ mô tiếp cận để xử lý bài toán ứng phó với biến đổi khí hậu và phát triển bền vững được đúc kết trong từ khóa "phát triển kinh tế xanh". Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã khẳng định chủ trương "phát triển nhanh và bền vững" và phát triển kinh tế xanh: "*Tiếp tục phát triển nhanh và bền vững đất nước, bảo đảm ổn định kinh tế vĩ mô, đổi mới mạnh mẽ mô hình tăng trưởng, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh của nền kinh tế. Chủ động thích ứng có hiệu quả với biến đổi khí hậu, quản lý, khai thác, sử dụng hợp lý, tiết kiệm, hiệu quả và bền vững tài nguyên; lấy bảo vệ môi trường sống và sức khỏe nhân dân làm mục tiêu hàng đầu; kiên quyết loại bỏ những dự án gây ô nhiễm môi trường, bảo đảm chất lượng môi trường sống, bảo vệ đa dạng sinh học và hệ sinh thái; xây dựng nền kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn, thân thiện với môi*

trường". Từ định hướng vĩ mô đó, cần tiếp tục cụ thể hóa thành các hành động ở cấp độ vi mô. Dữ liệu giao thông là một ví dụ đơn giản để hình dung. Tối ưu hóa quãng đường di chuyển chính là một cách đóng góp thiết thực cho giảm phát thải từ hoạt động giao thông. Và tiến trình tối ưu hóa đó đạt được từ ứng dụng và khai thác dữ liệu một cách phù hợp.

Khai thác Dữ liệu ở Việt Nam, Nhà nước đi trước để làm hình mẫu

"*Chủ động thích ứng có hiệu quả với biến đổi khí hậu, quản lý, khai thác, sử dụng hợp lý, tiết kiệm, hiệu quả và bền vững tài nguyên*" là hướng đi mà Nghị quyết đại hội Đảng yêu cầu. Khu vực Nhà nước, với vai trò dẫn dắt của mình có thể đóng vai trò hình mẫu trong tiến trình ấy. Một bộ máy hành chính hiệu quả, vượt ra ngoài những lợi ích trực tiếp nhìn thấy được từ sử dụng tài nguyên, đóng vai trò định hình chính sách, thúc đẩy và điều phối các hoạt động xã hội để tối ưu

hóa vận hành của toàn bộ hệ thống kinh tế - xã hội. Đóng góp ở đây là từ góc độ gián tiếp, ở tầng bậc tổng quát nhất: hiệu quả quản trị quốc gia.

Vậy hiện trạng hình thành hệ thống dữ liệu và khai thác dữ liệu trong những năm vừa qua ở khu vực nhà nước, phục vụ cho quản trị và điều hành quốc gia đang như thế nào?

Nhìn một cách tổng quát, công nghệ số và dữ liệu tạo ra cơ hội lớn để Việt Nam tạo ra sự thay đổi mang tính bước ngoặt trong quản trị công và thực thi các chức năng của nền hành chính nhà nước. Trong ngắn hạn và trung hạn, nếu khai thác được tiềm năng dữ liệu, sẽ giúp đổi mới hệ thống hành chính, nâng cao hiệu quả quản trị - điều hành, tính minh bạch và trách nhiệm giải trình của khối cơ quan công quyền; đồng thời giúp bộ máy nhà nước cung cấp dịch vụ công tốt hơn cho người dân và doanh nghiệp. Về dài hạn, nếu có chiến lược và lộ trình “mở” kho tài nguyên dữ liệu một cách hợp lý, khối dữ liệu từ khu vực công có thể mang lại hiệu quả kinh tế lớn lao, tạo thêm động lực tăng trưởng cho các doanh nghiệp khởi nghiệp, tạo việc làm và góp phần nâng cao hiệu suất của nền kinh tế.

Dù số lượng các trường hợp điển hình ứng dụng công

nghệ số và khai thác dữ liệu còn khá ít ỏi, tuy nhiên thành công bước đầu của những ví dụ trải rộng từ cấp bộ, ngành đến các địa phương minh chứng rõ ràng cho tiềm năng nêu trên. Ở cấp độ ngành, các ngành như Thuế, Bảo hiểm xã hội Việt Nam “số hóa” hoàn chỉnh quy trình kê khai, nộp thuế, thực hiện nghĩa vụ về bảo hiểm xã hội, giúp doanh nghiệp không còn phải “tiếp xúc trực tiếp với chính quyền”. Thí điểm Ứng dụng công nghệ dữ liệu lớn giúp ngành bảo hiểm xã hội phát hiện ra các trường hợp gian lận trong chi trả bảo hiểm y tế. Tỉnh Thừa Thiên - Huế cũng thí điểm bước đầu bước đầu về sử dụng dữ liệu để kiểm tra tính hợp lý và hợp lệ của chi trả hỗ trợ xã hội trong giai đoạn dịch COVID-19. Ở cấp độ địa phương, hệ thống dữ liệu báo cáo giúp Thành phố Hồ Chí Minh tự tin đề xuất thí điểm bỏ “tổ dân phố”.

Ở góc độ tăng cường tính tương tác, hiệu quả cung cấp thông tin từ chính quyền đến người dân, việc triển khai rộng rãi các ứng dụng thông minh, với các điển hình thành công như Huế, Tây Ninh, Đà Nẵng cho thấy tiềm năng lớn về nâng cao tính minh bạch, trách nhiệm giải trình của chính quyền địa phương. Đi xa hơn, việc sử dụng “dữ

liệu hiện trường” – tức dữ liệu phản ánh các ý kiến, yêu cầu từ người dân – cho phép tăng hiệu quả phục vụ của chính quyền, đặc biệt là với các vấn đề dân sinh sát sao với đời sống hàng ngày của người dân.

Ở cấp độ cao nhất - ứng dụng dữ liệu cho chức năng hoạch định chính sách và ra quyết định điều hành của lãnh đạo địa phương, dù chưa có ví dụ cụ thể về trường hợp thành công, nhưng Thành phố Hồ Chí Minh, với chiến lược dữ liệu của thành phố sắp sửa được ban hành, cho thấy những hứa hẹn đột phá.

Tuy tiềm năng là đầy hứa hẹn, nhưng hiện thực hóa những cơ hội mà công nghệ và dữ liệu mang lại không phải là công việc dễ dàng. Các thách thức lớn nhất mà Việt Nam, ở cấp quốc gia, cấp độ ngành, lẫn địa phương đối mặt bao gồm hai vấn đề chính: thiếu một tầm nhìn rõ ràng, đi kèm với một kế hoạch hành động cụ thể và có xác lập thứ tự ưu tiên hợp lý về khai thác dữ liệu; chưa ý thức được và có kế hoạch cụ thể cho vấn đề bảo vệ an toàn dữ liệu, đặc biệt là dữ liệu cá nhân của công dân.

Cần làm gì để khai thác được tài nguyên dữ liệu trong khu vực công?

Mặc dù đã làm tốt công tác tuyên truyền và nâng cao nhận thức về chuyển đổi số, hình thành được tư duy cần xây dựng “chính phủ số” (ở cấp độ quốc gia, và “chính quyền số” ở cấp độ địa phương), nhưng các bộ, ngành, địa phương vẫn mơ hồ và lúng túng khi xác định các công việc cụ thể và thứ tự ưu tiên khi làm. Rủi ro lãng phí nguồn lực đầu tư và bỏ lỡ những cơ hội của công nghệ số vẫn là rủi ro hiện hữu.

Để vượt qua những thách thức kể trên, khu vực công ở Việt Nam cần gấp rút xác định được cách tiếp cận, xác lập được thứ tự ưu tiên phù hợp trong triển khai xây dựng hệ thống dữ liệu và cách thức khai thác dữ liệu. Các công việc cụ thể cần làm gồm:

Thứ nhất, về mặt tiếp cận, cần xác lập được tầm nhìn và mục tiêu lấy dữ liệu làm trung tâm

cho tiến trình “chuyển đổi số” ở các cơ quan nhà nước; hình thành văn hóa làm việc dựa trên dữ liệu. Đồng thời, coi an toàn và quyền riêng tư dữ liệu cá nhân của công dân là yếu tố đặc biệt quan trọng trong mọi công việc liên quan đến thu thập, xử lý, chia sẻ, khai thác dữ liệu của cơ quan công quyền.

Thứ hai, mỗi ngành, mỗi địa phương cần có khung kiến trúc về dữ liệu; tiêu chuẩn của từng loại dữ liệu – để làm nền tảng cho xây dựng một “kho” dữ liệu quốc gia, địa phương. Trong đó, vai trò của các bộ, cụ thể Cơ quan chuyên trách công nghệ thông tin của mỗi bộ là đơn vị định chuẩn kiến trúc và cơ chế khai thác cho ngành.

Thứ ba, lộ trình “mở” dữ liệu để khai thác đi qua các bước, với thứ tự ưu tiên gồm: khai thác nội bộ giữa các cơ quan nhà nước với nhau trong cùng ngành (chiều dọc); cùng địa phương (chiều ngang); “mở” có thu phí đối với một số giao dịch dữ liệu (ví dụ dịch vụ xác thực eKYC); và sau cùng là thí điểm Dữ liệu mở (open data).

Thứ tư, sự tham gia của khu vực tư nhân – tức các doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp công nghệ là chìa khóa của tiến trình này. Muốn như vậy, tư duy “đầu tư” dự án công nghệ thông tin theo từng “dự án” cần phải được hủy bỏ để chuyển sang tư duy “mua” dịch vụ công nghệ của doanh nghiệp tư nhân. Điều này cho phép tăng tính hiệu quả của đầu tư, từ sử dụng dịch vụ “điện toán đám mây” cho lưu trữ dữ liệu và dễ dàng triển khai công nghệ khai thác dữ liệu, bao gồm công nghệ big data và trí tuệ nhân tạo.

Cuối cùng, và cũng đặc biệt quan trọng, dữ liệu không thể mở ra để sử dụng bên ngoài khu vực nhà nước nếu không có một luật (và sau đó là quy định chi tiết dưới luật) về dữ liệu cá nhân. Do đó, xây dựng luật về bảo vệ dữ liệu cá nhân là nền tảng cho các bước đi dài hạn để khai thác được dữ liệu do khu vực công tạo ra, mà không tổn hại đến quyền riêng tư và sự an toàn của mỗi công dân. ■ THÔNG TIN & THUYẾT TRÌNH

“Chuyển đổi số đã trở thành toàn dân và toàn diện với việc tất cả các bộ, ngành, địa phương đã ban hành nghị quyết và chương trình chuyển đổi số”.

(Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông Nguyễn Mạnh Hùng phát biểu tại Hội nghị Tổng kết công tác năm 2022, triển khai nhiệm vụ năm 2023 và đón nhận Huân chương Lao động hạng Nhất của Bộ TT&TT)

THÁI NGUYÊN: ĐI CHỢ TẾT KHÔNG CẦN MANG THEO TIỀN, VÌ ĐÃ CÓ ... CHỢ 4.0

➡ PHẠM QUANG HIẾU

Quên mang theo tiền khi đi chợ không phải một tình huống quá hiếm với các bà các mẹ, khi trong bộn bề cuộc sống, nhiều người thỉnh thoảng lại rơi vào trạng thái “nào cá vàng”. Nhưng giờ đây, tại một số khu chợ ở Thái Nguyên, các bà, các mẹ có thể đi chợ mà không cần phải ... mang theo tiền. Bởi vì, những khu chợ này đã vận hành theo mô hình Chợ 4.0 - thanh toán không dùng tiền mặt.

Mô hình Chợ 4.0 được tỉnh Thái Nguyên triển khai nhằm thúc đẩy chuyển đổi số và ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động kinh doanh mua bán nói chung và thanh toán không dùng tiền mặt nói riêng tại các chợ truyền thống trên địa bàn tỉnh. Với mô hình Chợ 4.0, các tiểu thương và người dân có thể mua bán mọi mặt hàng tại chợ bằng cách quét mã QR hoặc chuyển tiền Mobile Money. Hoạt động này cũng tạo điều kiện để người tiêu dùng trải nghiệm, tiếp cận với các phương thức thanh toán hiện đại, kích thích hoạt động mua sắm; đồng thời hướng đến triển khai áp dụng cho các chợ trên địa bàn tỉnh.

Thanh toán không dùng tiền mặt đã đến được với đồng bào dân tộc thiểu số

Trên thực tế, hoạt động thanh toán không dùng tiền mặt diễn ra phổ biến tại các khu vực đô thị. Phòng giao dịch của các ngân hàng thương mại và hệ thống ATM cũng chủ yếu được thiết lập tại các khu vực trung tâm. Trong khi đó, tỉnh Thái Nguyên có 178 đơn vị cấp xã với dân số đạt trên 1,3 triệu người, chủ yếu sinh sống ở khu vực nông thôn. Cụ thể, tỷ lệ dân số Thái Nguyên ở thành thị là 32,2% và ở nông thôn là 67,8%. Dễ dàng nhận thấy, khu vực nông thôn vẫn còn khó khăn trong tiếp cận dịch vụ thanh toán không dùng tiền mặt, đặc biệt các vùng sâu, vùng xa. Các xã điều kiện kinh tế khó khăn trên địa bàn vẫn còn rất nhiều người dân chưa có tài khoản thanh toán tại các ngân hàng thương mại.

Không chỉ vậy, hoạt động thanh toán không dùng tiền mặt vẫn là điều lạ lẫm với nhiều người dân ở vùng nông thôn, vùng sâu, vùng xa. Chị Hoàng Thị Nga, Trưởng phòng Văn hóa và Thông tin huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên, cho biết mô hình Chợ 4.0 được triển khai trên địa bàn huyện Định Hóa từ tháng 10/2022. Thời gian đầu khi mới triển khai, mô hình này cũng gặp nhiều khó khăn do người dân chưa nhận thức đầy

đủ về những tiện ích mà Chợ 4.0 mang lại. Đặc biệt, Định Hóa là huyện miền núi, người dân nơi đây chủ yếu là đồng bào dân tộc thiểu số, chưa được tiếp cận nhiều với công nghệ cũng như dịch vụ tài chính, ngân hàng và họ vẫn có thói quen tiêu dùng tiền mặt.

Tuy nhiên, những khó khăn ban đầu dần được hóa giải. Kế hoạch triển khai Chợ 4.0 trên địa bàn huyện được thực hiện từng bước, triển khai và tổ chức thí điểm. UBND huyện đã chỉ đạo các xã tích cực thực hiện công tác tuyên truyền với nhiều hình thức phong phú đa dạng như tuyên truyền trên truyền thông, pano, áp phích, tuyên truyền trực tiếp tại các phiên chợ ngày chợ.... Qua đó, người dân đã từng bước được nâng cao nhận thức và thấy được những tiện ích của việc tiêu dùng không tiền mặt mang lại.

4.0” nhiều hơn vì tiện lợi hơn và nhanh hơn, các tiểu thương ban đầu còn e ngại và từ chối đã tự nguyện đăng ký tham gia”.

Tại các khu vực vùng sâu, vùng xa, các chương trình tạo tài khoản ngân hàng đã được triển khai mạnh mẽ, như tạo tài khoản để giới thiệu nhận các chính sách bảo trợ xã hội, hay mở tài khoản cho người có công, người nghèo... Cuối năm cũng là một dịp để người dân có thể nhận các khoản chi trả qua tài khoản ngân hàng. Trong năm 2023, dự kiến sẽ có nhiều chương trình được triển khai hơn nữa, để tăng tỷ lệ thanh toán không tiền mặt, như chương trình nhận lương hưu hay chi trả các loại phụ cấp cho các đối tượng bán chuyên trách ở cấp xã, hay thanh toán học phí qua tài khoản ngân hàng.... Những nỗ lực này đang giúp tạo thói quen thanh toán không tiền mặt và thói quen sử dụng dịch vụ ngân hàng cho người dân.

Người bán không còn lo thiếu tiền lẻ trả lại, người mua không còn ngại “tiền ướt”

Theo chị Nguyễn Thị Thoa, nhân viên giám sát kênh Viettel Pay ở Thái Nguyên, với việc thanh toán không dùng tiền mặt, người dân đi chợ cũng như các tiểu thương không còn phải lo ngại về việc chuẩn bị tiền lẻ để trả lại khi mua

“Ban đầu người dân và các tiểu thương cũng e ngại vì tâm lý lo sợ bị mất tiền, vì thực hiện giao dịch phải qua nhiều bước. Đặc biệt là ban đầu triển khai, một số tiểu thương trong chợ nhất định không hợp tác phối hợp để mở tài khoản ngân hàng hay ví điện tử với lý do bất tiện, không có tiền nên không mở tài khoản”, chị Nga chia sẻ. Thực chất, những tâm lý này của người dân khá mơ hồ và phần lớn chỉ là “nghe nói”, bởi vì họ chưa bao giờ thực sự trải nghiệm những dịch vụ này.

“Sau khi được sự hướng dẫn tuyên truyền của Tổ công nghệ số cộng đồng, của các doanh nghiệp viễn thông, người dân đã tiếp cận và dần thích ứng”, chị Nga cho biết. “Hơn nữa, sau khi các tiểu thương khác trong chợ cùng thực hiện và số lượng người đến mua tại các “gian hàng

hàng, không còn phải chạy đôn chạy đáo đi đòi tiền hay mượn tạm 5.000 đồng hay 10.000 đồng để trả lại tiền thừa cho khách. Đặc biệt, giờ đây người dân đi chợ cũng không ngại trả lại “tiền ưót” - nghĩa là tiền của những người chủ sạp hàng bán thực phẩm tươi sống như thịt lợn hay tôm, cá ở ngoài chợ, những đồng tiền lao động nhiều khi trả lại cho khách vẫn còn dính cả... vẩy cá. Ngoài ra, việc thanh toán không dùng tiền mặt cũng tránh được những mối lo ngại như tiền giả, tiền rách góc...

Tính tiện lợi của phương thức thanh toán không dùng tiền mặt thực sự đã được cả tiểu thương, người mua lẫn người bán nhận rõ. Chị Thoa cho biết qua theo dõi, đối với các chợ ở thành phố, gần như tỷ lệ phát sinh giao dịch thanh toán

không dùng tiền mặt đã đạt đến 100%, thậm chí giá trị giao dịch đạt mức cao, lên đến vài trăm triệu đồng hoặc thậm chí là “tiền tỷ” trong một tháng. Tuy nhiên, ở các khu chợ vùng nông thôn, tỷ lệ giao dịch thanh toán không tiền mặt mới chỉ đạt khoảng 70-80% tại một số khu chợ, và ở các vùng sâu vùng xa, tỷ lệ này thấp hơn nữa, do người dân vẫn chưa quen với việc không dùng tiền mặt.

Việc thanh toán không dùng tiền mặt yêu cầu người dân phải có tài khoản ngân hàng hoặc tài khoản ví điện tử. Đây cũng là một khó khăn khiến tỷ lệ tiếp cận, giao dịch không tiền mặt vẫn còn thấp. Tuy vậy, Thái Nguyên là một trong những tỉnh có mức độ chuyển đổi số tốt trên cả nước, cơ sở hạ tầng đã được xây dựng và hoàn thiện,

để người dân có thể sẵn sàng chuyển đổi số cùng chính quyền địa phương.

Tính tới cuối năm 2021, hạ tầng phát triển dịch vụ thanh toán không dùng tiền mặt trên địa bàn tỉnh có: số lượng tài khoản cá nhân tại các ngân hàng đạt trên 1,1 triệu tài khoản, tính trên 986.000 người trưởng thành; có 106 phòng giao dịch, 273 máy ATM và 2.274 thiết bị POS được lắp đặt tại 2.132 đơn vị chấp nhận thẻ. Hệ thống thiết bị, hạ tầng thanh toán đã được kết nối liên thông để phục vụ thanh toán không dùng tiền mặt qua ngân hàng một cách dễ dàng, thuận lợi.

Là đơn vị tham gia và đồng hành cùng chương trình Chợ 4.0, thanh toán không dùng tiền mặt tại Thái Nguyên, theo chỉ đạo của UBND tỉnh, Viettel Thái Nguyên đã nhận nhiệm vụ triển khai nhân rộng mô hình Chợ 4.0 tại các địa bàn toàn tỉnh. Ông Trịnh Quang Minh, Phó Giám đốc Viettel Thái Nguyên, cho biết bà con vùng sâu vùng xa còn hạn chế trong tiếp cận thông tin cũng là một khó khăn bước đầu của chương trình Chợ 4.0. Chính vì thế, các hoạt động truyền thông rộng khắp trên các phương tiện thông tin đại chúng đã được chính quyền địa phương thực hiện, tổ chức các buổi ra quân tại địa bàn. Các nguồn lực địa phương như đoàn thanh niên, hội phụ nữ, tổ công nghệ số cộng đồng đã được huy động, tổ chức các buổi mua sắm không dùng tiền mặt để gần gũi hơn với người dân.

Tại huyện Đại Từ của tỉnh Thái Nguyên, mô hình Chợ 4.0 đã giúp cho gần 300 tiểu thương tại chợ tiếp cận với việc thanh toán không dùng tiền mặt, giúp bà con thuận tiện hơn trong công việc kinh doanh. Tính đến nay Viettel Thái Nguyên đã thực hiện nhân rộng đến 20 chợ trên địa bàn toàn tỉnh, 9/9 huyện/ thành phố đều có Chợ 4.0 với hàng nghìn giao dịch mỗi tháng.

Ông Minh cho biết với Viettel Money, những giao dịch nhỏ vài nghìn cũng có thể được thực hiện một cách nhanh chóng, đơn giản và thuận tiện, đặc biệt có thể thực hiện ngay trên chiếc

điện thoại đen trắng và không cần kết nối mạng Internet. Người dùng cũng không mất các khoản phí duy trì tài khoản hay tin nhắn báo biến động số dư, có thể rút tiền đến 0đ trong tài khoản, rút tiền miễn phí tại hệ thống cây ATM của tất cả các ngân hàng và hệ thống gần 2.000 cửa hàng/ điểm bán của Viettel trên toàn tỉnh.

“Trong thời gian qua, việc phát triển Chợ 4.0 hay các chương trình như mở tài khoản cho đối tượng an sinh xã hội hay người nghèo đều là những việc phát sinh ngoài nhiệm vụ của Tập đoàn giao cho chúng tôi, trong khi các nhiệm vụ sản xuất kinh doanh chúng tôi vẫn đảm bảo”, ông Trịnh Quang Minh nói.

Nhân rộng mô hình Chợ 4.0, hình thành thói quen không dùng tiền mặt

Theo Ngân hàng Nhà nước chi nhánh tỉnh Thái Nguyên, hoạt động thúc đẩy thanh toán không dùng tiền mặt trên địa bàn tỉnh đã được triển khai theo Kế hoạch số 93/KH-UBND ngày 20/7/2018 của UBND tỉnh về việc triển khai Đề án Thanh toán qua ngân hàng đối với các dịch vụ công như thuế, điện, nước, học phí, viện phí và chi trả các chương trình an sinh xã hội theo Quyết định số 241/QĐ-TTg ngày 23/02/2018 của Thủ tướng Chính phủ và đã thu được những kết quả đáng ghi nhận. Trước yêu cầu thực tiễn mới, UBND tỉnh tiếp tục ban hành Kế hoạch số 55/KH-UBND ngày 30/3/2021 thực hiện trong giai đoạn 2021-2025 với mục tiêu “đẩy mạnh thanh toán dịch vụ công và chi trả an sinh xã hội qua ngân hàng, góp phần xây dựng Chính quyền số tỉnh Thái Nguyên, nâng cao khả năng tiếp cận dịch vụ ngân hàng của nền kinh tế và phát triển thanh toán không dùng tiền mặt”.

Ông Phạm Quang Hiếu, Phó giám đốc Sở TT&TT Thái Nguyên, cho biết trên cơ sở nhận thức trong bối cảnh mới, cùng sự ủng hộ và cam kết vào cuộc của lãnh đạo UBND huyện Đại Từ, tháng 02/2022, Sở Thông tin và Truyền

thông tỉnh Thái Nguyên đã phối hợp cùng 03 nhà mạng trên địa bàn tỉnh, gồm Viễn thông tỉnh, Chi nhánh Viettel Thái Nguyên và Mobifone Thái Nguyên tổ chức triển khai kế hoạch thúc đẩy sử dụng dịch vụ thanh toán di động trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên. Theo đó, các nhà mạng sẽ tập trung triển khai trước, triển khai điểm tại 02 xã La Bằng và xã Tiên Hội của Huyện Đại Từ, với các nội dung như hỗ trợ mở tài khoản thanh toán di động; thanh toán dịch vụ điện, nước, đóng học phí qua dịch vụ thanh toán di động; chi trả lương, phụ cấp và các khoản trợ cấp xã hội, an sinh xã hội tới tài khoản thanh toán di động và xây dựng mô hình chợ thanh toán không dùng tiền mặt – Chợ 4.0.

Đặc biệt, mô hình Chợ 4.0 đã được triển khai tại Chợ huyện Đại Từ với việc trang bị tài khoản và phương tiện thanh toán cho hơn 60% tiểu

thương, thiết lập 01 điểm hỗ trợ dịch vụ. Hoạt động trải nghiệm dịch vụ đã đón nhận được nhiều phản hồi tích cực từ các tiểu thương và nhân dân, góp phần tích cực thực hiện hóa chủ trương phát triển công dân số của lãnh đạo và chính quyền huyện Đại Từ.

Từ các kết quả tích cực trong hoạt động thúc đẩy sử dụng dịch vụ thanh toán di động, đặc biệt là hiệu ứng lan tỏa từ mô hình Chợ 4.0, ngày 20/10/2022, UBND tỉnh Thái Nguyên đã ban hành Kế hoạch số 156/KH-UBND về triển khai nhân rộng mô hình Chợ 4.0 – Chợ thanh toán không dùng tiền mặt trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên. Theo đó, mô hình Chợ 4.0 được nhân rộng để hình thành thói quen thanh toán không dùng tiền mặt, xây dựng công dân số và góp phần hoàn thành mục tiêu đã đề ra tại Nghị quyết số 01-NQ/TU ngày 31/12/2020 của BCH Đảng bộ

tỉnh về Chương trình Chuyển đổi số tỉnh Thái Nguyên, giai đoạn 2021-2025, định hướng tới năm 2030. Đồng thời, đưa thanh toán số trở thành dịch vụ phổ cập từ thành thị tới nông thôn, được sử dụng thường xuyên trong đời sống hàng ngày của người dân và doanh nghiệp.

Tính đến đầu tháng 12/2022, trên địa bàn tỉnh đã có 60 chợ triển khai mô hình Chợ 4.0. Trong đó, có 05 địa phương là huyện Đại Từ, thành phố Thái Nguyên, thành phố Sông Công, huyện Võ Nhai và huyện Định Hóa đã hoàn thành 100% chỉ tiêu đăng ký triển khai mô hình Chợ 4.0 trên địa bàn.

Phó giám đốc Sở TT&TT Thái Nguyên, cho biết một báo cáo của McKinsey chỉ ra nếu phổ cập dịch vụ tài chính số sẽ giúp kích hoạt các hoạt động kinh tế tiềm năng và đóng góp vào tăng trưởng trung bình 06% GDP trong vòng 10 năm. Đối với các nước đang phát triển, khả năng đóng góp còn cao hơn, tới hơn 10% GDP. Ông Hiếu cho biết đó cũng chính là cơ sở, tầm nhìn để Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh Thái Nguyên nghiên cứu, tham mưu cho UBND tỉnh có giải pháp phổ cập dịch vụ tài chính số nói chung và thanh toán số nói riêng trên địa bàn, với mong muốn thiết lập hạ tầng thanh toán số rộng khắp, từ đó kích hoạt các giao dịch số tiềm năng, góp phần phát triển Kinh tế số, Chính quyền số trên địa bàn tỉnh.

Số liệu quản lý nhà nước cho thấy, tỉnh Thái Nguyên có tỉ lệ thuê bao di động đạt 95 thuê bao/100 người dân, trong đó có 79% là thuê bao Internet băng rộng di động (3G/4G) và tỉ lệ phủ sóng di động đạt 99% khu vực dân cư (thôn, bản, tổ dân phố) trên phạm vi toàn tỉnh. Các doanh nghiệp viễn thông trên địa bàn tỉnh cũng đã thiết lập mạng lưới gồm hơn 2.500 điểm cung cấp dịch vụ phủ khắp các khu vực dân cư, kể cả ở khu vực nông thôn. Trong khi, một điểm phục vụ như vậy được đánh giá có độ phủ, tiếp cận và phục vụ khách hàng tốt gấp 04 lần một cây ATM

thông thường. Đây là hạ tầng quan trọng, hỗ trợ cho hạ tầng dịch vụ của các ngân hàng thương mại để phủ khắp dịch vụ thanh toán không dùng tiền mặt trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.

Cùng với các giải pháp thanh toán không dùng tiền mặt của các ngân hàng thương mại, dịch vụ thanh toán trên nền tảng di động của các nhà mạng là giải pháp hết sức thuận tiện, thiết thực và hiệu quả cho phép phổ cập dịch vụ thanh toán không dùng tiền mặt tới tất cả người dân trên địa bàn tỉnh, đặc biệt là những người chưa có tài khoản thanh toán ngân hàng hoặc cư trú tại các vùng sâu, vùng xa trên địa bàn tỉnh. Góp phần triển khai hiệu quả các chính sách, kế hoạch thúc đẩy thanh toán không dùng tiền mặt và phát triển tài chính toàn diện trên địa bàn tỉnh.

Mô hình Chợ 4.0 là một điển hình tốt, giúp tăng cường trải nghiệm và lan tỏa lợi ích của dịch vụ thanh toán di động trong cộng đồng, góp phần hình thành thói quen thanh toán không dùng tiền mặt trong đời sống hàng ngày của người dân. Với hơn 317.000 tài khoản, hơn 2.900 điểm cung cấp dịch vụ, hơn 5.750 điểm chấp nhận thanh toán và các số liệu phát triển dịch vụ vẫn đang tiến triển tích cực, dịch vụ thanh toán di động cùng với cách làm phối hợp triển khai của các nhà mạng trên địa bàn chính là giải pháp đột phá để thực hiện có hiệu quả chủ trương, chính sách phổ cập dịch vụ thanh toán không dùng tiền mặt trên địa bàn tỉnh. Hạ tầng thanh toán số là nền tảng quan trọng để phục vụ các hoạt động phát triển kinh tế số, đồng thời từng bước bồi đắp và xây dựng văn hóa số văn minh, là nền tảng để phát triển xã hội số; tạo nền móng vững chắc để triển khai các hoạt động chuyển đổi số một cách thiết thực và bền vững trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.

Với việc được nhân rộng, trong thời gian tới, sẽ có nhiều bà, nhiều mẹ ở Thái Nguyên không còn phải lo lắng chuyện “quên mang theo tiền khi đi chợ”... ■ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

DU LỊCH DI SẢN THÍCH ỨNG CHUYỂN ĐỔI SỐ

NGUYỆT LINH

Chỉ là những chi tiết nhỏ như hỗ trợ mua vé trực tuyến, đỗ xe, mua nước uống..., song các app (ứng dụng) du lịch số thực sự là “người bạn đường” tận tụy, tạo nên những trải nghiệm dễ chịu và thuận tiện cho du khách. Tết này, hãy “xách ba lô lên và đi”, mọi chuyện về cuộc hành trình đã có... app lo liệu.

Ứng dụng công nghệ thông tin vào việc phát huy giá trị di sản, quảng bá du lịch trong nước là bước đi nhằm cụ thể hóa các hoạt động theo chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 của Chính phủ.

Trải nghiệm du lịch mới

Là sinh viên đang theo học chuyên ngành liên quan tới văn hóa, Mai Hoa (quận Thanh Xuân, Hà Nội) và những người bạn quan tâm đến việc khám phá những địa điểm du lịch như đã quen thuộc ở Thủ đô. Vào mỗi cuối tuần, Hoa cùng nhóm bạn lại tụ tập để thực hiện những “tour giải ngó” quanh Hà Nội. Với chiếc điện thoại luôn đầy pin, nhóm đã có nhiều chuyến đi thú vị thông qua sự trợ giúp của ứng dụng hướng dẫn du lịch.

“Ở Hà Nội suýt soát ba năm nhưng có nhiều địa điểm trong thành phố mình chưa tới bao giờ. Trong một lần tìm thông tin làng nghề để làm bài tập nhóm, chúng mình mò mò rồi tìm ra ứng dụng MyHanoi. Sau chuyến đi, thấy ứng dụng hữu ích quá nên nhóm quyết tâm lên lịch đi hết các lộ trình được giới thiệu”, Mai Hoa vui vẻ kể trong lúc khoe logo Khuê Văn Các - biểu tượng của thành phố Hà Nội đang hiện trên màn hình điện thoại.

Ngoài 5 lộ trình mẫu gợi ý và dữ liệu về phương tiện, giá vé, thời gian tại những điểm đến đa dạng của Thủ đô là các khu di tích, bảo tàng, làng nghề, danh lam thắng cảnh, MyHanoi còn hỗ trợ người sử dụng những nhóm thông tin chuyên biệt, liên quan tới điểm đến hút khách, ẩm thực đặc trưng, đặc sản Hà Nội và chương trình khuyến mãi. Ứng dụng là một phần trong định hướng chuyển đổi số, phát triển du lịch thông minh do Tổng cục Du lịch phối hợp cùng các địa phương trong cả nước thực hiện. Bên cạnh các ứng dụng du lịch qua điện thoại thông minh, hướng dẫn du lịch ảo, bản đồ số du lịch,

Hệ thống bán vé điện tử mang lại nhiều tiện lợi cho du khách.

Điện thoại thông minh mở ra kho tư liệu kết hợp âm thanh, hình ảnh và văn bản.

Phân đa các điểm thăm quan hiện nay trang bị màn hình cảm ứng để du khách trải nghiệm tương tác trực tiếp với thông tin.

vài năm trở lại đây, một số điểm đến đã đưa vào khai thác hệ thống thuyết minh tự động cùng nhiều công nghệ hiện đại nhằm phục vụ tốt nhất nhu cầu khách tham quan.

Nhận định về quá trình chuyển đổi số của ngành du lịch trong thời gian qua, Phó Tổng cục trưởng Tổng cục Du lịch Phạm Văn Thủy bày tỏ, với vai trò là cơ quan quản lý du lịch quốc

Số hóa di sản giúp liên kết trải nghiệm trên các không gian ảo.

gia, Tổng cục Du lịch tập trung vào các giải pháp mang tính chất nền tảng, phát triển hệ sinh thái du lịch thông minh ở Việt Nam, đặt ra mục tiêu hỗ trợ các bên liên quan như địa phương, điểm đến, doanh nghiệp du lịch, khách du lịch tham gia vào hệ sinh thái du lịch thông minh, khai thác các giá trị tăng thêm từ môi trường kinh tế số.

Gần đây đa số các khâu trong hành trình du lịch đều có thể được thực hiện trên môi trường số như tìm kiếm thông tin, đặt tour và dịch vụ du lịch. Do đó, việc kết nối các di sản, danh thắng với nền tảng du lịch số là cấp thiết. Các điểm đến cần đẩy nhanh công tác nghiên cứu, áp dụng hình thức bán vé tham quan trực tuyến, hỗ trợ du khách thanh toán không dùng tiền mặt tại chỗ khi mua và sử dụng các sản phẩm, dịch vụ như mua đồ lưu niệm, mua nước uống, đỗ xe... Đây là những chi tiết nhỏ nhưng khi phối hợp sẽ tạo nên trải nghiệm dễ chịu, thuận tiện cho khách du lịch.

“Hiện nay Tổng cục Du lịch đã hình thành hệ thống Cơ sở dữ liệu ngành du lịch Việt Nam, bao gồm các dữ liệu thành phần như doanh nghiệp lữ hành, cơ sở lưu trú, nhà hàng, hướng dẫn viên, khu điểm du lịch... Trong thời gian tới, các địa phương, khu/điểm du lịch cần đẩy mạnh số hóa các điểm đến và tích hợp vào cơ sở dữ liệu Du lịch Việt Nam theo hướng dẫn của Tổng cục Du lịch. Qua đó sẽ giúp hình thành nguồn dữ liệu lớn rất quan trọng để phục vụ công tác quản lý cũng như xúc tiến quảng bá du lịch Việt Nam ở tầm quốc gia cũng như địa phương”, ông Thủy cho biết.

Hút khách bằng thực tế ảo

Tháng 11 vừa qua, nhân dịp hưởng ứng Lễ hội Thiết kế Sáng tạo Hà Nội 2022 và Ngày Di sản Việt Nam, nền tảng Thực tế ảo cho giải trí và giáo dục - Holomia đã cung cấp chương trình trải nghiệm di sản bằng thực tế ảo: “Đưa di sản tới đương đại”. Với mong muốn mang con người đến gần nhau hơn, tương tác, học hỏi kiến thức, Holomia đã tạo ra những không gian trải nghiệm không chịu rào cản địa lý, thời gian và khoảng cách cho du khách.

Đại diện Hội quán di sản, ông Trần Thanh Tùng cho biết nhóm thiết kế sử dụng ngôn ngữ của trò chơi điện tử nhằm tạo ra những tương

Khu vực hỗ trợ công nghệ cho du khách tại Nhà tù Hỏa Lò

tác gần gũi hơn giữa du khách và di sản. Sau sự kiện triển lãm thu hút trên 10.000 người tham dự vào năm 2020 tại Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam, trong lần trở lại mới nhất, Holomi mang tới nhiều nội dung trải nghiệm công nghệ hấp dẫn, cuốn hút từ thực tế ảo, game hóa các trải nghiệm truyền thống qua trò chơi Hứng dừa, Cung thủ Long Thành.

Khán giả tham gia trải nghiệm tại triển lãm sẽ trở thành chiến binh tương lai chiến đấu trong không gian thời Lý. Cùng với đó, du khách được trải nghiệm “xuyên không” để thưởng lãm kinh thành Thăng Long xưa, trở về hiện tại ghé thăm những di sản đương đại của Việt Nam như Quần thể danh thắng Tràng An, chùa Một Cột,... Đây là những sáng tạo từ công nghệ được kỳ vọng

góp phần mô tả rõ hơn, đa dạng không gian hơn về Việt Nam tươi đẹp, phong phú với bề dày nghìn năm lịch sử.

Ghé thăm Hà Nội trùng với thời điểm diễn ra Lễ hội Thiết kế Sáng tạo 2022, anh Javier Ortuzar (Tây Ban Nha) đã có nhiều trải nghiệm độc đáo khi tham gia triển lãm “Đưa di sản tới đương đại” tại số 2 Lê Thái Tổ. Sau vài phút “nhập vai” cung thủ Long Thành, vị khách này tỏ ra vô cùng hào hứng với văn hóa bản địa theo cách sống động nhất.

“Đây đã là lần thứ hai tôi đến Hà Nội. Trước đây, tôi chưa từng nghe giới thiệu từ trong quá khứ, đất nước các bạn đã sở hữu một tuyệt tác kiến trúc như Long Thành. Tôi tin rằng bằng cách kết hợp của lịch sử và công nghệ, văn hóa

truyền thống Việt Nam sẽ tiếp tục gây ấn tượng mạnh mẽ tới du khách quốc tế”, anh Javier Ortuzar chia sẻ.

Việc kết hợp giữa di sản văn hóa với công nghệ hiện nay vừa là xu hướng, vừa là cầu nối cho những người nghiên cứu, người sáng tạo có cơ hội có thể giả lập trên môi trường ảo, tạo ra sản phẩm và rút ngắn thời gian đưa sản phẩm đến với công chúng, giúp họ hiểu, có cách nhìn đa dạng hơn với văn hóa. Bàn luận về tầm quan trọng của công nghệ, Phó Chủ tịch Hội Di sản Văn hóa Việt Nam, Phó Giáo sư Đặng Văn Bài khẳng định: “Công nghệ số sẽ tạo điều kiện cho du khách tiếp cận thông tin, hình ảnh toàn diện, tạo ra sản phẩm hiện thực ảo, cung cấp cho du khách nhiều cơ hội văn hóa, chủ động tìm hiểu cái mình cần, thu thập kiến thức. Để làm được điều này, các cơ quan cần chủ động, sáng tạo xây dựng các sản phẩm ứng dụng công nghệ 4.0”.

Tiềm năng và thách thức từ số hóa

Để quảng bá và thu hút khách, ứng dụng công nghệ là giải pháp được nhiều đơn vị bảo tàng, khu di tích triển khai trong thời gian qua. Đây là bài toán để các điểm đến cân nhắc, lựa chọn công nghệ và thường xuyên cập nhật để bắt kịp xu thế tất yếu của chuyển đổi số.

Là một trong những đơn vị được đánh giá cao về thực hiện hiệu quả công việc chuyển đổi số, TS Lê Xuân Kiên, Giám đốc Trung tâm hoạt động Văn hóa Khoa học Văn Miếu - Quốc Tử Giám cho biết nhu cầu của khách tham quan đã có những sự thay đổi rất rõ rệt, và khách đòi hỏi cao hơn, không chỉ đến di tích tham quan để chiêm ngưỡng những giá trị vật thể mà du khách muốn tìm hiểu những giá trị phi vật thể, do vậy phải giúp du khách tiếp cận được những giá trị của di tích thông qua các sản phẩm, hoạt động cụ thể.

Bên cạnh đó, công nghệ cũng đòi hỏi các bảo tàng, di tích phải thay đổi trong quản lý, bảo tồn và phát huy các giá trị di sản. Đây là những nhân tố đòi hỏi các bảo tàng, di tích phải nghiên cứu để xây dựng những sản phẩm mới phù hợp với điều kiện mới.

Nhận định về bối cảnh chuyển đổi số của các điểm đến, khu di tích, bà Lê Thị Minh Lý, Phó Chủ tịch Hội Di sản Văn hóa Việt Nam bày tỏ: “Các bảo tàng, di tích cần đa dạng các sản phẩm văn hóa, tạo ra sản phẩm có bản sắc của mình, đừng na ná giống nhau. Các sản phẩm phải dựa trên kho tàng di sản của chúng ta. Nhìn từ phương pháp cũng phải trên di sản, dựa trên hiện vật của mình. Công nghệ, hay những giải pháp gì chẳng nữa đừng quên rằng: sứ mệnh của bảo tàng, di tích là trực quan sinh động, là cảm xúc. Đối tượng khách của các bảo tàng, di tích là công chúng, là cộng đồng, là khách du lịch và trong các đối tượng khách thì trẻ em là ưu tiên. Bởi thế bảo tàng, di tích nào cũng phải làm giáo dục, đó là một trong những chức năng, nhiệm vụ chính của các bảo tàng, di tích”.

Hiện Cục Di sản văn hóa đã có văn bản gửi các Sở, bảo tàng, di tích trong việc đưa công nghệ 4.0 vào thực tiễn. Cục cũng nhấn mạnh, vấn đề quan trọng nhất hiện nay là việc xây dựng dữ liệu số về di sản văn hóa, bởi nếu không có nội dung thì không có gì để xây dựng nền tảng số.

Với nhóm của Mai Hoa, sau khi trải nghiệm trọn vẹn các lộ trình qua ứng dụng MyHanoi các bạn trẻ đã dần hình thành thói quen tìm kiếm những ứng dụng, chỉ dẫn số tại điểm đến. Trong kỳ nghỉ Tết Dương lịch, Hoa và các bạn ghé thăm thành phố đáng sống Đà Nẵng, trải nghiệm ứng dụng chatbot “Da Nang Fantasticity”, công nghệ mới được sử dụng tại Việt Nam và Singapore. ■ THÔNG TIN & PHỤ LỤC THÔNG

NÔNG NGHIỆP THÔNG MINH: “NÔNG DÂN CHỈ NGỒI NHÀ ... BẤM SMARTPHONE”

HUYỀN THƯƠNG

Tất nhiên, nói nông dân ngày nay chỉ việc ngồi ... bấm máy tính, điện thoại thông minh chỉ là lời nói đùa trong câu chuyện trao đổi của phóng viên Tạp chí Thông tin và Truyền thông với những người làm nông nghiệp. Song thực sự, công nghệ thông tin (CNTT) đã len lỏi vào nghề nông, mang lại nhiều điều bất ngờ. Đừng ai nói chuyển đổi số (CĐS) nông nghiệp chỉ là một khẩu hiệu, một sự hô hào, CĐS nông nghiệp đã thực sự đi vào đời sống, dù ở bất cứ quy mô, hình dạng nào và dù đó chưa hoàn toàn là CĐS, song đã mang lại nhiều sự khâm khá, ấm no cho đồng bào cả nước những ngày cuối năm. Thậm chí, có những người nông dân chưa hiểu gì về công nghệ, nhưng giờ đây cũng đã biết dùng máy bay không người lái để giúp phòng ngừa sâu bệnh cho cây trồng.

Hình ảnh máy bay không người lái hỗ trợ nông dân Việt Nam trong mùa màng, trồng trọt không còn là hình ảnh xa lạ.

Từ máy bay không người lái đến chăn nuôi lợn trên... điện thoại

Thực vậy, việc ứng dụng CNTT vào trồng trọt, chăn nuôi đã không còn là điều xa lạ với những người nông dân Việt Nam trên khắp mọi miền đất nước. “Bây giờ mọi người toàn dùng máy móc, không giống như ngày xưa đâu”, chị Trần Thị Nguyệt, ở xã Nghĩa Hợp, huyện Tân Kỳ, tỉnh Nghệ An, hồ hởi kể khi được hỏi về công việc đồng áng và ứng dụng CNTT. Chị Nguyệt cho biết không chỉ máy móc thông thường, mà nhiều gia đình ở đây đã “sử dụng máy bay và có người điều khiển ở phía dưới khi cần phun thuốc trừ sâu bệnh”. Chiếc máy bay “có người điều khiển phía dưới” mà chị Nguyệt nhắc đến chính là máy bay không người lái và thường đến mỗi vụ mùa khi cần sử dụng, người nông dân ở xã Nghĩa Hợp lại thay phiên nhau “thuê máy bay”. Việc thuê máy bay không người lái để ứng dụng trong trồng trọt mùa vụ giúp giải phóng sức lao động, tiết kiệm thời gian và tránh những ảnh hưởng của thuốc trừ sâu lên sức khỏe người lao động.

Câu chuyện về thuê máy bay không người lái để phun thuốc trừ sâu bệnh ở xã Nghĩa Hợp, một xã miền núi của huyện Tân Kỳ, tỉnh Nghệ An, cho thấy việc ứng dụng CNTT trong nông nghiệp đã lan tỏa rộng khắp.

Nguyễn Tùng Lâm, trưởng phòng kế hoạch và đầu tư phát triển một công ty thức ăn chăn nuôi tại Hải Dương cho biết việc ứng dụng CNTT trong chăn nuôi gia súc, gia cầm đã được ứng dụng khoảng vài năm nay. Tại Công Ty Cổ Phần Pvr Việt Nam (cụm công nghiệp Nam Sách, phường Ái Quốc, thành phố Hải Dương) mà Lâm đang làm việc, CNTT đã giúp cải thiện năng suất nuôi trồng, giảm chi phí nhân công. Lâm cho biết việc sử dụng CNTT vừa là kỹ thuật tiên tiến giúp tăng năng suất, giải phóng sức lao động, vừa kiểm soát bệnh tật, đảm bảo chất lượng vật nuôi. Trang trại chăn nuôi của công ty được trang bị các loại cảm biến, hệ thống tự động cho ăn, hệ

thống nước uống và cả hệ thống kiểm soát nhiệt độ. “Những thiết bị công nghệ này mang lại hiệu quả và chất lượng sản phẩm cao hơn, mặc dù phải bỏ ra khoản đầu tư chi phí ban đầu song sẽ thu về lợi ích lâu dài, giúp giảm chi phí vận hành lâu dài cho trang trại. Đặc biệt, những hệ thống này đều kết nối với smartphone, được các nhà quản lý trang trại vận hành, theo dõi ngay trên màn hình, ở mọi lúc mọi nơi”, Lâm nói.

Nhân sự trang trại giờ đây không còn phải vất vả làm các công việc thủ công như trước, mà đã có máy móc hỗ trợ. Nghĩa là, nông dân giờ đây chủ yếu ... ngồi và bấm nút, chứ không phải “xắn quần lội ruộng” nhiều như trước. “Nhiều hoạt động chăn nuôi diễn ra trên màn hình điện thoại. Mọi thứ được quản lý bằng phần mềm, bằng ứng dụng. Hàng ngày, nhìn vào app sẽ biết mọi thông tin, từ thức ăn còn hay thiếu, ngày khám sức khỏe cho vật nuôi và ngày chích ngừa, ngày bắt đầu nuôi, ngày xuất chuồng...”.

Nguyễn Tùng Lâm cho biết sau khi ứng dụng CNTT vào hệ thống trang trại lợn, năng suất đã tăng khoảng 60-70%. “Công nghệ đã giúp thay đổi rất nhiều thứ trong nông nghiệp. Và đó là sự thay đổi theo hướng tích cực, bền vững”, Lâm nói.

Vũ Thị Phương Thanh, một kỹ sư nông nghiệp hiện đang làm việc trong một dự án phi lợi nhuận, cho biết dù không có điều kiện gặp gỡ trực tiếp với các chuyên gia nông nghiệp, tuy nhiên người nông dân hoàn toàn có thể giao tiếp với chuyên gia qua ... ứng dụng. Cụ thể, với nền tảng Nông nghiệp thông minh mobiAgri là nền tảng số kết nối người nông dân với chuyên gia nông nghiệp để thu thập, dán nhãn dữ liệu theo hình thức đóng góp của cộng đồng.

Nền tảng ứng dụng công nghệ trí tuệ nhân tạo trong hỗ trợ phân tích, phát hiện sớm bệnh dịch cho cây trồng, vật nuôi để đưa ra khuyến cáo, cách phòng trừ hiệu quả. Chẳng hạn, khi phát hiện cây trồng, vật nuôi có những biểu hiện bất

“Cô gái thịt chua Phú Thọ” Nguyễn Thị Thu Hoa chia sẻ tại Chương trình Dấu ấn TECHFEST 2022.

thường, như chuyển đổi màu sắc hay xuất hiện đốm lạ, nông dân có thể chụp ảnh và tải lên ứng dụng, nhờ các chuyên gia giải thích và chẩn đoán bệnh cho cây trồng, vật nuôi. Ứng dụng vừa giúp kết nối nông dân với chuyên gia, đồng thời cũng tạo ra cơ sở dữ liệu lớn để phục vụ cho công tác nghiên cứu, giúp các chuyên gia nhận biết những sâu bệnh hại nào đang hiện hữu trên các cây trồng, sau đó kết hợp dữ liệu đó với những dữ liệu về dự báo thời tiết, để có thể sớm đưa ra những cảnh báo hoặc phòng ngừa hữu ích.

Và những câu chuyện truyền cảm hứng...

Không ít những câu chuyện của các bạn trẻ xuất thân từ nông nghiệp, nông thôn và với sức trẻ, với ý chí và niềm đam mê học hỏi, đã ứng dụng CNTT thành công vào các sản phẩm nông nghiệp, đưa đặc sản địa phương đi khắp mọi miền tổ quốc, thậm chí xuất khẩu ra nước ngoài. Đó là những câu chuyện thực sự truyền cảm hứng, mang lại niềm tin mạnh mẽ về một tương lai tươi sáng, dưới sự chấp cánh của các công nghệ hiện đại, biến đặc sản quê hương trở thành niềm tự hào của mỗi người con đất Việt.

Từ những vụ mùa cà chua chỉ mang về ... 14 ly chè, đến ước mơ phát triển TMĐT nông thôn

Tốt nghiệp Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh chuyên ngành Luật Kinh doanh năm 2007, Võ Đặng Thành Trung ra trường và làm cho một công ty logistics của Nhật Bản. Sau 3 năm, Trung quyết định nghỉ việc để phát triển cửa hàng hải sản và tham gia phát triển bán hàng nội địa và xuất khẩu cho Công ty CP Chế biến & Xuất khẩu nước mắm Phan Thiết - Mũi Né, một công ty của người di. Trong câu chuyện chia sẻ với phóng viên Tạp chí Thông tin và Truyền thông, Trung “khoe” rằng “quê em có nhà máy sản xuất nước mắm Phan Thiết ở KCN nước mắm ở Phú Hải, TP. Phan Thiết, đó là một đặc sản nổi tiếng của Bình Thuận ngoài trái Thanh Long và em muốn chấp cánh cho sản vật quê hương mình được nhiều người biết đến”. Hiện nay, nước mắm Phan Thiết - Mũi Né đã có 3 sản phẩm được công nhận là sản phẩm OCOP 4 sao và đang xuất khẩu Mỹ, Hàn Quốc, Australia, Nhật, Nga và Trung Quốc.

“Em xuất thân từ vùng nông thôn (xã Phước Thê, huyện Tuy Phong, tỉnh Bình Thuận), hồi nhỏ ba mẹ nghỉ làm nhà nước về làm nông. Em

nhớ nhất hồi em còn nhỏ, có mấy ông bán giống cà chua bi về hợp tác xã, kêu bà con "trông đi, trông đi rồi bao tiêu (đảm bảo phần tiêu thụ)", Trung kể. "Nhưng mà ngày đó là khoảng năm 1995-96, trông cà chua bi và mọi người ở quê vẫn chưa quen tiêu thụ loại cà chua này, vì thế bà con trông xong rồi không biết bán cho ai. Ở nông thôn, người dân thường có kế hoạch chi tiêu cho cả gia đình đợi vào ngày mùa, thu hoạch bán xong sẽ dành tiền mua quần áo mới cho con, mua sắm ăn tết, mua giống và phân bón cho đợt sau. Nhưng mùa cà chua đó, người bán giống biệt tăm, người dân ở quê em phải nhỏ bỏ, nhà e chỉ bán được 7.000 đồng ở chợ cho cả 2000m² (2 sào). Lúc đó, một ly chè giá là 500 đồng. Như vậy là cả mùa cà chua, người dân chỉ thu được tương đương 14 ly chè".

Trông ra nông sản nhưng không tiêu thụ được, người nông dân rất khổ và khổ nhất là phụ nữ, bởi vì áp lực kiếm tiền và chi tiêu cho gia đình, con cái đè lên họ, nhiều gia đình vướng vào tín dụng đen, gia đình ly tán, tự tử, bỏ xứ đi nơi khác. Trong khi đó, nhiều nam giới, đàn ông ở nông thôn lâm vào tệ nạn rượu chè, cờ bạc, mại dâm... do có nhiều thời gian rảnh.

May mắn, Trung được lên Sài Gòn đi học từ sớm, vào năm lớp 11, nên có nhiều cơ hội tự học tiếng Anh, tiếp cận nhiều kiến thức mới qua Internet. Thời đó, trẻ em ở quê không đi học thì cứ tầm 12 - 14 tuổi sẽ đi làm thuê để kiếm tiền như đi biển, đi lặn, chăn bò mướn. Đi làm kiếm tiền, có tiền nhưng họ lại tiêu hết, mua điện thoại, mua xe và không đầu tư vào giáo dục hay nghề nghiệp, và thực tế là họ muốn đầu tư cũng không biết phải đầu tư vào cái gì vì ở nông thôn không có các cơ sở đào tạo nghề ngắn hạn.

Cũng chính vì chứng kiến và thấu hiểu đời sống của người dân nông thôn ở quê hương và những khó khăn khi xây dựng kênh phân phối nước mắm nội địa theo cách truyền thống nên Trung mơ ước xây dựng kênh phân phối riêng,

bán các mặt hàng nông sản, đặc biệt là gắn kết, tạo công ăn việc làm cho những người dân ở quê, giúp họ thay đổi tư duy, đào tạo cho họ cách kiếm tiền, để họ có lợi nhuận và đầu tư cho con cái đi học đến nơi đến chốn. Như thế mới thay đổi được cả cuộc đời của họ, thay đổi được cuộc sống của con cái và của cả gia đình.

Ngoài việc là trợ lý Tổng giám đốc, phụ trách kinh doanh quốc tế, của Công ty Cổ phần Chế biến và Xuất khẩu nước mắm Phan Thiết - Mũi Né ở P. Phú Hải, TP. Phan Thiết, Bình Thuận, Võ Đăng Thành Trung đã thành lập Công ty TNHH Womart D2C Việt Nam từ 2019 với mô hình TMĐT nông thôn dựa trên 4 mảng cốt lõi là: Logistics Cross Border E-Commerce (TMĐT xuyên quốc gia); chuyển phát nhanh nội địa chuyên biệt cho hàng nông, thủy, hải sản; triển khai Odoo ERP để quản trị; CDS cho DN sản xuất nhỏ, các dịch vụ hỗ trợ nông dân làm TMĐT như chụp ảnh, quảng cáo đa nền tảng, vận hành sàn TMĐT.

Tuy vậy, việc giúp đỡ người dân có thể tự thao tác, bán sản phẩm qua mạng Internet không hề dễ, bởi vì họ sẽ phải học rất nhiều thứ, từ kỹ năng chụp ảnh đến marketing, rồi vận chuyển hàng hóa, đặc biệt là các mặt hàng nông sản, rất dễ hư hỏng nếu không vận chuyển đúng cách và kịp thời.

"Người dân cần có kỹ năng về chụp ảnh, chụp sao cho bức hình đẹp và đầy đủ thông tin về sản phẩm, để có thể bán qua kênh online, làm sao để người mua hàng ở xa, không trực tiếp sờ vào sản phẩm nhưng nhìn qua bức ảnh, họ có thể hình dung ra sản phẩm và cảm thấy hấp dẫn, quyết định mua hàng và phải có kênh vận chuyển, đóng gói, giao hàng chuyên biệt để làm hài lòng người tiêu dùng", Trung nói. Trong khi đó, hầu hết người nông dân hầu như chỉ muốn bán sản phẩm và thu tiền nhanh.

Chính vì vậy, Womart D2C Việt Nam đã triển khai mô hình thiết lập Điểm dịch vụ Womart. Đó

là các trung tâm hỗ trợ nhà bán hàng ở nông thôn ngay tại địa phương và kết hợp với Hội Phụ nữ, Hội Khuyến nông, Đoàn Thanh Niên để hướng dẫn người dân bán hàng, cung cấp dịch vụ qua kênh TMĐT. Trong đó, Trung chú trọng hỗ trợ, tư vấn cho con em nông dân, vì các em còn trẻ nên có thể học hỏi nhanh và yêu thích công việc liên quan đến công nghệ. Tiêu thụ hàng hóa, mang lại thu nhập sẽ giúp người dân thay đổi tư duy pháp lý cộng đồng, từ đó thay đổi cuộc sống và đầu tư nhiều hơn vào giáo dục, học vấn cho con cái. Hiện Womart đang triển khai các điểm dịch vụ Womart và sẽ thí điểm ở một số nơi như huyện Tuy Phong, huyện Bắc Bình tỉnh Bình Thuận và huyện Phú Ninh tỉnh Quảng Nam trong đầu năm 2023.

CNTT và đổi mới sáng tạo chấp cánh những ước mơ...

Câu chuyện về "cô gái thịt chua Phú Thọ" đã được nhiều người biết đến, và trở thành một câu chuyện truyền cảm hứng trong Chương trình Dấu ấn TECHFEST 2022 vừa qua. Nguyễn Thị Thu Hoa là một cô gái người dân tộc Mường, đã sáng lập và điều hành doanh nghiệp Trường Foods với sản phẩm là đặc sản thịt chua, hiện đã có hơn 70.000 điểm bán trên cả nước. Câu chuyện của bạn Hoa đến từ nỗ lực cá nhân phát hiện, khai thác thế mạnh của địa phương, sử dụng công nghệ và các giải pháp sáng tạo để tạo ra lợi thế cạnh tranh và tốc độ tăng trưởng.

Chia sẻ tại Chương trình Dấu ấn TECHFEST 2022 vừa qua, Nguyễn Thị Thu Hoa cho biết đã khởi nghiệp vào năm 18 tuổi, với mục tiêu ban đầu là có thu nhập cho gia đình. Nhưng rồi, "thịt chua đã ngấm vào trong tôi lúc nào không biết, khiến tôi yêu nó, đam mê nó và mong muốn lan tỏa đặc sản thịt chua đến mọi miền Tổ quốc", Thu Hoa nói.

Ước mơ "lan tỏa thịt chua đến mọi miền Tổ quốc" được Thu Hoa dần dần thực hiện và có

những thành công ban đầu. Tuy nhiên, đại dịch COVID-19 đã khiến mọi thứ bị chùng xuống, doanh số giảm mạnh. Thu Hoa quyết định chuyển đổi mô hình bán hàng truyền thống sang mô hình bán hàng online và đã thực sự thành công với bước chuyển đổi này. Cho đến nay, dù dịch COVID-19 đã lắng xuống và được kiểm soát, song thịt chua Phú Thọ vẫn tiếp tục được phân phối đến người tiêu dùng qua kênh bán hàng TMĐT. Cô gái người Mường đã tạo công ăn việc làm cho rất nhiều người dân địa phương và giúp cho bà con có cuộc sống tốt hơn.

Nhấn nhủ đến các bạn trẻ trên cả nước, Nguyễn Thị Thu Hoa "rủ" mọi người hãy sẵn sàng khởi nghiệp bằng chính thế mạnh của địa phương. "Chỉ cần các bạn áp dụng công nghệ, đổi mới sáng tạo vào phát triển sản phẩm cũng như mô hình kinh doanh, tôi tin chắc rằng các bạn còn phát triển hơn chúng tôi rất nhiều", Hoa nói.

Trong khi đó, chặng đường khởi nghiệp của chàng trai Bình Thuận Võ Đăng Thành Trung vẫn còn dài ở phía trước. Với tri thức sau khi được đi học và làm việc, sức mạnh giúp Trung thực hiện ước mơ chính là quan niệm TMĐT nông thôn là phải dùng TMĐT để thúc đẩy khu vực nông thôn phát triển. Và điều đáng nói, mục đích cuối cùng là tạo thu nhập cho người dân, để từ đó cùng họ thúc đẩy giáo dục, rút ngắn khoảng cách giữa thành thị và nông thôn, giữa nông thôn Việt Nam và thế giới, thay đổi tư duy pháp lý cộng đồng cho người dân, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em để họ luôn có góc nhìn đúng đắn dựa trên pháp lý khi xử lý mọi tình huống và tự bảo vệ mình.

Trung khẳng định: "Để thay đổi tư duy, phải giúp họ có thu nhập. Với người nông dân, cách hiệu quả nhất là giúp họ có thu nhập qua việc kinh doanh nông sản, các sản phẩm của gia đình, dịch vụ do họ sản xuất ra, thông qua kênh TMĐT để bán đi cả nước".

ĐẠI HỌC SỐ: KHI SINH VIÊN ĐƯỢC ĐÀO TẠO THEO NĂNG LỰC

LAN PHƯƠNG

Đại học (ĐH) số không chỉ còn là xu hướng mà đã thực tế tại nhiều trường ở Việt Nam. Học tập trong môi trường ĐH số đang là cách tiếp cận mới mẻ hơn đối với sinh viên. Sinh viên Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông (PTIT) đang viết nên những câu chuyện về học tập, trải nghiệm của mình trong môi trường ĐH số.

Nguyễn Thị Vy Anh, sinh viên D18CQTM Đại học chính quy ngành TMĐT

Cách tiếp cận tri thức mới mẻ hơn

Hẹn gặp trực tiếp mãi trong những ngày cuối năm 2022, cuối cùng bởi những guồng quay công việc, học tập, tôi vẫn phải trao đổi với Nguyễn Thị Vy Anh, thủ khoa ngành thương mại điện tử (TMĐT) khóa D18 của Học viện theo cách trực tuyến nhiều hơn về quãng thời gian học tập khi là sinh viên tại Học viện.

Nhớ lại khoảng thời gian học tập đáng nhớ, đặc biệt trong thời gian dịch bệnh COVID-19 diễn ra, Vy Anh chia sẻ việc phải tiếp xúc với một cách dạy và học mới đòi hỏi em cần tìm ra những cách tiếp cận tri thức mới mẻ hơn, bằng cách tìm hiểu và tiếp xúc với nhiều phần mềm hỗ trợ trong việc học tập. *“Việc học tập trở nên thú vị hơn rất nhiều khi chúng em có thể tạo ra nội dung bằng việc sử dụng các phần mềm hỗ trợ việc làm video truyền tải thông tin, các phần mềm giúp*

tạo trò chơi tương tác,... Từ đó chúng em có thêm kỹ năng sử dụng và khai thác các phần mềm khác nhau phù hợp với mục đích của mình”.

Đối với những kỳ học có nhiều môn học với khối lượng thông tin lớn, sinh viên chúng em muốn học tập hiệu quả cần phải biết sắp xếp và lưu trữ thông tin làm sao để tiện tra cứu, nhất là khi trong thời điểm dịch bệnh, các tài liệu học tập đều được lưu trữ và truy cập trên không gian số. Những kỹ năng cơ bản như tìm kiếm, lọc và quản lý dữ liệu từ đó mà dần dần được nâng cao hơn. Ngoài ra, Học viện có các cuộc thi như “Sinh viên Nghiên cứu Khoa học” tạo điều kiện cho sinh viên biết cách truy cập nguồn thông tin khổng lồ, đồng thời phải biết cách chọn lọc thông tin hữu ích và sử dụng chúng một cách phù hợp.

Thêm nữa, theo Vy Anh, trong môi trường số với vô vàn nguồn thông tin và tri thức sẵn có,

việc tôn trọng tri thức và bản quyền cũng được các thầy, cô nhấn mạnh nên sinh viên ngành TMĐT chúng em luôn ý thức trong các bài làm của mình đều cần phải trích dẫn nguồn cụ thể, và việc sử dụng những nội dung số phải được sự cho phép của tác giả.

Chi tiết hơn, Vy Anh cho biết trong chương trình học tập của ngành TMĐT có học phần “An toàn dữ liệu và bảo mật trong TMĐT” đã giúp chúng em trang bị được những hiểu biết về an toàn trong môi trường số cũng như nhận thức được các nguy cơ và rủi ro của công nghệ cùng với đó là các biện pháp bảo vệ mình trong thời đại số.

Không chỉ có vậy, ngay từ năm thứ 3, chúng em đã có học phần “Khởi sự kinh doanh TMĐT” đòi hỏi chúng em lập một bản kế hoạch kinh doanh nhưng phải có yếu tố “số” trong đó. Vì thế, chúng em đã được trang bị bước đầu kiến thức về việc phân tích và đánh giá dữ liệu trong một lĩnh vực/ngành nghề cụ thể và thực hành việc đổi mới sáng tạo để tạo ra một ý tưởng sản phẩm mới và khởi nghiệp trong môi trường số.

Riêng với bản thân, Vy Anh cho biết em luôn ý thức được tầm quan trọng của việc học với sự phát triển cá nhân nên em còn tìm kiếm các cơ hội học tập trong môi trường trực tuyến với các nền tảng học trực tuyến mở (MOOCs) như Coursera, UdeMy, EdX,... *“Công nghệ ngày nay thay đổi nhanh chóng nên việc tự trang bị thêm những kiến thức mới khiến em có cái nhìn rộng hơn, từ đó hiểu thêm được nhiều nhu cầu và khám phá ra nhiều sở thích của bản thân đồng thời còn là chuẩn bị cho bản thân một hành trang đầy kỹ năng và năng lực”*.

Vy Anh cũng nghĩ rằng, không chỉ sinh viên ngành TMĐT được tiếp cận môi trường số, nhất là khi dịch bệnh COVID-19 hoành hành. *“Tất cả sinh viên và nhà trường đều phải có những hướng đi làm quen với môi trường số nói riêng và chuyển đổi số (CDS) nói chung”*.

Chia sẻ về Học viện đang triển khai CDS và ĐH số mạnh mẽ trong không chỉ trong dạy, học và các công tác học vụ, Vy Anh cho biết chỉ cần một chiếc điện thoại thông minh, em có thể xem thời khóa biểu, tiến trình học tập, tài liệu số, lịch học, lịch thi thông qua một ứng dụng điện thoại (PTIT S-link) do Học viện mới triển khai. Nhờ đó, em có thể ngồi ở bất cứ đâu và tương tác với toàn bộ quá trình đào tạo. Em có thể dễ dàng kiểm tra hoặc được nhận thông báo hôm nay mình học lớp nào, phòng nào, học môn gì, giảng viên là ai,... Ngoài ra, sau những kỳ thi, sinh viên đều có thể dễ dàng có tra cứu điểm thi ngay trên ứng dụng (app) của điện thoại thông minh.

Vy Anh cũng hứng khởi chia sẻ: Các thủ tục hành chính, các khảo sát về chất lượng học tập, giảng dạy của nhà trường đều được sinh viên thực hiện trên ứng dụng di động (app mobile) khiến mọi thứ đơn giản và tối ưu hơn. Bên cạnh đó, thư viện số của nhà trường giúp sinh viên như em dễ dàng truy cập các tài liệu học tập một cách nhanh chóng và mọi lúc mọi nơi. Việc tra cứu các tài liệu phục vụ cho học tập và nghiên cứu đều được các bạn sinh viên như em thực hiện dễ dàng tại nhà mà không cần đến thư viện truyền thống trong trường.

Chia sẻ về thuận lợi trong học tập qua môi trường số, Vy Anh cho biết khi các tài liệu, giáo trình được số hóa và được đưa lên các nền tảng chia sẻ tài nguyên giảng dạy và học tập đã tạo điều kiện rất nhiều cho sinh viên nói chung và bản thân em nói riêng khi có thể dễ dàng truy cập mọi lúc mọi nơi. Việc tự xây dựng cho mình lộ trình học tập và việc chủ động học tập được hỗ trợ rất nhiều khi nhà trường ứng dụng công nghệ số vào học tập và giảng dạy.

Ngoài ra, khi công nghệ phát triển, sinh viên dễ dàng chia sẻ với nhau các nội dung kiến thức thu thập được thông qua các phương tiện công nghệ để hoàn thành các bài tập và nhiệm vụ được giao. Việc dạy và học không còn cứng nhắc khi

Minh Nguyệt - sinh viên năm thứ 2 chuyên ngành fintech - Khoa Tài chính Kế toán 1

các giảng viên đều sử dụng nhiều công cụ đa phương tiện khác nhau để hỗ trợ sinh viên tiếp thu các nội dung học tập.

Trong môi trường số, giảng viên không phải là nguồn cung cấp kiến thức duy nhất mà giảng viên là người định hướng cho sinh viên tìm hiểu vấn đề, sinh viên chủ động tìm các nguồn tư liệu dựa trên sự hỗ trợ của công nghệ và chia sẻ với các sinh viên khác. Điều này tạo ra tương tác hai chiều, giúp giảng viên giảng dạy hiệu quả hơn và sinh viên chủ động tham gia vào nội dung học tập, từ đó tăng tính độc lập sáng tạo.

Thực tế là, phần lớn giáo trình, bài giảng đã được số hóa nhưng vẫn chưa được cập nhật thường xuyên, vẫn chưa có nhiều học liệu chứa đựng các thông tin mới. Vy Anh bày tỏ mong

muốn nhà trường chú trọng vào việc số hóa những học liệu mới, xây dựng một thư viện số với nguồn tài liệu phong phú, đáp ứng nhu cầu kịp thời cho người học. Ngoài ra, trong thời đại bùng nổ thông tin, nhà trường có thể kết nối với những thư viện của các cơ sở đào tạo khác tạo thành một mạng lưới thư viện. Điều này tạo điều kiện lớn cho sinh viên tiếp cận kho học liệu dùng chung khổng lồ.

Việc xây dựng tài liệu số phong phú cũng như kết nối với các thư viện số khác sẽ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo và nghiên cứu trong các trường ĐH. *“Để làm được điều này ngoài những nỗ lực của cán bộ thư viện tại các thư viện ĐH, cũng cần phải có sự quan tâm chỉ đạo và định hướng từ các cấp lãnh đạo của nhà trường, của các bộ, ban, ngành liên quan”*, Vy Anh cho hay.

Trước trao đổi khi giao tiếp số, nhiều hoạt động lên môi trường số, người trẻ có thấy áp lực trong môi trường số, Vy Anh cho biết ngay thể hệ của em là thế hệ được sinh ra và lớn lên trong thời đại số - thời đại mà các công nghệ hiện đại, các thiết bị thông minh đã trở thành một phần không thể thiếu trong cuộc sống, bản thân em cũng đã từng cảm thấy rất mệt mỏi khi luôn phải hiện diện trên môi trường số vì sợ rằng mình sẽ bỏ lỡ những gì đang xảy ra ngoài kia. Tuy nhiên, lúc cần thiết em vẫn ngắt kết nối và biết ưu tiên cho những gì quan trọng.

Tuy nhiên, “em cũng nhận thấy môi trường số mang lại tính ưu việt, tạo điều kiện cho con người tạo ra các tương tác, trao đổi ý kiến và chia sẻ thông tin một cách đa chiều, tức thời hơn. Các rào cản khi con người tương tác trong không gian thực dường như bị tháo bỏ trong môi trường số. Chính vì vậy, việc trang bị những năng lực số cho bản thân là điều tất yếu cần cho sự thích ứng với đời sống trong kỷ nguyên số”, Vy Anh chia sẻ.

Môi trường truyền cảm hứng

Cũng với hứng khởi ấy và trước xu hướng tất yếu của thời đại là làm việc, học tập và thực hiện nhiều giao tiếp trên môi trường số, Nguyễn Thị Minh Nguyệt, sinh viên năm thứ hai chuyên ngành Công nghệ Tài chính (fintech), Khoa Tài chính Kế toán 1 - PTIT chia sẻ trong thời đại công nghệ số hiện nay, công nghệ là cốt yếu trong mọi lĩnh vực, việc sử dụng công nghệ thông tin để ứng dụng vào các hoạt động thuộc lĩnh vực kinh tế - xã hội, nghiệp vụ tài chính,... và các hoạt động khác sẽ có thể nâng cao được năng suất, chất lượng, hiệu quả của các hoạt động đó. Ngành Fintech của Học viện được xây dựng lên để đón đầu xu thế ấy, nên em đã lựa chọn theo học và cảm thấy chương trình đào tạo của ngành khá là cân bằng giữa hai yếu tố chính là công nghệ và tài chính. “Các môn học đều có tính ứng dụng cao, làm nền tảng quan trọng để phát triển

Nguyễn Thành Hưng, sinh viên năm thứ ba là Bí thư Đoàn khoa CNTT 1

và ứng dụng công nghệ trong tương lai”, Minh Nguyệt chia sẻ.

Về học tập và được hướng dẫn, trang bị các kỹ năng, năng lực số, Minh Nguyệt cho biết các em luôn được thầy, cô nhắc nhở về việc học tập chủ động, nghiêm túc và sáng tạo để có nền tảng kiến thức vững chắc. Các môn học luôn được thực hành song song với lý thuyết. Ngoài ra, Học viện cũng thường xuyên tổ chức các buổi diễn đàn, các cuộc thi liên quan đến công nghệ số. Thầy, cô trong Khoa Tài chính Kế toán 1 của chúng em cũng hết sức quan tâm và luôn tạo điều kiện, mở ra các buổi hội thảo chia sẻ, truyền cảm hứng của những diễn giả đến từ cả trong và ngoài nước như tọa đàm “Fintech Career and Study Opportunities”, “Seminar Fintech”,... giúp sinh viên có được năng lực số cần thiết để học tập, làm việc và tham gia giao tiếp xã hội một cách tích cực và an toàn trong môi trường số.

Đối với sự chủ động của bản thân trong học tập trong môi trường số, Minh Nguyệt cho biết việc

học tập trở nên tiện lợi giúp các em tăng sự chủ động hơn rất nhiều. “Em và các bạn sinh viên trong khoa có thể hoạt động, học nhóm và trao đổi trực tuyến (online), tìm kiếm các thông tin, tài liệu thông qua thư viện số của Học viện. Nếu có khúc mắc thì chúng em cũng có thể trao đổi trực tuyến với các giảng viên để được thầy cô hỗ trợ và giúp đỡ một cách nhanh nhất”.

Bên cạnh đó, Minh Nguyệt cho biết Học viện đã chú trọng đầu tư cơ sở vật chất, có các hệ thống như trung tâm dữ liệu (data center), trung tâm nghiên cứu, thí nghiệm và thực hành,... hỗ trợ sinh viên được sử dụng những thiết bị học tập hiện đại, luôn được cập nhật trong thời đại công nghệ số. Bên cạnh đó, thông qua các nền tảng số, việc đăng ký tín chỉ, nhập học của trường trở nên nhanh chóng, thuận tiện cũng như tra cứu điểm, tài liệu hay thông tin thì sinh viên cũng có thể thao tác dễ dàng hơn qua các ứng dụng nhà trường cung cấp. Học viện cũng tạo điều kiện cho sinh viên được tiếp cận nhà tuyển dụng để hiểu rõ và cọ xát môi trường làm việc thực tế. Các hoạt động đoàn thể, câu lạc bộ trong trường cũng diễn ra rất sôi nổi để sinh viên có thể phát triển thêm về kỹ năng hoạt động nhóm, xử lý tình huống,...

Với những điều kiện thuận lợi trong môi trường ĐH số như vậy, Minh Nguyệt cho biết là một sinh viên, thế hệ trẻ, em nghĩ mình sẽ cần phải cố gắng học tập thật tốt, luôn luôn bắt kịp và thích nghi với những đổi mới. Bên cạnh đó, để đối mặt với những thách thức, cạnh tranh của thời đại công nghệ 4.0, sinh viên cũng cần phải trang bị đầy đủ vốn kiến thức và hành trang để có thể tự tin, vững vàng hơn trong tương lai.

Nhiều thuận lợi cho việc học tập

Là sinh viên năm thứ ba và là Bí thư Đoàn khoa CNTT 1 của Học viện, Nguyễn Thành Hưng cho biết Internet có rất nhiều thông tin cơ bản về ngành học CNTT, việc tự học là kỹ năng

cần có. Ngoài ra, sinh viên CNTT được học, thực hành và chấm code tự động bằng máy qua trang web code.ptit.edu.vn để luyện tập và thi trên đó thay vì phải code trên giấy. “Theo như em được biết thì Học viện là trường đầu tiên có trang web code như thế này”, Thành Hưng chia sẻ.

Bên cạnh đó, sinh viên CNTT của Học viện có thể làm thực hành ngay ở nhà mà không cần giám sát vì đã có tích hợp chống gian lận. Học viện cũng có hệ thống phòng lab khá tốt tạo thuận lợi cho sinh viên CNTT.

Với môi trường ĐH số của Học viện, Hưng chia sẻ việc xin giấy tờ cá nhân được thực hiện qua app. Các thủ tục xin giấy xác nhận học tập hay các giấy tờ liên quan đến sinh viên thay vì tới văn phòng một cửa thì sinh viên có thể điền thông tin trên app và tới khi hoàn thành thì đến lấy luôn chứ không cần tới trực tiếp trường.

Cũng như Vy Anh và Minh Nguyệt, Thành Hưng cho biết Học viện có app PTIT-Slink, giúp sinh viên xem được thời khóa biểu, nhắc nhở sinh viên khi có lịch học, hay có thể đặt nước uống trong trường thông qua app này. Trên app cũng thông báo điểm thi để sinh viên có thể xem luôn và cả có thể phúc khảo bài thi. “Với app PTIT -Slink, sinh viên Học viện không cần đến trực tiếp trường để làm các thủ tục. Điều này khá thuận tiện và tiết kiệm thời gian”.

Với mong muốn tiếp thu kiến thức ngay trên lớp, Thành Hưng bày tỏ mong muốn thầy, cô của Học viện có thể quay video bài giảng để sinh viên có thể xem lại và cũng thuận tiện cho sinh viên ôn tập cuối kỳ. Thành Hưng cũng chia sẻ nhỏ do học theo mô hình tín chỉ nên việc gắn kết trực tiếp với bạn bè cũng khó hơn.

Sẽ còn nhiều những câu chuyện về học tập, trao đổi, hưởng thụ môi trường ĐH số như của Vy Anh, Minh Nguyệt, Thành Hưng bởi tôi tin mỗi sinh viên đều có cách tiếp cận của riêng mình cho học tập, rèn luyện kỹ năng, giao tiếp và tương tác trong môi trường ĐH số. ■ THÔNG TIN & THUỐC TƯỜNG

TỔ CÔNG NGHỆ SỐ CỘNG ĐỒNG

MẮT XÍCH THỨC ĐẨY CHUYỂN ĐỔI SỐ CƠ SỞ

MAI THANH HẢI

Sự sáng tạo, nhiệt tình của các Tổ Công nghệ số cộng đồng đã giúp người dân, đặc biệt là những người dân ở nông thôn, hiểu và tin chuyển đổi số sẽ mang lại nhiều giá trị to lớn cho bản thân họ trong cuộc sống.

Nhằm góp phần triển khai hiệu quả Chương trình Chuyển đổi số (CDS) quốc gia và thúc đẩy quá trình CDS trên cả nước. Năm 2022 được xác định là năm đẩy mạnh CDS theo hướng lấy người dân làm trung tâm, toàn dân và toàn diện. Với vai trò là cơ quan thường trực Ủy ban quốc gia về CDS, Bộ Thông tin và Truyền thông (TT&TT) cũng đã chỉ rõ, định hướng xuyên suốt năm nay là đưa hoạt động của người dân, doanh nghiệp lên môi trường số thông qua phổ cập sử dụng các nền tảng số Việt Nam, giúp người dân, doanh nghiệp thụ hưởng trực tiếp sự tiện lợi cũng như lợi ích của CDS. Cũng từ đó, sáng kiến thành lập “Tổ Công nghệ số cộng đồng” đã ra đời. Đây là mô hình hướng đến việc giúp đỡ, đưa người dân lên môi trường số, hướng dẫn và hỗ trợ người dân tiếp cận công nghệ số một cách đơn giản, xuất phát từ giá trị thiết thực trong đời sống hàng ngày.

Mô hình hiệu quả thúc đẩy CDS cơ sở

Xác định mục tiêu CDS năm 2022 bắt đầu từ người dân, lấy người dân làm trung tâm, toàn dân và toàn diện, ngày 5/3/2022 Bộ TT&TT đã ban hành Văn bản hướng dẫn thí điểm triển khai Tổ Công nghệ số cộng đồng (CNSCĐ) tại các địa phương. Trong đó, Bộ TT&TT đề nghị Ủy ban nhân dân (UBND) các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương tham khảo Hướng dẫn và tìm hiểu, thí điểm triển khai sáng kiến thành lập Tổ CNSCĐ trong năm 2022.

Năm 2022, 63/63 tỉnh, thành phố đã thành lập và tổ chức công bố quyết định thành lập các Tổ CNSCĐ đến từng thôn, tổ dân phố, khu dân cư, xóm, ấp dân cư. Mỗi Tổ CNSCĐ có từ 5 đến 9 thành viên. Trong đó, Tổ trưởng dân phố, Công an khu vực, Đoàn Thanh niên và Doanh nghiệp công nghệ số là lực lượng nòng cốt trong công tác hỗ trợ người dân tham gia vào CDS, với 68.933 Tổ CNSCĐ thu hút hơn 320.000 thành viên tham gia; Kênh truyền thông “Chuyển đổi số quốc gia” như một kênh để cập nhật kịp thời các thông tin mới nhất về chuyển đổi số. Đến nay,

có hơn 125.000 lượt người quan tâm, trở thành một trong những kênh truyền thông về công nghệ có lượt người quan tâm lớn nhất Việt Nam.

Với sự phát triển mạnh như vũ bão của công nghệ thông tin và CDS, mô hình Tổ CNSCĐ ngày càng phát huy được vai trò, giá trị một cách hiệu quả, trở thành cánh tay nối dài của Ủy ban Quốc gia về CDS và tại địa phương là cánh tay nối dài của chính quyền, Ban Chỉ đạo CDS tỉnh, thành phố thực hiện các nhiệm vụ CDS của quốc gia, của tỉnh, huyện, xã.

Thành phố Đà Nẵng: Người dân đã hiểu và tin CDS mang lại giá trị to lớn

Xác định mục tiêu CDS năm 2022 bắt đầu từ người dân, lấy người dân làm trung tâm, toàn dân và toàn diện, ngày 20/4/2022 UBND thành phố đã ban hành Công văn số 2150/UBND-STTTT về triển khai Tổ CNSCĐ trên địa bàn thành phố Đà Nẵng. Trong đó, UBND thành phố giao UBND các phường, xã thành lập Tổ CNSCĐ đến Thôn, Tổ dân phố, Khu dân cư.

Đến giữa tháng 6 năm 2022, 100% phường xã đã ban hành quyết định thành lập và tổ chức công bố quyết định thành lập các Tổ CNSCĐ đến từng Thôn, tổ dân phố, khu dân cư. Mỗi Tổ CNSCĐ có từ 5 đến 9 thành viên. Trong đó, đoàn viên thanh niên và nhân lực doanh nghiệp công nghệ số là lực lượng nòng cốt trong công tác hỗ trợ người dân tham gia vào CDS. Thành phố Đà Nẵng là 1 trong 10 tỉnh/thành phố đầu tiên hoàn thành việc thành lập tổ CNSCĐ từ Thành phố đến Thôn, Tổ dân phố, Khu dân cư với gần 2.500 Tổ CNSCĐ thu hút gần 15.000 thành viên tham gia.

Với sự phát triển mạnh như vũ bão của công nghệ thông tin và CDS, mô hình Tổ CNSCĐ ngày càng phát huy được vai trò, giá trị một cách hiệu quả, trở thành cánh tay nối dài của Ban chỉ đạo CDS từ thành phố đến phường, xã.

Bà Lê Thị Hồng (SN 1965, trú tổ 20, phường Hòa Minh, quận Liên Chiểu) chia sẻ: “Trước đây, các khoản thanh toán hóa đơn tiền điện, tiền nước, tôi đều phải đi đến các điểm thu để nộp.

Nhờ có các bạn thanh niên hướng dẫn tận tình từng bước để chi trả các hóa đơn qua thanh toán điện tử, đến nay, tôi đã cảm thấy thuận tiện hơn. Dù còn khó khăn trong thao tác, nhưng tôi nghĩ tương lai, việc áp dụng những tiện ích điện tử sẽ giúp cho nhiều người dân”.

Theo chị Võ Thị Quỳnh Dao, thành viên Tổ công nghệ số phường Hòa Minh (quận Liên Chiểu) công việc của các thành viên là hướng dẫn cách sử dụng các ứng dụng hỗ trợ trong cuộc sống, làm cho người dân hiểu và tin vào việc CDS mang lại giá trị to lớn trong đời sống.

“Việc đưa công nghệ đến gần với nhiều người dân là điều chúng tôi mong mỏi nhất. Trong thời gian qua, Tổ CNSCĐ đã có những buổi tập huấn, hướng dẫn cho người dân tạo tài khoản công dân số, sử dụng dịch vụ công trực tuyến, thanh toán điện tử, sử dụng số sức khỏe điện tử... tôi tin với những lợi ích mà công nghệ số mang lại người dân sẽ cảm thấy hài lòng và tích cực tham gia hơn nữa”, chị Quỳnh Dao cho biết.

Trong khi đó, tại phường Khuê Mỹ (quận Ngũ Hành Sơn), với địa bàn chủ yếu là lao động tự do, các hộ kinh doanh buôn bán nhỏ lẻ nên việc tiếp cận công nghệ thông tin còn gặp nhiều khó khăn. Tuy nhiên, nhằm triển khai kịp thời, thống nhất, có hiệu quả chương trình CDS quốc gia, UBND phường ban hành kế hoạch CDS đến năm 2025,

định hướng đến năm 2030, trong đó nhấn mạnh việc thực hiện CDS ở khu dân cư.

Phó Chủ tịch UBND phường Khuê Mỹ, Mai Xuân Linh cho biết, trong kế hoạch CDS, địa phương xác định mỗi đoàn viên thanh niên, cán bộ, công chức, viên chức là một công dân xung kích, gương mẫu trong thực hiện CDS để hướng dẫn và lan tỏa; mỗi tổ dân phố là hạt nhân trong triển khai truyền thông, hướng dẫn CDS. Đến nay, địa phương lập 1 nhóm quản lý CDS cấp phường gồm 8 thành viên, Phó Chủ tịch UBND phường làm tổ trưởng. Hiện có 43 tổ CNSCĐ, mỗi tổ có 5 thành viên.

Triển khai CDS, Đảng bộ và Chính quyền nhân dân thành phố Đà Nẵng đã tập trung cao độ cho việc thay đổi tư duy, nhận thức, đưa con người đến gần hơn với không gian số. Để có được những hướng đi đúng đắn cần có sự chỉ đạo, hướng dẫn từ chính những người đi đầu thực hiện tốt trong việc đẩy mạnh ứng dụng, phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, không ngừng nghiên cứu đưa ra những sáng kiến, mô hình hay nhằm chủ động từng bước tham gia vào cuộc Cách mạng CDS.

Có thể nói rằng, cùng với quyết tâm cao của cấp ủy, chính quyền và cả hệ thống chính trị, trong thời gian tới, Đà Nẵng sẽ có thêm nhiều thành công trong thực hiện nhiệm vụ CDS ở địa

phương, qua đó cán đích các mục tiêu, nhiệm vụ đề ra tại Nghị quyết số 05-NQ/TU ngày 17/6/2021 của BCH Đảng bộ Thành phố và Quyết định số 2870/QĐ-UBND ngày 28/8/2021 của UBND thành phố về Đề án CDS trên địa bàn thành phố đến năm 2025, định hướng đến năm 2030.

Đồng Tháp: Sự nhiệt tình của tổ CNSCĐ giúp người dân vượt qua rào cản tâm lý

Đồng Tháp đang từng bước triển khai CDS trên phạm vi toàn tỉnh với 3 trụ cột chính là chính quyền số, kinh tế số, xã hội số với nhiều cơ hội nhưng cũng nhiều thách thức, khó khăn. Ngày từ đầu, Lãnh đạo UBND tỉnh Đồng Tháp đã nhận thấy được rằng CDS bắt đầu từ người dân, lấy người dân làm trung tâm, cho người dân thấy ứng dụng công nghệ là thứ dễ làm, thiết thực. CDS nếu tạo giá trị cho người dân, được người dân hưởng ứng, sử dụng thì CDS sẽ đi vào cuộc sống, tạo nên cộng đồng số, phát triển kinh tế số và xã hội số.

Tuy nhiên, rào cản lớn nhất là người dân còn tâm lý ngại, thiếu kỹ năng khi tiếp cận ứng dụng công nghệ số, nhất là người dân khu vực nông thôn, biên giới; mỗi địa phương có một số đặc thù riêng, cơ sở hạ tầng chưa phát triển đồng bộ giữa các khu vực trên địa bàn tỉnh... cần có mô hình, giải pháp riêng cho phù hợp. Chính vì vậy, ngày 30/6/2022, UBND tỉnh đã ban hành Quyết

định số 692 /QĐ-UBND-HC về Thí điểm Thành lập Tổ CNSCĐ để giải quyết vấn đề đặt ra, bảo đảm thực hiện thành công lộ trình CDS trên địa bàn tỉnh.

Bước đầu, để đảm bảo hiệu quả, Đồng Tháp chỉ triển khai thí điểm thành lập 12 tổ cho các huyện, thành phố trên địa bàn làm cơ sở và đúc kết kinh nghiệm để nhận rộng cả tỉnh. Đến tháng 8 năm 2022, trên địa bàn tỉnh đã hoàn thành lập thí điểm 12 Tổ CNSCĐ với lực lượng Đoàn thanh niên là nòng cốt cùng với thành viên của Hội Phụ nữ, Hội Nông dân, công an viên, đặc biệt là các hội quán; phối hợp cùng các Ngân hàng, VNPT Đồng Tháp, Viettel Đồng Tháp, Viettel Post Đồng Tháp... Ngày 06/09/2022, Sở Thông tin và Truyền thông đã tổ chức lớp tập huấn và định hướng các nhiệm vụ chính của Tổ năm 2022 là đẩy mạnh các ứng dụng số như ứng dụng phản ánh hiện trường e-Đồng Tháp, thanh toán không dùng tiền mặt, dịch vụ công trực tuyến và thương mại điện tử.

Sau hơn 2 tháng đi vào hoạt động, Tổ CNSCĐ đã phát huy nhiều hiệu quả tích cực trong việc hỗ trợ hướng dẫn người dân sử dụng công nghệ số. Ông Lưu Văn Đệ - Tổ trưởng Tổ CNSCĐ Khóm 2 - phường An Thạnh – Thành phố Hồng Ngự cho biết: *“Ban đầu, khi triển khai các hoạt động, Tổ cũng gặp nhiều khó khăn do người dân còn tâm lý*

CHUYỂN ĐỔI TƯ DUY VÀ NHẬN THỨC

Thực tế triển khai thời gian vừa qua cho thấy, CDS chỉ thành công khi được người dân hiểu, hưởng ứng, tham gia, người dân trở thành công dân số, có các hoạt động được đưa lên môi trường số. Một số địa phương đã có những cách làm sáng tạo để giúp người dân CDS, trong đó có sáng kiến thành lập Tổ CNSCĐ.

Tổ CNSCĐ thực hiện các hoạt động tuyên truyền, hướng dẫn, hỗ trợ người dân sử dụng công nghệ số, đưa công nghệ số vào mọi ngõ ngách cuộc sống; người dân được tiếp cận công nghệ theo cách đơn giản, tự nhiên, xuất phát từ nhu cầu và tạo ra giá trị thiết thực. Bộ Thông tin và Truyền thông đã tổng hợp một số địa phương điển hình qua tổ chức các đoàn công tác đi thực tế để phổ biến và đánh giá triển khai Tổ CNSCĐ, đồng thời chia sẻ các làm hay của các địa phương để học tập, nhân rộng.

e ngại. Tuy nhiên, với quyết tâm để người dân có thể hiểu và thụ hưởng những lợi ích của công nghệ số mang lại, thành viên của Tổ đã kiên nhẫn gặp từng người, gõ từng nhà để giới thiệu, hướng dẫn người dân. Nhìn thấy sự nhiệt tình của các thành viên, người dân cũng bắt đầu quan tâm và tìm hiểu. Cứ định kỳ ngày thứ 5 hàng tuần, người dân lại nhìn thấy những anh chị mặc áo đỏ tập trung lại các chợ, cửa hàng, dịch vụ ăn uống, một số nơi công cộng để hướng dẫn sử dụng công nghệ số...”.

Những bài học kinh nghiệm sau 1 năm triển khai

Năm 2022, Bộ Thông tin và Truyền thông đã tổ chức các đoàn công tác để phổ biến, tập huấn đến các thành viên Tổ CNSCĐ tại các địa phương, đồng thời rút ra nhiều bài học kinh nghiệm.

Ban hành văn bản, tài liệu hướng dẫn cụ thể

- Ban hành kế hoạch triển khai thành lập Tổ CNSCĐ, tài liệu hướng dẫn cụ thể đến người dùng cuối và quản lý nhà nước cần phải ban hành các văn bản đơn đốc là cơ sở để các đơn vị, doanh nghiệp thuận lợi trong quá trình phối hợp công việc.

- Nòng cốt triển khai Tổ CNSCĐ gồm Tổ trưởng dân phố, Công an khu vực, Đoàn Thanh

niên, Doanh nghiệp công nghệ, đặc biệt Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ và Trưởng thôn/xóm truyền thông giúp lan tỏa đến người dân nâng cao nhận thức, tự khám phá và tìm tòi các dịch vụ công nghệ số triển khai trên địa bàn thôn, bản, khóm, ấp và sự đồng hành của các doanh nghiệp sử dụng nền tảng công nghệ Make in Viet Nam.

Cần xác định mô hình hiệu quả thúc đẩy CDS cơ sở

- Các địa phương triển khai Tổ CNSCĐ cần xác định mô hình hiệu quả thúc đẩy CDS cơ sở là mô hình hướng đến việc giúp đỡ, đưa người dân lên môi trường số, hướng dẫn và hỗ trợ người dân tiếp cận công nghệ số một cách đơn giản, xuất phát từ giá trị thiết thực trong đời sống hàng ngày.

- Các ứng dụng gần gũi với thực tế, những bài toán có ảnh hưởng trực tiếp đến người dân, đến đời sống hàng ngày để giải quyết, mang lại hiệu quả, nâng cao chất lượng cuộc sống cho người dân thì sẽ được đón nhận, lan tỏa, sẽ tiếp tục thành công sau khi kết thúc giai đoạn thí điểm.

Ví dụ: tạo các nhóm Zalo để trao đổi, chia sẻ các vấn đề cùng tháo gỡ; sử dụng trình duyệt Cốc Cốc chính thức của Tổ CNSCĐ; nền tảng trao đổi

công việc Gapo Work để tổ chức họp trực tuyến các cuộc họp của Tổ CNSCĐ.

Chuyển đổi tư duy và nhận thức

- Công tác tuyên truyền, phổ biến, hướng dẫn triển khai nền tảng công dân số là một yếu tố rất quan trọng để truyền tải thông tin, nhận thức đến người dân gần hơn và thông qua các Tổ CNSCĐ, người dân đều có thể nhìn nhận và nắm bắt cơ hội tham gia vào quá trình CDS.

- Biến quá trình CDS trở nên rõ nét hơn và hiện diện như một lẽ tất yếu trong đời sống, từ đó, giúp nâng cao nhận thức của người dân. Đây được xem là một “vũ khí” chiến lược góp phần thúc đẩy quá trình chuyển đổi diễn ra mạnh mẽ.

Trách nhiệm đi đầu và đứng đầu

- Người đứng đầu đóng vai trò quyết định về CDS của địa phương đó. Lãnh đạo trực tiếp tham gia chỉ đạo, cán bộ được phân công phải có trách nhiệm và đặc biệt thành viên Tổ CNSCĐ tự nguyện, nhiệt tình, có khả năng kết nối với người dân và không cần phải là người thành thạo về công nghệ, nhưng luôn có mong muốn tìm hiểu, học hỏi, triển khai quyết liệt.

- Lấy người dân làm trung tâm trong quá trình CDS, người dân hưởng ứng, tham gia vào công

cuộc CDS thì khi đẩy quá trình CDS mới được gọi là thành công. Vì vậy, việc thành lập Tổ CNSCĐ là một hướng đi đúng mang tính chiến lược và đột phá.

Duy trì hoạt động hiệu quả của Tổ CNSCĐ

- CDS là cả quá trình, không đơn giản là một đích đến. Đó là chặng đường dài cần được liên tục nâng cấp theo sự đi lên hàng ngày của công nghệ. Chính vì vậy, đòi hỏi Tổ CNSCĐ thường xuyên trao đổi, học hỏi để nắm rõ những thông tin nhằm hướng dẫn cho người dân.

- Cần có kế hoạch phát triển các khóa bồi dưỡng, huấn luyện Tổ CNSCĐ theo từng chuyên đề và liên tục.

- Lồng ghép vào hoạt động của các cơ sở (trường học, thanh niên, các chương trình nông thôn mới của tỉnh để tận dụng được nguồn lực).

- Huy động các doanh nghiệp tham gia Tổ CNSCĐ hỗ trợ thành viên Tổ CNSCĐ cước viễn thông.

- Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá hoạt động của Tổ CNSCĐ và báo cáo hàng quý, có kiểm soát việc triển khai của từng tiêu chí.

TOÀN CẦU HÓA
GIÚP FPT TÍCH LŨY KINH NGHIỆM
ĐỂ GIẢI QUYẾT NHỮNG DỰ ÁN QUAN TRỌNG
CỦA VIỆT NAM

THẾ PHƯƠNG

Bắt đầu toàn cầu hóa từ con số 0, sau 23 năm, lần đầu tiên, FPT đạt mốc doanh số ký xấp xỉ 1 tỷ USD từ thị trường quốc tế vào năm nay, với tăng trưởng trên 30%. Đồng thời, từ một doanh nghiệp “làm thuê” cho nước ngoài, FPT đã chuyển dịch sang dịch vụ chuyển đổi số với các giải pháp Make In Viet Nam cho các doanh nghiệp hàng đầu thế giới. Để rồi, chính từ kinh nghiệm khi toàn cầu hóa đã giúp FPT trưởng thành để giải quyết những dự án quan trọng nhất của quốc gia và có độ phức tạp cao.

Lần đầu tiên FPT đạt doanh số ký xấp xỉ 1 tỷ USD từ thị trường nước ngoài

Trong khuôn khổ Hội nghị tổng kết năm 2022 và triển khai nhiệm vụ năm 2023 ngày 18/12, FPT được Bộ Thông tin và Truyền thông (Bộ TT&TT) trao tặng bằng khen về việc đã có thành tích tiêu biểu xuất sắc trong hoạt động sản xuất, kinh doanh trên thị trường quốc tế năm 2022. Theo ông Nguyễn Văn Khoa, Tổng Giám đốc FPT, đây là sự ghi nhận hết sức trân quý của Bộ TT&TT dành cho những nỗ lực của 6 vạn CBNV FPT, trong đó có 2,7 vạn kỹ sư phần mềm đang trực tiếp làm với khách hàng tại các văn phòng, trung tâm nghiên cứu của Tập đoàn trên toàn cầu. Đặc biệt hơn nữa là, doanh thu từ chuyển đổi số chiếm gần 1/2 tổng doanh thu từ thị trường nước ngoài. Cùng với cộng đồng các công ty CNTT Việt Nam, giờ đây FPT đã đưa Việt Nam xếp thứ 2 trên bản đồ số, sau cường quốc phần mềm Ấn Độ.

Sau 23 năm đi ra nước ngoài, lần đầu tiên FPT đạt mốc doanh số ký xấp xỉ 1 tỷ USD từ thị trường quốc tế vào năm nay, tăng trưởng trên 30%. Trong đó, tính đến tháng 11, thị trường châu Mỹ tăng trưởng nhanh nhất với mức tăng hơn 48%, thị trường châu Á Thái Bình Dương tăng hơn 47%, thị trường Nhật tăng 27%. Đặc biệt, doanh thu từ dịch vụ chuyển đổi số chiếm khoảng 40% tổng doanh thu từ thị trường nước ngoài. Con số này cũng khẳng định FPT đã đi đúng hướng trong hiện thực hóa chiến lược chuyển dịch sang cung

cấp các dịch vụ CNTT tổng thể và toàn diện dựa trên các công nghệ lõi như AI, IoT, Cloud, Big Data, Automation... cho các tập đoàn hàng đầu trên toàn cầu.

Trong năm 2022, CBNV FPT đạt thêm hơn 13.000 chứng chỉ quốc tế, trong đó có các chứng chỉ hãng Microsoft/Google/Amazon..., chứng chỉ ngoại ngữ, kỹ năng mềm về quản trị dự án ... FPT cũng đã đầu tư hàng trăm tỷ đồng triển khai các chương trình đào tạo chuyên sâu cho CBNV, đặc biệt là các chương trình đào tạo liên quan đến các công nghệ cốt lõi như AI, Cloud, Big Data, IoT, Automation... Dự kiến Tập đoàn sẽ đạt quy mô nhân sự 60.000 người vào đầu năm 2023.

Không chỉ đảm bảo tăng trưởng ổn định và bền vững, năm 2022, FPT cũng không ngừng mở rộng quy mô hiện diện mà còn đẩy mạnh tăng cường hợp tác quốc tế.

Năm 2022, FPT mở mới hàng loạt các văn phòng tại các thị trường quan trọng như Mỹ, Đan Mạch, Thái Lan, Nhật Bản. Mạng lưới các văn phòng và 22 trung tâm phát triển phần mềm, trung tâm nguồn lực tại 27 quốc gia trên toàn cầu giúp FPT triển khai 24/7 các dịch vụ CNTT cho khách hàng trên phạm vi toàn cầu. Trong năm 2023, FPT tiếp tục tăng cường sự hiện diện trên toàn cầu nhằm mở rộng thị trường, tập khách hàng thúc đẩy tăng trưởng trong dài hạn.

Cùng với việc tăng cường sự hiện diện của thương hiệu ngành CNTT Việt Nam trên toàn

Tập đoàn FPT đã đầu tư vào nhà cung cấp dịch vụ tư vấn doanh nghiệp Nhật Bản LTS, đánh dấu bước phát triển mới tại thị trường khó tính này.

cầu, FPT cũng tiếp tục theo đuổi chiến lược M&A tại thị trường nước ngoài góp phần nâng tầm vị thế của ngành CNTT Việt Nam trên bản đồ công nghệ số thế giới. Trong năm 2022, FPT tại Nhật Bản đã trở thành cổ đông chiến lược của LTS, Inc., công ty trong Top 20 công ty tư vấn, quản trị kinh doanh và chuyển đổi số tại Nhật Bản, với hơn 20 năm kinh nghiệm.

Đặc biệt, FPT cũng luôn bắt kịp các xu hướng và cơ hội kinh doanh mới, khi đã đồng hành cùng các tập đoàn hàng đầu thế giới trong các lĩnh vực sản xuất, năng lượng, ô tô thúc đẩy chuyển đổi số phát triển kinh tế xanh. Chẳng hạn, Tập đoàn FPT đang cùng một hãng sản xuất truyền thống trong ngành công nghiệp ô tô tại Đức với 77 nhà máy trên toàn cầu nghiên cứu, phát triển và triển khai các giải pháp nhà máy thông minh giúp tối ưu toàn bộ quy trình sản xuất, logistics cũng như vận hành từ đó giảm khí thải, phát thải, tiết kiệm năng lượng. Và nhà máy đầu tiên triển khai các giải pháp này chính là nhà máy tại

Việt Nam. Sau 3 năm triển khai, đây là nhà máy hiện đại nhất của họ trên toàn cầu và dự kiến sẽ đóng cửa một số nhà máy ở khu vực châu Âu để tập trung đầu tư, mở rộng quy mô cho nhà máy tại Việt Nam này.

Việc tích lũy kinh nghiệm, năng lực công nghệ trong 23 năm làm việc tại nước ngoài giúp FPT trưởng thành về nguồn lực, đảm nhận những dự án quan trọng nhất của quốc gia và có độ phức tạp cao, như việc triển khai dự án 100 ngày HOSE hay hệ thống FPT.eHospital của FPT đã phục vụ hơn 400 bệnh viện trong nước và 10 bệnh viện tại nước ngoài.

Kết quả này đã cho thấy sự thay đổi rất lớn của FPT khi mà trong giai đoạn đầu ra nước ngoài, công ty chỉ làm theo đơn đặt hàng của khách hàng, khách hàng đưa gì làm nấy. *“FPT đạt được những kết quả trên là nhờ chuyển dịch mạnh mẽ sang cung cấp dịch vụ CNTT tổng thể và toàn diện từ khâu tư vấn, thiết kế, phát triển đến triển khai các dự án chuyển*

Năm 1999, Trung tâm Phần mềm Chiến lược số 1 (FSU1) với Giám đốc là ông Nguyễn Thành Nam được thành lập, bước đi đầu tiên trong việc ra khỏi “lũy tre làng” để toàn cầu hóa của FPT.

đổi số quy mô lớn cho các doanh nghiệp hàng đầu thế giới khắp các châu lục”, ông Khoa nhấn mạnh.

Trong giai đoạn 2022-2024, FPT chú trọng tăng trưởng lợi nhuận, năng suất và đổi mới, từ đó hướng tới mục tiêu lớn, dài hạn là trở thành doanh nghiệp số trong top 50 công ty hàng đầu thế giới về cung cấp dịch vụ, giải pháp chuyển đổi số toàn diện vào năm 2030. Đặc biệt, để tiếp tục theo đuổi chiến lược “săn cá voi” (Whale hunting), trong giai đoạn tới, FPT tập trung khai thác những khách hàng có quy mô doanh số lớn.

Đề không bỏ lỡ bất cứ cơ hội nào, FPT ưu tiên phát triển nguồn nhân lực không chỉ ở Việt Nam mà còn ở một số thị trường trung tâm các khu vực, như: Ấn Độ, Philippines, Slovakia, Czech, Canada, Costa Rica, Colombia, Nhật Bản..., từ đó đưa FPT trở thành đối tác chiến lược trong hành trình chuyển đổi số của những khách hàng triệu đô trên toàn cầu.

Hành trình toàn cầu hóa từ con số 0

Để có được doanh số ký xấp xỉ 1 tỷ USD từ thị trường nước ngoài là một hành trình rất dài, bắt đầu vào một thời điểm tháng 9/1998, khi đặt ra chủ đề xuất khẩu phần mềm tại hội nghị tổng kết 10 năm, những gì vị Chủ tịch Hội đồng quản trị FPT Trương Gia Bình nhận được là hàng loạt báo cáo tiêu cực từ các đồng đội: “Chúng ta không biết làm phần mềm”; “Không có cơ hội”...

Tuy nhiên, tại thời điểm đó, người đứng đầu FPT đã thấy rằng, xuất khẩu phần mềm mới là con đường duy nhất đưa tập đoàn đi lên, phá vỡ các mốc giới hạn. *“Người dẫn dắt phải thấy lo khi thành công và thấy cơ hội khi khủng hoảng. Hải lòng với hiện tại là giết chết tương lai. Chỉ có đi ra khỏi lũy tre làng, FPT mới thoát được kịch bản đã dọn sẵn cho người dẫn đầu”,* ông Trương Gia Bình chia sẻ.

Cũng trong năm 1999, Trung tâm Xuất khẩu phần mềm số 1, tiền thân của FPT Software (đơn vị thành viên phụ trách mảng xuất khẩu phần

CEO FPT Japan Đỗ Văn Khắc trao chiếc áo đặc biệt cho nhân viên thứ 2.000 của FPT Japan Holdings - công ty Việt Nam lớn nhất tại Nhật Bản. Ảnh FPT Japan Holdings.

mềm của FPT) ngày nay ra đời. Đây là bước đi đầu tiên của FPT trên hành trình chinh phục thử thách “đặt tên Việt Nam lên bản đồ công nghệ thế giới”, mặc dù khi đó, chính ông Trương Gia Bình cũng không biết bắt đầu từ đâu.

Đề rồi, năm 1999, FPT bắt đầu con đường toàn cầu hóa từ con số 0 - không thương hiệu, không tiền, không kinh nghiệm. Kết quả đầu tiên, dù đã rất nỗ lực mở liên tiếp hai văn phòng ở Mỹ và Ấn Độ, FPT đã thất bại, khi mà doanh nghiệp nước ngoài còn không biết Việt Nam là ai, năng lực công nghệ thế nào. FPT tiêu tốn hàng triệu USD trong 2 năm mà không có được hợp đồng nào. Các văn phòng lần lượt đóng cửa, phải rút toàn bộ nhân sự về nước, thậm chí nghĩ đến việc giải tán Trung tâm Xuất khẩu phần mềm.

“Thất bại này tới mức Ban lãnh đạo còn không cấp tiền cho anh Trương Gia Bình (Chủ tịch HĐQT FPT - PV) thực hiện ước mơ này nữa”, Tổng Giám đốc FPT nhớ lại.

Tuy nhiên, ước mơ xuất khẩu phần mềm của FPT còn nguyên. Năm 2000, thay đổi cách tiếp cận, FPT bước chân vào thị trường Nhật Bản. Nhưng cũng không có khởi đầu thuận lợi. Các khách hàng đều từ chối khéo vì FPT không có nhân sự biết tiếng Nhật.

“Buổi đầu tiên gặp, họ nói ngay: “Nếu các bạn không nói tiếng Nhật, các bạn đi về. Đợi chúng tôi học xong tiếng Anh thì các bạn hãy quay lại nói chuyện. Đây là một lời từ chối rất khéo, nhưng tôi nghĩ ở các thị trường chúng ta đều cần sự chuẩn bị nhất định cho mình. Khi đó, hầu hết các lãnh đạo FPT phải đi học tiếng Nhật”, ông Khoa kể lại.

Để chinh phục người Nhật, ngoài học ngôn ngữ, người FPT còn phải học văn hóa làm việc, từ những điều nhỏ nhất là cách chào hỏi cho đến chuẩn bị tài liệu, quy trình làm việc... bởi vì “họ yêu cầu phải có một sản phẩm tốt mà cả quá trình sản xuất cũng phải hoàn hảo”.

Trong 2 năm tới, Mỹ sẽ trở thành thị trường lớn nhất của FPT tại nước ngoài, góp phần đưa doanh thu của FPT Software đạt mức tỷ USD vào năm 2023.

Sau những thất bại liên tiếp, FPT đã có những thành công tại thị trường Nhật Bản. Nhờ nhận được sự hỗ trợ của ông Nishida, cố vấn của Sumitomo, FPT có được các cuộc gặp gỡ với các công ty hàng đầu của Nhật như NTT, Sumitomo, Toshiba, Fujitsu, Mitsubishi, Daewa..., giúp họ hiểu về khách hàng, văn hóa, kinh doanh trên đất Nhật Bản. Chưa có uy tín, chưa có thương hiệu, FPT đã mượn lực của Sumitomo để có hợp đồng đầu tiên trên đất Nhật vào tháng 12/2005. Sau sự khởi đầu này, doanh số FPT tăng chóng mặt.

“Thể hiện quyết tâm vào bằng được thị trường Nhật và phải làm với những công ty danh tiếng. Vì khi chúng ta chưa có uy tín thì cách tốt nhất là dựa vào uy tín của người khác”, ông Khoa lý giải.

Điểm quan trọng nữa là mối quan hệ ngoại giao của Việt Nam với Nhật Bản ngày càng phát triển đã giúp cho các doanh nghiệp Việt Nam nói

chung và doanh nghiệp CNTT nói riêng xuất hiện tại thị trường Nhật Bản với vai trò và vị thế khác.

Tính đến hết năm 2017, xuất khẩu phần mềm đem về cho FPT Software tới 6.242 tỷ đồng doanh thu - chiếm hơn một nửa doanh thu mảng CNTT của FPT, với lợi nhuận đạt 1.068 tỷ đồng. Tốc độ tăng trưởng cũng luôn duy trì ở mức tăng trưởng cao, trung bình 30%/năm trong 5 năm qua.

Thời gian thuyết phục khách hàng ngoại giờ chỉ theo đơn vị tháng

Mặc dù có những thành công từ xuất khẩu phần mềm, theo ông Khoa, FPT đã quyết định dịch chuyển được hàm lượng gia công. Trước đây, 99% công việc ở FPT là gia công, khách hàng đưa gì làm nấy. Nhưng trong 5 năm trở lại đây, FPT đã chuyển dịch sang làm các dịch vụ tư vấn, thiết kế, phát triển các dự án chuyển đổi số tầm cỡ, phát triển các giải pháp Make in Viet Nam, Made by

Với việc mua lại cổ phần của Intellinet, FPT đã sẵn sàng cung cấp giải pháp chuyển đổi số tổng thể cho các tập đoàn toàn cầu góp phần nâng tầm vị thế của Việt Nam trên bản đồ công nghệ thế giới

FPT may đo riêng phù hợp với các doanh nghiệp hàng đầu thế giới khắp 5 châu. Và có thể triển khai 24/7 tại 7 quốc gia trên toàn cầu. Trong các năm gần đây, FPT vượt qua nhiều đối thủ tên tuổi ở Trung Quốc, Ấn Độ. Mặc dù vậy, thành công của FPT từ các dự án chuyển đổi số trên toàn cầu không đến từ “ngày một ngày hai”.

Nếu chỉ mãi gia công phần mềm, Việt Nam và doanh nghiệp Việt như FPT sẽ hụt hơi trong cuộc đua mới, mãi ở vị trí người làm thuê. Năm 2018, FPT lại một lần nữa đặt cho mình thử thách tiên phong, để chinh phục đỉnh núi tiếp theo: Dịch vụ chuyển đổi số.

Tại Đại hội cổ đông tháng 4/2018, với kết quả ban đầu, doanh thu “chuyển đổi số” năm 2017 của FPT cao gấp 6 lần tăng trưởng doanh thu của toàn tập đoàn, đạt trên 50% và chiếm 21% tổng doanh thu của khối Công nghệ. FPT cũng sở hữu

nền tảng công nghệ trí tuệ nhân tạo (FPT.AI), trở thành đối tác quan trọng về nền tảng công nghệ IoT của các tập đoàn hàng đầu thế giới như Airbus, Siemen, GE. Chia sẻ trong buổi họp Đại hội đồng cổ đông, Chủ tịch FPT kỳ vọng 5 năm nữa doanh thu chuyển đổi số sẽ từ 100 triệu USD hiện nay lên một tỷ USD, chiếm 40% doanh thu tập đoàn.

“Cái mà chúng tôi quyết định là dồn nguồn lực để tạo sự khác biệt với các tập đoàn Ấn Độ. Họ đã chọn con đường outsourcing truyền thống. Còn FPT, chúng tôi muốn tiếp tục là người tiên phong trong chuyển đổi số”, Chủ tịch FPT nhấn mạnh tại Đại hội cổ đông năm 2018.

Dấu mốc quan trọng trong hành trình hiện thực tầm nhìn và tham vọng mới, chinh phục lĩnh vực dịch vụ chuyển đổi số, đưa Việt Nam trở thành một “điểm sáng công nghệ toàn cầu” của FPT là

Với hơn 5.000 robot phục vụ 600 khách hàng tại 14 quốc gia trên thế giới, nền tảng Make in Viet Nam akaBot đã đem lại lợi ích cho hơn 10 triệu người dùng hàng ngày.

việc đơn vị này mua Intellinet, một trong những công ty tư vấn công nghệ có tốc độ tăng trưởng nhanh nhất tại Mỹ vào ngày 12/7/2018.

Lần đầu tiên, một doanh nghiệp công nghệ thông tin Việt Nam mua một công ty tư vấn của Mỹ. Thương vụ này giúp FPT nhanh chóng nâng vị thế công nghệ, trở thành đối tác cung cấp các dịch vụ công nghệ tổng thể với giá trị cao hơn và toàn diện hơn cho khách hàng, từ khâu tư vấn chiến lược, thiết kế đến triển khai, bảo hành bảo trì, đặc biệt trong các dự án chuyển đổi số.

Những thuận lợi này đã giúp công ty rất nhiều trong việc toàn cầu hóa, FPT bắt đầu đi săn cá voi với một vị thế bình đẳng với tất cả công ty lớn của thế giới thay vì phải tận dụng uy tín của người khác như thời điểm năm 2000. Lần đầu tiên, FPT đứng trước cơ hội: trở thành công ty hàng đầu thế giới về chuyển đổi số.

Nhờ đó, nếu như trước đây, FPT từng mất 10 năm để thuyết phục một hãng hàng không hàng đầu thế giới ký kết dự án nhưng với năng lực về công nghệ hiện nay, đặc biệt là các công nghệ mới liên quan đến chuyên đổi số, thời gian thuyết phục đối tác chỉ còn tính theo đơn vị tháng.

Đánh giá về quá trình toàn cầu hóa của FPT, chia sẻ tại sự kiện FPT Techday 2022 được tổ chức mới đây, ông Bình nhấn mạnh: “Hơn 20 năm trước FPT nghĩ rằng tài sản lớn nhất của đất nước mình là trí tuệ và muốn ghi tên Việt Nam vào bản đồ số thế giới, và chúng tôi đã tiên phong xuất khẩu phần mềm. Và thực sự khi làm được, chúng tôi nghĩ như là được tái sinh. Hơn 20 năm nỗ lực của biết bao người Việt Nam, chúng tôi đã không chỉ góp phần ghi tên Việt Nam trên bản đồ số thế giới mà còn ghi tên như 1 cường quốc phần mềm. Sau Ấn Độ là Việt Nam”.

XÂY DỰNG THÀNH CÔNG KHO BẠC SỐ CẦN TĂNG CƯỜNG ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ 4.0

KIM LIÊN

Chuyển đổi số là xu hướng tất yếu trong tất cả các lĩnh vực đời sống kinh tế xã hội, đặc biệt khi đại dịch COVID-19 xảy ra. Hiện nay, Kho bạc Nhà nước (KBNN) chủ trương từng bước áp dụng các nền tảng công nghệ hiện đại để hoàn thiện Kho bạc số là một trong các chiến lược quan trọng của KBNN; hoàn thiện Kho bạc số là nền tảng thực hiện chiến lược chuyển đổi số quốc gia.

Một số kết quả chuyển đổi số của KBNN

Kho bạc Nhà nước cho biết, thực hiện Chiến lược phát triển Kho bạc Nhà nước đến năm 2020 theo Quyết định số 138/QĐ-TTg ngày 21/8/2007 của Thủ tướng Chính phủ, đến năm 2020, về cơ bản KBNN đã đạt được mục tiêu “các hoạt động Kho bạc Nhà nước được thực hiện trên nền tảng công nghệ thông tin hiện đại và hình thành Kho bạc điện tử”, thể hiện qua một số kết quả ứng dụng CNTT nổi bật của Kho bạc Nhà nước (KBNN): Xây dựng và triển khai Hệ thống thông tin quản lý ngân sách và Kho bạc (gọi tắt là TABMIS) giúp cho việc quản lý quỹ ngân sách nhà nước (NSNN) được hiệu quả từ khai phân bổ dự toán, quản lý kiểm soát cam kết chi NSNN, kiểm soát chi NSNN, kế toán thu, chi NSNN... và cung cấp thông tin báo cáo hàng ngày về thực hiện ngân sách của 4 cấp ngân sách được kịp thời.

Ngoài 2 thủ tục hành chính (TTHC) về thu NSNN đang sử dụng các dịch vụ thu của ngân hàng và các công thu của cơ quan thuế, cơ quan hải quan thì KBNN đã cung cấp 09 dịch vụ công trực tuyến (DVCTT) để phục vụ 09/11 TTHC thuộc lĩnh vực KBNN gồm: lĩnh vực kiểm soát chi NSNN; lĩnh vực đăng ký và sử dụng tài khoản tại KBNN.

Đến nay đã có khoảng 100 ngàn đơn vị sử dụng ngân sách với số người dùng lên tới gần 400 ngàn người, đạt 100% các đơn vị giao dịch với KBNN (trừ khối an ninh quốc phòng) và trên 99,5% hồ sơ kiểm soát chi NSNN. Hàng năm khoảng 20 triệu chứng từ chi NSNN được thực hiện qua hệ thống dịch vụ công trực tuyến (DVCTT).

Theo KBNN, việc cung cấp DVCTT đã giúp cho các hoạt động của KBNN công khai, minh bạch, giảm những nhiễu, tiêu cực trong công tác kiểm soát chi NSNN. Đối với các cơ quan, tổ chức, cá nhân giao dịch với KBNN, DVCTT đã mang lại lợi ích trong việc giảm thiểu về thủ tục hành chính, giảm thời gian giao dịch và tiết kiệm chi phí đi lại. 100% TTHC lên mức độ 4

và được tích hợp trên Cổng Dịch vụ công Quốc gia, vượt 20% so với kế hoạch Chính phủ yêu cầu tại Quyết định số 749/QĐ-TTg phê duyệt Chương trình chuyển đổi số Quốc gia (đến năm 2025 là 80%, đến 2030 là 100% dịch vụ công ở mức độ 4).

Đặc biệt, từ năm 2021, KBNN đã tổng hợp giám sát từ xa tiến độ xử lý hồ sơ kiểm soát chi (KSC) và đánh giá sự hài lòng, thái độ phục vụ khách hàng giao dịch qua hệ thống DVCTT, qua đó KBNN tin tưởng sẽ có sự chuyển biến rất tích cực về chất lượng phục vụ các đơn vị sử dụng ngân sách và các chủ đầu tư, ban quản lý.

Bên cạnh đó, KBNN đã hoàn thành xây dựng và triển khai ứng dụng trên điện thoại di động cho đơn vị giao dịch có thể tra cứu số dư tài khoản tại KBNN, đạt trên 90% số đơn vị đã sử dụng trong khoảng 100 ngàn đơn vị. Đồng thời, KBNN đã triển khai kết nối liên thông hệ thống kế toán hành chính sự nghiệp tại đơn vị sử dụng ngân sách với hệ thống DVCTT để hình thành thêm kênh giao dịch điện tử với KBNN, đây là một bước tiến quan trọng trong việc hình thành Kho bạc điện tử, tiến tới Kho bạc số.

Ngoài ra, KBNN đã xây dựng và triển khai Chương trình kiểm soát thanh toán vốn đầu tư qua KBNN (Chương trình ĐTKB-GD) đáp ứng yêu cầu về quản lý, kiểm soát các dự án đầu tư xây dựng cơ bản theo: tổng mức đầu tư, hợp đồng và dự toán đối với trường hợp không thực hiện theo hợp đồng, kế hoạch vốn hàng năm, quản lý cam kết chi. Chương trình ĐTKB-GD được liên thông với các hệ thống công nghệ thông tin khác, bao gồm: hệ thống DVCTT KBNN, hệ thống TABMIS, hệ thống tổng hợp báo cáo, hệ thống danh mục báo cáo... để đảm bảo việc quản lý, kiểm soát chi đầu tư qua KBNN được hiệu quả. Đồng thời, việc cung cấp nhanh chóng, kịp thời và chính xác số liệu giải ngân vốn đầu tư công từ Chương trình ĐTKB-GD sẽ giúp Chính phủ, Bộ Tài chính có đầy đủ thông tin phục vụ công

tác chỉ đạo, điều hành, góp phần đẩy nhanh tiến độ giải ngân, nâng cao hiệu quả sử dụng vốn đầu tư công của Chính phủ. Đây được coi là dự án về công nghệ thông tin trong lộ trình tiến tới xây dựng Kho bạc số.

Bên cạnh đó, KBNN triển khai Đề án thanh toán tự động theo định kỳ các dịch vụ điện, nước, viễn thông... theo ủy quyền của các đơn vị sử dụng ngân sách. Việc hiện đại hóa quy trình thanh toán tự động cho các đơn vị giao dịch có mở tài khoản tại KBNN đang được tăng cường đẩy mạnh sau khi đã triển khai thành công DVCTT nhằm giúp đơn vị sử dụng ngân sách tiết kiệm được nhiều thời gian, chi phí và thủ tục hành chính. Công chức KBNN giảm thời gian xử lý, khối lượng công việc, qua đó tập trung vào kiểm soát các khoản chi có độ rủi ro cao, giúp nâng cao hiệu quả quản lý của KBNN.

KBNN cũng đã hoàn thành xây dựng và triển khai hệ thống thông tin phối hợp thu NSNN với các cơ quan thu và hệ thống thanh toán với Ngân hàng Nhà nước và các ngân hàng thương mại. Qua đó đã góp phần cùng các cơ quan thu thực hiện trên 99% số lượng giao dịch thu NSNN trong khoảng 24 triệu giao dịch hàng năm được thực hiện theo phương thức điện tử, qua đó tăng cường thanh toán không dùng tiền mặt trong nền kinh tế.

KBNN đã hoàn thành xây dựng và triển khai Hệ thống tổng hợp báo cáo tài chính nhà nước từ trên 55 nghìn đơn vị; Đấu thầu trực tuyến tiền gửi ngân quỹ nhà nước tạm thời nhận rồi tại các ngân hàng thương mại; Hệ thống dự báo ngân quỹ nhà nước; Hệ thống quản lý trái phiếu chính phủ...

Trong lĩnh vực huy động vốn, quản lý ngân quỹ nhà nước đã đổi mới theo hướng an toàn, hiệu quả. Hoàn thành xây dựng tài khoản thanh toán tập trung của KBNN. Triển khai hệ thống quản lý ngân quỹ nhà nước, phát triển các công cụ dự báo luồng tiền, thực hiện đầu tư ngân quỹ nhà nước tạm thời nhận rồi (cho vay và tạm ứng cho NSNN, gửi có kỳ hạn tại ngân hàng thương

mại). Việc tổ chức đấu thầu và ký hợp đồng được thực hiện theo phương thức điện tử, đảm bảo công khai, minh bạch và rút ngắn thời gian thực hiện, vừa nâng cao hiệu suất, hiệu quả quản lý, vừa tăng cường tính công khai, minh bạch. Gắn kết chặt chẽ giữa quản lý ngân quỹ nhà nước với quản lý ngân sách và quản lý nợ, hỗ trợ Ngân hàng Nhà nước thực hiện chính sách tiền tệ.

Chiến lược phát triển Kho bạc Nhà nước đến 2030

KBNN nhận thức Cách mạng công nghệ 4.0 mang lại nhiều tiềm năng ứng dụng trong công tác quản lý, có tốc độ biến đổi, tiến bộ về công nghệ là rất cao nên KBNN xác định không chỉ ứng dụng các thành quả của cuộc Cách mạng này trong bài toán chiến lược, dài hạn mà phải nghiên cứu, ứng dụng theo nguyên tắc hiện đại, hiệu quả, thực chất ngay từ các nhu cầu ngắn hạn cũng như trung hạn.

KBNN cho biết đến nay đã đạt được một số kết quả nhất định, về hạ tầng điện toán đám mây, trong giai đoạn phát triển trước năm 2020, KBNN đã có định hướng rõ về ảo hóa hạ tầng, đặc biệt là ảo hóa về máy chủ. Các hệ thống CNTT lớn của KBNN như TABMIS, thanh toán điện tử, quản lý thu, kho dữ liệu, Intranet... đều triển khai theo công nghệ ảo hóa, giúp cho việc sử dụng hạ tầng được hiệu quả, thích ứng kịp thời với những thay đổi, biến động về nhu cầu xử lý nghiệp vụ của cả đội ngũ công chức cũng như khách hàng của kho bạc. Trong giai đoạn tiếp theo, KBNN sẽ đẩy mạnh nghiên cứu, ứng dụng công nghệ ảo hóa và điện toán đám mây (Cloud Computing) một cách toàn diện đối với trung tâm dữ liệu, hạ tầng máy chủ, mạng, truyền thông, an toàn bảo mật và đặc biệt là bước đầu nghiên cứu ảo hóa, cung cấp các dịch vụ ứng dụng trên nền tảng đám mây.

Hiện tại, KBNN đang nghiên cứu và chuẩn bị thí điểm tích hợp công nghệ ký số từ xa (Remote Signing) trên hệ thống DVCTT, qua đó giúp cho

người dùng DVCTT của đơn vị sử dụng ngân sách có thể ký hồ sơ, chứng từ bằng thiết bị di động, nâng cao chất lượng cung cấp dịch vụ hành chính công của KBNN.

KBNN sẽ phối hợp với các bên có liên quan tổ chức nghiên cứu, thử nghiệm công nghệ chuỗi khối (Blockchain) vào hoạt động nghiệp vụ. Qua thử nghiệm, KBNN cũng nhận thấy một số tiềm năng ứng dụng, đồng thời cũng nhận thấy mức độ trưởng thành về công nghệ, từ đó đề ra lộ trình tiếp tục nghiên cứu ứng dụng cho giai đoạn tiếp theo.

Phối hợp với một số đối tác công nghệ nghiên cứu, thử nghiệm công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI) vào hoạt động nghiệp vụ như tư vấn, trả lời chính sách, pháp luật trong lĩnh vực kho bạc; lĩnh vực hỗ trợ, vận hành; lĩnh vực quản lý rủi ro. Kết quả nghiên cứu cho thấy tiềm năng ứng dụng cao trong lĩnh vực hỗ trợ, vận hành (trợ lý ảo, thu thập thói quen, tập quán của người dùng để cải thiện chất lượng dịch vụ) cũng như quản lý rủi ro (đánh giá mức độ rủi ro nghiệp vụ dựa trên dữ liệu).

Trong điều kiện gần 100% giao dịch thu, chi NSNN của KBNN đã được thực hiện qua DVCTT cũng như qua ngân hàng, việc nghiên cứu, xây dựng và triển khai hệ thống lưu trữ điện tử, dần thay thế cho lưu trữ giấy, bắt đầu từ lưu trữ hồ sơ, chứng từ chi NSNN trong năm 2023, tiến tới việc số hóa và lưu trữ điện tử theo lộ trình ban hành và hoàn thiện các quy định của pháp luật về lưu trữ điện tử là một bước đi mang lại hiệu quả cũng như đảm bảo tính thận trọng.

KBNN đẩy mạnh liên thông, kết nối dữ liệu với các bộ, ban, ngành cũng như với đơn vị sử dụng ngân sách (khách hàng), góp phần thực hiện mục tiêu: “Đến năm 2025, Kho bạc Nhà nước vận hành dựa trên dữ liệu số và hoàn thành nền tảng Kho bạc số”. Năm 2022, KBNN đã công bố cổng dữ liệu dịch vụ công trực tuyến, giúp cho đơn vị sử dụng ngân sách có thể liên thông, trao đổi dữ liệu chi ngân sách trực tiếp từ chương trình phần

mềm của đơn vị; kết nối với Cổng dịch vụ công quốc gia đối với các khoản thu và hoàn thu phí, lệ phí qua Cổng dịch vụ công quốc gia.

Năm 2023-2024, KBNN sẽ đẩy mạnh kết nối, liên thông dữ liệu với các lĩnh vực sau đây: Kết nối với Bộ Công an về cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư và nền tảng định danh, xác thực; Dữ liệu định danh khoản thu, do Tổng cục Thuế chủ trì; Kết nối với Bộ Kế hoạch và Đầu tư dữ liệu về hợp đồng điện tử và kế hoạch vốn trung hạn, kế hoạch vốn hàng năm; Chia sẻ dữ liệu giải ngân đối với các dự án đầu tư công.

Cung cấp đầy đủ, kịp thời và chính xác thông tin về tài chính - NSNN phù hợp với chuẩn mực kế toán công để phục vụ tốt công tác lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của các cơ quan có thẩm quyền và hoạt động kiểm tra, giám sát, nâng cao tính công khai, minh bạch trong quản lý, sử dụng các nguồn lực tài chính nhà nước. Phân đầu đến năm 2030, thời gian lập và trình báo cáo quyết toán NSNN, báo cáo tài chính nhà nước hàng năm giảm từ 6 - 12 tháng so với năm 2020.

Trước năm 2025, chuẩn bị đầy đủ, sẵn sàng các điều kiện về cơ chế, chính sách, quy trình nghiệp vụ, ứng dụng công nghệ thông tin để đến năm 2030, cơ bản hoàn thành sắp xếp tổ chức bộ máy theo mô hình Kho bạc 2 cấp và giảm được ít nhất 15% biên chế so với năm 2020.

Nhiệm vụ chủ yếu

Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Chiến lược phát triển Kho bạc Nhà nước đến năm 2030 theo Quyết định số 455/QĐ-TTg ngày 13/4/2022 với một số mục tiêu cụ thể như sau: Đến năm 2025, KBNN vận hành dựa trên dữ liệu số và hoàn thành nền tảng Kho bạc số; cơ bản toàn bộ các giao dịch thu, chi NSNN qua Kho bạc Nhà nước được thực hiện theo phương thức điện tử (trừ các giao dịch thuộc phạm vi bí mật nhà nước); liên thông dữ liệu số của các khâu lập dự toán, phân bổ, chấp hành, kế toán, kiểm toán và quyết toán

NSNN; chia sẻ thông tin, dữ liệu thu, chi NSNN theo thời gian thực; hoàn thiện cơ chế kiểm soát chi NSNN theo hướng kiểm soát theo rủi ro. Sau năm 2025, tập trung nghiên cứu, phát triển các dịch vụ theo nhu cầu của người dân, doanh nghiệp và các cơ quan nhà nước; đến năm 2030, hoàn thành xây dựng Kho bạc số.

Để đạt được các mục tiêu trên, KBNN xác định một số nhiệm vụ chủ yếu về cải cách, hiện đại hóa các chức năng quản lý quỹ NSNN và các quỹ tài chính nhà nước, quản lý ngân quỹ nhà nước, huy động vốn và tổng kế toán nhà nước của KBNN như sau: Hoàn thiện khuôn khổ pháp lý, hạ tầng kỹ thuật và thực hiện liên thông dữ liệu số về các khoản thu NSNN giữa KBNN và cơ quan thuế, hải quan, các cơ quan, đơn vị, tổ chức liên quan trên cơ sở thống nhất cấu trúc thông tin trao đổi theo mã định danh đối với từng khoản thu. Xây dựng cơ sở dữ liệu thu NSNN cho toàn bộ các khoản thu NSNN; triển khai các dịch vụ số về thu NSNN, tạo thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân trong việc nộp, theo dõi thông tin nộp NSNN trực tuyến, mọi lúc, mọi nơi và giảm thiểu chi phí tổ chức thu.

Đổi mới cơ chế quản lý cam kết chi NSNN; cung cấp đầy đủ thông tin cam kết chi NSNN phục vụ cho việc lập, phân bổ và thực hiện kế hoạch ngân sách trung hạn, hàng năm theo thông lệ quốc tế.

Thống nhất đầu mối, quy trình và số hóa công tác kiểm soát, thanh toán các khoản chi NSNN qua Kho bạc Nhà nước, tạo thuận lợi cho các đơn vị sử dụng NSNN; thực hiện chia sẻ và liên thông dữ liệu số trong toàn bộ quá trình quản lý chi NSNN, đảm bảo hiệu quả, công khai, minh bạch trong quản lý và sử dụng kinh phí NSNN.

Đổi mới phương thức kiểm soát chi NSNN theo hướng chuyển từ “tiền kiểm” sang “hậu kiểm”, gắn với việc tăng cường phân cấp, giao trách nhiệm giải trình cho đơn vị sử dụng ngân sách và tương ứng với mức độ phát triển chức

năng kiểm toán nội bộ tại các bộ, ngành, địa phương, đi đôi với việc kiểm soát rủi ro, tăng cường thanh tra, kiểm tra các trường hợp có dấu hiệu vi phạm.

Tiếp tục đẩy mạnh ứng dụng các phương thức thanh toán điện tử trong chi trả NSNN cho các đối tượng thụ hưởng, đặc biệt là các phương thức áp dụng đối với các đối tượng thụ hưởng ở vùng sâu, vùng xa hoặc không có tài khoản ngân hàng.

Cung cấp dịch vụ quản lý tài khoản và thu, chi của các quỹ tài chính nhà nước qua tài khoản thanh toán tập trung của KBNN, đảm bảo minh bạch, hiệu quả.

Hoàn thiện mô hình thanh toán tập trung của KBNN phù hợp với lộ trình xây dựng, phát triển hạ tầng thanh toán số quốc gia, đáp ứng yêu cầu thanh toán thông suốt của Chính phủ, đảm bảo nguyên tắc tại mỗi hệ thống ngân hàng, KBNN chỉ có duy nhất một tài khoản và cuối ngày toàn bộ số dư ngân quỹ nhà nước được tập trung về tài khoản của KBNN tại Ngân hàng Nhà nước Việt Nam.

Hoàn thiện phương pháp dự báo luồng tiền và nguồn thông tin đầu vào, từng bước cải thiện chất lượng dự báo và thực hiện dự báo luồng tiền theo ngày.

Từng bước thống nhất nguyên tắc kế toán trong khu vực Nhà nước; trong đó, ưu tiên thống nhất hệ thống tổ hợp tài khoản kế toán, đáp ứng yêu cầu tổng hợp thông tin, báo cáo của các cấp chính quyền và các cơ quan, đơn vị. Mở rộng phạm vi tổng kế toán nhà nước theo lộ trình triển khai kế toán dồn tích tại các đơn vị kế toán, đảm bảo bao quát được toàn bộ các khoản thu, chi của Nhà nước, tài sản tài chính, tài sản phi tài chính và nghĩa vụ nợ của Nhà nước.

Xây dựng cơ sở dữ liệu kế toán tổng hợp cho toàn bộ khu vực nhà nước trên cơ sở liên thông và thu thập dữ liệu kế toán tại tất cả các đơn vị kế toán nhà nước, cho phép kết xuất thông tin, báo cáo đa chiều theo từng cấp độ tổng hợp thông

tin về NSNN và tài chính nhà nước; đồng thời, góp phần xây dựng cơ sở dữ liệu lớn về tài chính quốc gia.

Hoàn thiện chế độ, quy trình lập, tổng hợp báo cáo thu, chi, quyết toán NSNN, báo cáo tài chính nhà nước trên cơ sở triển khai Hệ thống thông tin Ngân sách và Kế toán Nhà nước số, phù hợp với lộ trình triển khai chuẩn mực kế toán công tại Việt Nam, đảm bảo tính đầy đủ, kịp thời, công khai, minh bạch của báo cáo và từng bước rút ngắn thời gian lập báo cáo.

Xây dựng hệ thống giám sát nhằm hạn chế rủi ro trong hoạt động nghiệp vụ KBNN, đồng thời tăng cường thanh tra, kiểm tra các trường hợp có dấu hiệu vi phạm.

Nhiệm vụ chủ yếu về tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, chủ động tham gia cách mạng công nghiệp 4.0, từng bước hình thành Kho bạc số: Xây dựng và triển khai kiến trúc công nghệ thông tin của Kho bạc Nhà nước

phù hợp với kiến trúc Chính phủ điện tử; trong đó, Hệ thống thông tin Ngân sách và Kế toán Nhà nước số đóng vai trò là hệ thống lõi, có sự kết nối, liên thông và chia sẻ dữ liệu với Hệ thống mạng đấu thầu quốc gia, các hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia và các hệ thống khác có liên quan.

Số hóa các nghiệp vụ Kho bạc Nhà nước và cung cấp dữ liệu mở về tài chính - NSNN thông qua việc nâng cấp, phát triển Hệ thống thông tin Quản lý Ngân sách và Kho bạc và các hệ thống liên quan thành Hệ thống thông tin Ngân sách và Kế toán Nhà nước số dựa trên công nghệ hiện đại, cho phép cung cấp các dịch vụ số, phục vụ tốt nhu cầu của người dân, doanh nghiệp, các cơ quan, đơn vị và có khả năng truy cập, khai thác thông tin rộng rãi.

Xây dựng, hoàn thiện các hệ thống ứng dụng công nghệ thông tin khác, đáp ứng yêu cầu cải cách, hiện đại hóa Kho bạc Nhà nước.

Ứng dụng hiệu quả các công nghệ số như điện toán đám mây (Cloud Computing), dữ liệu lớn (Big Data), di động (Mobility), Internet vạn vật (IoT), trí tuệ nhân tạo (AI), chuỗi khối (Blockchain), ... trong xây dựng, triển khai các ứng dụng, dịch vụ Kho bạc số để tối ưu hóa các quy trình quản lý, quản trị và cung cấp dịch vụ của Kho bạc Nhà nước.

Tiếp tục hoàn thiện các hệ thống và giải pháp an toàn bảo mật, dự phòng rủi ro; hệ thống giám sát vận hành và giám sát an toàn bảo mật thông tin, đảm bảo hệ thống công nghệ thông tin luôn được vận hành an toàn, ổn định, thông suốt trong mọi tình huống.

Giải pháp, lộ trình ứng dụng CNTT

Trong giai đoạn 2022 – 2025, KBNN sẽ xây dựng và triển khai ứng dụng liên thông dữ liệu số với các cơ quan quản lý nhà nước ở trung ương và địa phương và các đơn vị giao dịch để nâng cao chất lượng phục vụ đơn vị sử dụng ngân sách. Xây dựng và triển khai ứng dụng đáp ứng nhu cầu kiểm soát, phê duyệt hồ sơ chi NSNN trên nền tảng di động mọi lúc mọi nơi.

Xây dựng hệ thống giám sát hoạt động nghiệp vụ chuyên ngành KBNN trên nền tảng CNTT. Hiện đại hóa quản lý tài khoản kho bạc theo hướng tập trung tại các Hội sở chính của các hệ thống ngân hàng. Hoàn thiện hệ thống ứng dụng về quản lý trái phiếu và quản lý ngân quỹ. Xây dựng và triển khai hệ thống văn bản điều hành mới, liên thông với trực quốc gia, trực ngành Tài chính và làm việc trên nhiều nền tảng; hoàn thiện hệ thống tài chính và kế toán nội bộ.

Hiện đại hóa sổ cái ngân sách và hoạt động Kho bạc, từ đó cung cấp cho các Bộ, ngành và cơ quan quản lý dữ liệu số về tình hình quỹ NSNN và ngân quỹ nhà nước. Xây dựng và cung cấp dịch vụ số về phân bổ ngân sách phục vụ các đơn vị dự toán các cấp và cơ quan tài chính các cấp. Xây dựng nền tảng tích hợp ứng dụng và chia sẻ dữ liệu hiện đại.

Trong giai đoạn 2026-2030, KBNN sẽ hiện đại hóa công tác quản lý kiểm soát cam kết chi cho phù hợp với thông lệ quốc tế: kiểm soát cam kết chi trước khi ký hợp đồng trên cơ sở liên thông dữ liệu số giữa hệ thống đấu thầu quốc gia với hệ thống CNTT của KBNN; đơn vị ghi chép cam kết chi và kết nối với KBNN; thực hiện cung cấp dịch vụ trên nền tảng số về thủ tục hành chính cam kết chi NSNN trong lĩnh vực KBNN; hoàn thiện hệ thống mẫu biểu cam kết chi để cung cấp kịp thời cho công tác quản lý tài chính công.

Số hóa công tác kiểm soát chi NSNN; chia sẻ và liên thông dữ liệu số trong toàn bộ quá trình quản lý chi NSNN từ khâu phân bổ, kiểm soát dự toán trước khi đấu thầu, ký kết và ghi nhận thông tin hợp đồng, tiếp nhận hàng hóa, dịch vụ, tiếp nhận hóa đơn điện tử, đề nghị thanh toán, thực hiện thanh toán, kế toán và quyết toán tại các đơn vị sử dụng NSNN và KBNN.

Hiện đại hóa công tác kiểm soát chi NSNN theo phương thức hậu kiểm, gắn với phân cấp, giao trách nhiệm giải trình cho đơn vị sử dụng ngân sách đi đôi với việc kiểm soát rủi ro, tương ứng với mức độ phát triển chức năng kiểm toán nội bộ tại các bộ, ngành, địa phương. Trên cơ sở khung quản lý rủi ro các hoạt động được xây dựng theo thông lệ quốc tế, KBNN hình thành phân hệ giám sát và kiểm soát hoạt động KBNN trên nền tảng số.

Hoàn thiện phân hệ báo cáo tài chính nhà nước trên cơ sở hoàn thiện cơ chế chính sách nghiệp vụ về báo cáo tài chính nhà nước. Xây dựng và hoàn thiện phân hệ tổng hợp quyết toán từ đơn vị dự toán và các cơ quan quản lý nhà nước liên quan.

Trên cơ sở kiến trúc tổng thể ngành Tài chính mà hình thành hệ thống lập ngân sách điện tử, KBNN liên thông dữ liệu lập ngân sách của ngành tài chính với hệ thống quản lý ngân sách và kế toán nhà nước số. ■ THÔNG TIN & THUYẾT TRÌNH

THADICO
 ĐẠI QUANG MINH
 TẬN TÂM VÌ GIÁ TRỊ THẬT

Xuân
Quý Mão 2023

Kính Chúc
 QUÝ ĐỐI TÁC, KHÁCH HÀNG
 NĂM MỚI AN KHANG, THỊNH VƯỢNG

CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ ĐỊA ỐC ĐẠI QUANG MINH
 Số 02 đường 13, Phường Thủ Thiêm, Tp. Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh
 Điện thoại: (028) 37 42 5566 - Fax: (028) 37 42 5578 - Website: www.thadico.vn

BÁO CHÍ KIẾN TẠO

Chiến lược chuyển đổi số báo chí với định hướng là xây dựng các nền tảng số dùng chung cho báo chí, cũng như chuyển đổi mô hình làm báo, mô hình kinh doanh, phân phối nội dung trên không gian mạng, sự chuyển đổi từ đưa tin ai, làm gì, ở đâu và khi nào thành giải pháp nhiều hơn, phân tích nhiều hơn và sâu hơn, dữ liệu nhiều hơn và xác thực hơn, góc nhìn toàn diện hơn, kể câu chuyện sinh động và thú vị hơn, nhằm tạo ra nhiều hơn giá trị cho độc giả. Và đây là cách để báo chí khác biệt với các mạng xã hội và đề cao các giá trị cốt lõi của báo chí.

(Bộ trưởng Bộ TT&TT Nguyễn Mạnh Hùng phát biểu tại buổi gặp mặt báo chí của Thủ tướng Chính phủ - ngày 17/6/2022)

NHẬP ĐỀ VỀ “BÁO CHÍ KIẾN TẠO”

➔ NGUYỄN VĂN BÁ
Tổng biên tập báo điện tử Vietnamnet

Có thể coi “báo chí kiến tạo” là việc báo chí trở về với giá trị cốt lõi của mình.

Phản biện xã hội là nhu cầu khách quan của xã hội, xã hội càng tiến bộ thì càng cần phản biện xã hội. Một trong những công cụ để người dân thực hiện phản biện xã hội là báo chí. Tuy nhiên, thời gian vừa qua, có vẻ như báo chí đang bị cuốn hút bởi những thông tin tiêu cực. (Xin nói rõ, ở đây chúng ta chỉ bàn về những thông tin chính xác chứ không bàn về tin giả - fake news). Rõ ràng công chúng thấy có sự mất cân đối ở đây. Liều lượng thông tin tiêu cực quá nhiều tạo nên bức tranh xã hội không tươi sáng, chưa phản ánh thực tế cuộc sống.

Thưa quý vị, “thiên kiến tiêu cực” có thể hiểu là xu hướng báo chí (và cả người đọc nữa) không chỉ ghi nhận các kích thích tiêu cực dễ dàng hơn mà còn chú ý vào những sự kiện này. Ngoài ra, các nghiên

cứu cũng chỉ ra rằng tin tức tiêu cực có nhiều khả năng được coi là trung thực hơn. Vì thông tin tiêu cực thu hút sự chú ý nhiều hơn, nó cũng có thể được coi là có giá trị cao hơn. Đây có thể là lý do tại sao “tin xấu” dường như thu hút nhiều sự chú ý hơn. Thậm chí nhiều cơ quan báo chí còn đưa view thành một chỉ tiêu đối với phóng viên, là tiêu chuẩn để đánh giá năng lực của người làm báo.

Trên thế giới, “báo chí kiến tạo” (báo chí giải pháp, báo chí xây dựng, báo chí truyền cảm hứng...) có thể được coi là một phản ứng đối với tình trạng lá cải, giật gân và thiên kiến tiêu cực ngày càng gia tăng của các phương tiện truyền thông ngày nay. Đó là cách tiếp cận nhằm mục đích cung cấp cho công chúng một bức tranh

công bằng, chính xác và có bối cảnh về thực tiễn, mà không quá nhấn mạnh vào tiêu cực và những gì đang xảy ra.

Tại buổi gặp mặt lãnh đạo các cơ quan báo chí nhân Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam (21/6/2022), Bộ trưởng Bộ TT&TT Nguyễn Mạnh Hùng nhấn mạnh: *“Chúng ta cần một nền báo chí thúc đẩy xã hội cùng suy nghĩ để mang lại giải pháp, chứ không chỉ là một lực lượng báo chí chỉ biết đưa tin và bình phẩm không mang tính xây dựng. Báo chí bình phẩm thì người dân cũng sẽ bình*

phẩm, báo chí giải pháp thì người dân cũng sẽ tìm giải pháp”.

Báo chí giải pháp - báo chí kiến tạo có xa lạ với báo chí Việt Nam hay không? Tôi cho là không. Nhiều tờ báo, bằng những hoạt động của mình đã góp phần đưa ra giải pháp cho các cơ quan chức năng hoặc thu thập những giải pháp từ người dân để chuyển đến cơ quan chức năng. Có thể kể đến cuộc thi hiến kế “TP. HCM nâng tầm quốc tế” mà báo Tuổi trẻ từng tổ chức hay cuộc thi “Lắng nghe người dân hiến kế” của báo Người Lao động. Chuỗi các buổi tọa đàm trực tuyến trên Báo điện tử Chính phủ cũng thu hút sự tham gia của nhiều chuyên gia, độc giả, cung cấp nhiều giải pháp, ý tưởng cho các cơ quan nhà nước, doanh nghiệp cũng như chính quyền các cấp.

Hay một tờ báo địa phương như báo Nghệ An cũng có những loạt bài viết theo khuynh hướng “Báo chí kiến tạo”. Báo đã có loạt bài về dự án Trường Đại học Công nghệ Vạn Xuân tại thị xã Cửa Lò. Trong những bài viết này, bên cạnh chỉ rõ những sai phạm của chủ đầu tư, Báo Nghệ An cũng “hiến kế” với các cơ quan chức năng của tỉnh để tạo sự hài hòa lợi ích giữa chủ đầu tư và địa phương.

Như vậy có thể thấy, có thể coi “báo chí kiến tạo” là việc báo chí trở về với giá trị cốt lõi của mình. Tuy nhiên, do là khuynh hướng mới nên có thể còn nhiều băn khoăn: “Báo chí kiến tạo” thực chất là gì, áp dụng ở Việt Nam ra sao khi điều kiện của chúng ta có những đặc điểm riêng. Rồi thì làm sao để hạn chế thông tin tiêu cực trên báo. Liều lượng như thế nào là đủ...

BÁO CHÍ KIẾN TẠO: TỪ TƯ DUY VĂN HÓA ĐẾN TƯ DUY QUYỀN LỰC

TS. VŨ THANH VÂN
Học viện Báo chí và Tuyên truyền

Báo chí kiến tạo không phải là xu hướng mới nhưng đang nhận được sự quan tâm đặc biệt từ cả giới thực hành và lý luận báo chí, nhất là từ khi đại dịch COVID-19 bùng phát trên toàn thế giới. Công chúng ngày nay đang đối diện với một vấn đề mang tính nghịch lý: thiếu thông tin tích cực nhưng thừa thông tin tiêu cực. Những thông tin tiêu cực trên báo chí và truyền thông xã hội lan truyền dòng năng lượng tiêu cực trong xã hội, xói mòn hy vọng và niềm tin của công chúng vào những giá trị tốt đẹp. Trong bối cảnh như thế, cần giải mã khái niệm báo chí kiến tạo để vươn tới tư duy văn hóa và quyền lực về báo chí.

Giải mã khái niệm

Báo chí kiến tạo (constructive journalism) là trường phái báo chí nhấn mạnh trách nhiệm và vai trò tích cực của báo chí trong việc xây dựng xã hội lành mạnh. Khi ngày càng nhiều vấn đề chính trị, kinh tế và xã hội phức tạp nảy sinh, vai trò tích cực của báo chí càng được coi trọng. Nếu báo chí tô đậm những vấn đề tiêu cực với mục đích cung cấp thông tin giật gân, câu khách thì càng làm cho xã hội trở nên rối ren, phức tạp hơn. Báo chí có quyền và trách nhiệm đấu tranh với tiêu cực nhưng cần trả lời một cách nghiêm túc các câu hỏi: *Báo chí đấu tranh vì mục tiêu tối hậu nào? Đấu tranh vì lợi ích của ai? Đấu tranh như thế nào?* Việc trả lời các câu hỏi này sẽ quyết định tính chất kiến tạo, tích cực của báo chí.

Trong những năm gần đây, đặc biệt là từ khi đại dịch COVID-19 bùng phát trên phạm vi toàn cầu, báo chí kiến tạo càng được quan tâm. Tác giả Vũ Thanh Vân (2021) trong bài viết *Báo chí thế giới trong đại dịch COVID-19: Ánh sáng ở cuối đường hầm* cho rằng, đại dịch COVID-19 là cơ hội để báo chí làm mới chính mình.

Trong những thời khắc khó khăn của lịch sử, báo chí có sứ mệnh và trách nhiệm xã hội. Báo chí kiến tạo là hướng đi cần

thiết để cung cấp thông tin và năng lượng tích cực cho xã hội, xóa tan không khí u ám của dịch bệnh. Theo nghĩa này, báo chí không chỉ cung cấp thông tin thuần túy mà còn phải cung cấp cả liệu pháp tâm lý - xã hội.

Báo chí kiến tạo được đề cập bằng nhiều khái niệm tương đương: Báo chí “phò chính, trừ tà”, báo chí giải pháp, báo chí tích cực, báo chí xây dựng, báo chí tinh thức... Trong các thuật ngữ này, báo chí “phò chính, trừ tà” được Chủ tịch Hồ Chí Minh nói đến từ rất sớm. Trong thư gửi trí thức ở Nam Bộ ngày 25/5/1947, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh sứ mệnh “phò chính, trừ tà” của các nhà báo. “Phò chính” là bảo vệ lẽ phải, công lý, công bằng còn “trừ tà” là đấu tranh với tiêu cực, sai trái, bất công. Dù phò chính hay trừ tà thì mục tiêu tối hậu của báo chí vẫn là hướng tới xây dựng xã hội tiến bộ, công bằng và nhân văn.

Trong thực tế hiện nay, vai trò phò chính của báo chí thể hiện qua việc kịp thời thông tin về những tấm gương người tốt việc tốt, phát huy những giá trị tốt đẹp của dân tộc, bảo vệ những con người vì sự nghiệp chung hay nuôi dưỡng niềm tin của công chúng vào những giá trị chân - thiện - mỹ. Gắn liền với “phò chính” như hình với bóng, “trừ tà” là đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực, quan liêu, cửa quyền, vô cảm; vạch trần những

sai phạm, ngăn chặn những hành vi có hại cho xã hội... Thúc đẩy những điều tốt đẹp đồng thời đấu tranh không khoan nhượng với những thứ xấu xa chính là góp phần kiến tạo xã hội lành mạnh.

Trong khi đó, khái niệm “báo chí giải pháp” bắt đầu được đề cập từ những năm 2000. Cố nhà báo Hữu Thọ từng sử dụng thuật ngữ “báo chí giải pháp” để đề cập nền báo chí “cô vũ nhân tố mới hoặc phanh phui tiêu cực đều nhằm mục đích xây dựng”. Trong tham luận tại hội thảo 80 năm Báo chí Cách mạng Việt Nam năm 2005, ông cho rằng: “*Báo chí có trách nhiệm phản ánh trung thực đời sống, mạnh dạn phê phán những “lạc hậu, trì trệ và mọi biểu hiện tiêu cực”, nhưng điều quan trọng là “đề cập và chỉ ra phương hướng giải quyết những vấn đề thiết thực mà xã hội quan tâm” như Nghị quyết Đại hội VI của Đảng đã nêu lên*”.

Vũ Thanh Vân (2008) phân biệt ba loại hình báo chí phản ánh, báo chí điều tra và báo chí giải pháp. Theo đó, báo chí phản ánh trả lời câu hỏi “ai, cái gì, ở đâu, khi nào”. Báo chí điều tra trả lời câu hỏi “tại sao” còn báo chí giải pháp trả lời câu hỏi “như thế nào”. Báo chí giải pháp vượt lên trên báo chí phản ánh và báo chí điều tra khi trên cơ sở làm rõ bản chất, nguyên nhân của vấn đề hướng tới tìm kiếm, đề xuất các cách thức giải quyết vấn đề đó. Theo nghĩa đó, báo chí giải pháp là kết tinh của tài năng, đức độ, trí tuệ và trách nhiệm xã hội của nhà báo.

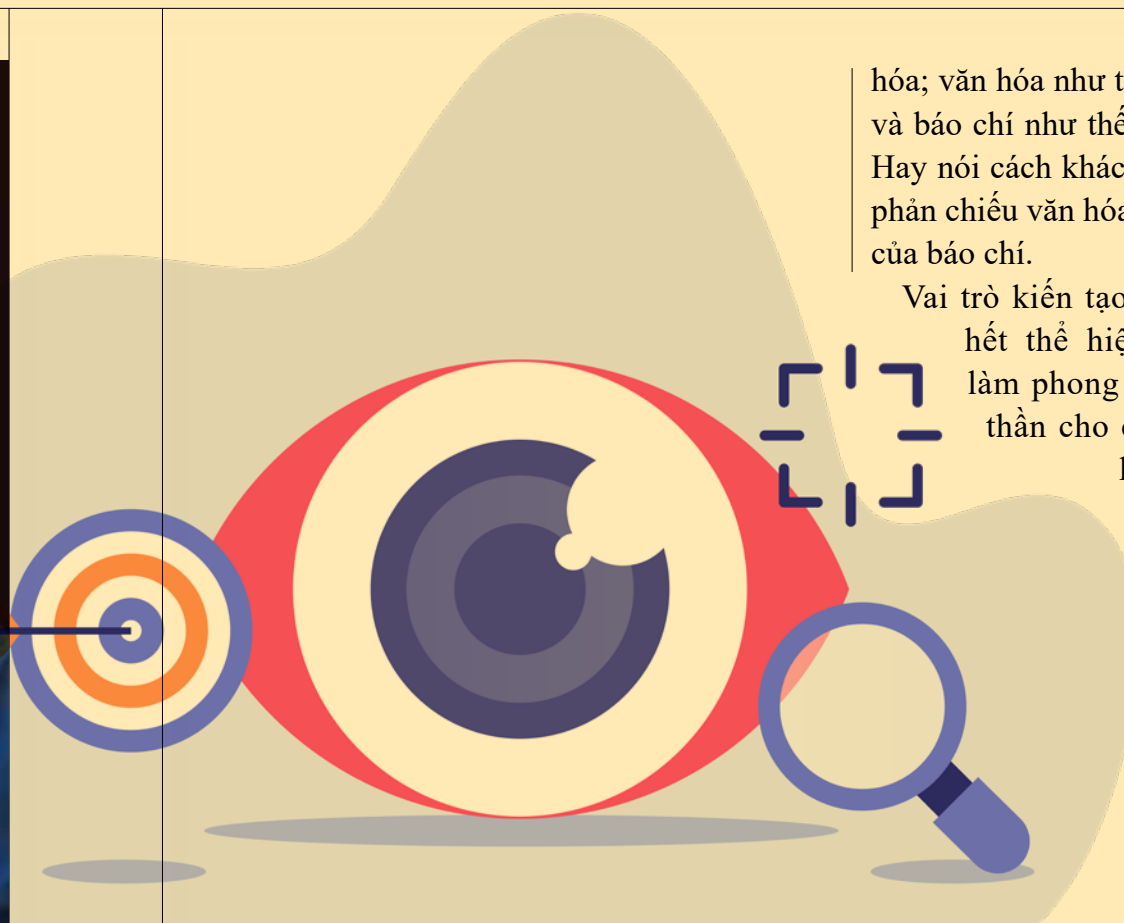
Bên cạnh đó, báo chí kiến tạo còn được đề cập với cái tên báo chí tinh thức (mindful journalism). Đề cao tinh thần thấy sự việc đúng như thật, nhìn thấu bản chất của sự vật, sự việc, báo chí tinh thức hướng tới phản ánh hiện thực một cách chính xác và khách quan như là nền tảng để tìm kiếm các giải pháp thiết thực. Một số cơ sở đào tạo báo chí - truyền thông đã cân nhắc việc xây dựng chương trình đào tạo báo chí tinh thức nhằm đào tạo các nhà báo có trách nhiệm xây dựng xã hội hạnh phúc và nhân văn. Trong

TS. Vũ Thanh Vân - Giảng viên Học viện Báo chí và Tuyên truyền.

cuốn sách *Báo chí trách nhiệm và đạo đức tin tức trong kỷ nguyên số - Một cách tiếp cận Phật giáo*, Shelton A. Gunaratne, Mark Pearson và Sugath Senarath cho rằng, “*Báo chí tinh thức đòi hỏi nhà báo phải hiểu được lý do cho những khổ đau và hạn chế sử dụng nghề nghiệp của mình để gia tăng tham ái và chấp ngã*”.

Báo chí tinh thức có cội nguồn và mối liên hệ mật thiết với tư tưởng cốt lõi của Phật giáo. Mark Pearson, chuyên gia nghiên cứu về đạo đức truyền thông và truyền thông tinh thức đề xuất sử dụng Bát chính đạo như tiêu chuẩn và khuôn khổ đạo đức của nhà báo. Nhà báo cần thực hành chính niệm, chính tư duy và ái ngữ trong công việc của mình nhằm mang lại lợi lạc cho xã hội đồng thời tuyệt đối tránh việc gây tổn hại cho công chúng về vật chất và tinh thần. Huston Smith và Philip Novak, tác giả cuốn Phật học - Nhập môn căn bản cho rằng, các nhà báo cần

hóa; văn hóa như thế nào thì báo chí như thế đó và báo chí như thế nào thì văn hóa như thế đó. Hay nói cách khác, báo chí chính là tấm gương phản chiếu văn hóa và văn hóa là tấm gương soi của báo chí.

Vai trò kiến tạo văn hóa của báo chí trước hết thể hiện thông qua việc báo chí làm phong phú đời sống văn hóa, tinh thần cho công chúng. Với chức năng khai sáng, thông tin và tư tưởng, báo chí không chỉ mang lại tri thức mà còn hướng công chúng đến những chuẩn giá trị. Báo chí tham gia củng cố, xây dựng và phổ biến hệ giá trị cho xã hội, từ đó hướng dẫn hành vi cho công chúng.

Vai trò kiến tạo của báo chí khi đó được thể hiện qua khả

năng định hình nhân sinh quan,

giáo dục lối sống, định hướng giá trị cho cá nhân và xây dựng nền tảng tinh thần cho xã hội. Cũng chính trong môi trường văn hóa đó, các cá nhân có cơ hội để hiện thực hóa và xã hội hóa bản thân.

Để nhìn nhận đầy đủ vai trò kiến tạo văn hóa của báo chí, chúng ta cần vượt lên trên tư duy chức năng về báo chí. Báo chí không chỉ là phương tiện thông tin thiết yếu mà còn là môi trường, diễn đàn để trao đổi tư tưởng, tình cảm; kết nối, xây dựng những giá trị chung. Báo chí là môi trường văn hóa để các cá nhân hòa nhập vào xã hội đồng thời khẳng định bản sắc. Giáo sư Thomas Alfred Bauer, Đại học Tổng hợp Viên (Áo) cho rằng, báo chí giúp các cá nhân, cộng đồng, văn hóa khác nhau thừa nhận lẫn nhau. Nếu như sự tương đồng là nền tảng cho hiểu biết lẫn nhau thì sự khác biệt là động lực cho các cá nhân, cộng đồng tìm hiểu về nhau.

tránh xa “*nhân chứng giả tạo, tin đồn nhảm, lời vu khống và thói lạm quyền*”.

Mặc dù được đề cập bằng nhiều tên gọi khác nhau nhưng báo chí kiến tạo về bản chất hướng đến xây dựng xã hội tốt đẹp, hạnh phúc và nhân văn. Trong bối cảnh truyền thông giật gân, tin tức giả, phát ngôn thù ghét sinh sôi, báo chí kiến tạo như dòng nước trong lành xoa dịu những căng thẳng trong xã hội, mang lại năng lượng tích cực đồng thời giảm bớt sự tiêu cực trong môi trường xã hội. Báo chí kiến tạo mang lại cho công chúng hi vọng và niềm tin để họ thấy rằng, những giá trị tốt đẹp vẫn luôn được bảo vệ và phát huy.

Vai trò kiến tạo của báo chí

Vai trò kiến tạo của báo chí được thể hiện trong nhiều lĩnh vực và trên nhiều phương diện nhưng vai trò kiến tạo văn hóa của báo chí là vai trò gốc. Các nhà nghiên cứu báo chí kiến tạo chỉ ra mối quan hệ biện chứng giữa báo chí và văn

Cách thức, thói quen, hành vi công chúng sử dụng các phương tiện truyền thông nói chung và báo chí nói riêng tạo nên giá trị văn hóa. Nếu coi báo chí là một hệ thống kỹ thuật hay vật chất, tự thân hệ thống đó không có giá trị văn hóa. Quan niệm của các nhà quản lý về báo chí, ứng xử của các nhà báo trong hoạt động nghề nghiệp và cách thức sử dụng của công chúng mới tạo nên ý nghĩa, giá trị văn hóa của báo chí. Báo chí theo nghĩa đó mang tính văn hóa và ở một mức độ cao hơn chính là văn hóa. Báo chí không chỉ hướng đến xây dựng hệ quy chiếu văn hóa cho việc mã hóa và giải mã các thông điệp mà còn là cơ chế để xây dựng, củng cố niềm tin xã hội.

Khi nhìn nhận báo chí bằng tư duy văn hóa, chúng ta càng thấy rõ vai trò to lớn của báo chí trong kiến tạo văn hóa, xây dựng nền tảng văn hóa lành mạnh cho xã hội. Đồng thời, văn hóa sẽ trở thành nền tảng vững chắc, định hình và định hướng sự phát triển tích cực của báo chí. Giáo sư Folker Hanusch (2016) trong nghiên cứu *Báo chí, văn hóa và xã hội* cho rằng, các nền báo chí trên thế giới vận hành theo những cách khác

nhau không chỉ do sự chi phối của các yếu tố chính trị, kinh tế mà còn bởi sự tác động của văn hóa. Ông cho rằng: “*Báo chí ảnh hưởng đến văn hóa nhưng cũng chịu sự ảnh hưởng trở lại của văn hóa*”.

Vai trò kiến tạo văn hóa của báo chí còn thể hiện qua quá trình báo chí nuôi dưỡng, vun đắp, củng cố và phổ biến các mã văn hóa. Mã văn hóa là hệ thống các biểu tượng và ý nghĩa được thừa nhận trong một cộng đồng, quy định cách thức các cá nhân trong cộng đồng giao tiếp, ứng xử với nhau. Mã văn hóa giúp cho những cá nhân trong cộng đồng mã hóa và giải mã thông điệp theo cùng một cách. Các mã văn hóa thực chất là những giá trị tốt đẹp của dân tộc, được thử thách bởi thời gian. Những mã văn hóa này quy định cách thức báo chí thông tin, lý giải các vấn đề, sự kiện. Ngược lại, báo chí góp phần củng cố, lan tỏa, thẩm thấu các mã văn hóa vào đời sống tinh thần và tiềm thức của công chúng.

Một nền báo chí văn hóa sẽ xây dựng, kiến tạo một xã hội văn hóa. Một xã hội văn hóa sẽ nuôi dưỡng một nền báo chí văn hóa. Một nền

báo chí lành mạnh, nhân văn sẽ góp phần xây dựng một xã hội lành mạnh và nhân văn. Điều này cũng được thể hiện trong văn kiện Đại hội XIII của Đảng với chủ trương “*Xây dựng nền báo chí, truyền thông chuyên nghiệp, nhân văn và hiện đại*”. Vai trò kiến tạo của báo chí theo nghĩa đó chính là xây dựng những giá trị tốt đẹp phù hợp với nền văn hóa và khi đã kết tinh, thẩm thấu vào xã hội, các giá trị tốt đẹp ấy sẽ hướng dẫn hành vi đúng đắn cho các thành viên trong xã hội.

Kết luận

Xã hội càng phát triển thì công chúng càng cần có báo chí kiến tạo, báo chí xây dựng, báo chí giải pháp hay báo chí tích cực. Báo chí kiến tạo góp phần thúc đẩy sự phát triển lành mạnh của xã hội nói chung và xã hội thông tin nói riêng. Trong quá trình vận động, phát triển, xã hội nào cũng nảy sinh những phức tạp, vướng mắc, trục trặc, rối ren. Những phức tạp ấy có thể nảy sinh trong quá trình hoạch định, xây dựng, ban hành và thực hiện các chính sách hay trong quá trình ứng phó với những khủng hoảng như cuộc khủng hoảng COVID-19. Nếu không được nhìn nhận và giải quyết thỏa đáng, những vướng mắc đó có thể làm xói mòn niềm tin của công chúng vào xã hội và các thể chế.

Trong bối cảnh như vậy, nếu báo chí chỉ phản ánh, bóc tách nguyên nhân, phân tích hậu quả của vấn đề thì chưa đủ. Báo chí phải vượt lên trên tư duy phản ánh để thảo luận, tìm kiếm các giải pháp hữu hiệu để biến xấu thành tốt, khiến hung hóa cát, nuôi dưỡng năng lượng tích cực trong xã hội. Báo chí có quyền tiếp cận, làm rõ các vấn đề tiêu cực nhưng phải với lăng kính, mục tiêu tích cực. Nếu phản ánh vấn đề một cách tiêu cực, báo chí không những không giải quyết được vấn đề mà còn “*đổ thêm dầu vào lửa*”. Phản ánh hiện thực một cách trung thực, khách quan, không tô hồng là trách nhiệm nghề nghiệp của nhà báo nhưng phản ánh một cách trần trụi, không có

mục đích tốt đẹp thì nhà báo chưa hoàn thành trách nhiệm xã hội của mình.

Tiếp cận vấn đề tiêu cực một cách tích cực, báo chí kiến tạo mang lại cho công chúng niềm hi vọng, sự lạc quan và năng lượng tích cực. Công chúng thường bị hấp dẫn, cuốn hút một cách tự nhiên bởi những thông tin giật gân, mới lạ. Nhà báo cần hiểu rõ tâm lý này không phải để đáp ứng thị hiếu thông tin như vậy mà để hướng công chúng đến những luồng thông tin tích cực. Sự bùng nổ của thông tin, nhất là trên các phương tiện truyền thông xã hội càng nhấn mạnh vai trò tích cực của báo chí. Báo chí không chỉ cung cấp thông tin mà còn phải đem lại liệu pháp tinh thần cho công chúng. Báo chí phải nuôi dưỡng niềm tin, định hướng công chúng tham gia xây dựng xã hội tốt đẹp.

Nhà triết học người Pháp Michel Foucault cho rằng, báo chí có quyền lực kiến tạo thông qua việc cung cấp thông tin, tri thức cho công chúng. Thông tin, tri thức chính là quyền lực. Ông cho rằng, quyền lực có ở mọi nơi và có trong các tương tác, giao tiếp xã hội. Quyền lực không phải là thứ quyền mang tính thống trị, áp đặt từ trên xuống mà mang tính bình đẳng. Theo nghĩa đó, nhà báo là người có quyền lực và quyền lực ấy được hiện thực hóa trong các tương tác với công chúng. Khi báo chí tham gia xây dựng một xã hội tốt đẹp, tích cực, lành mạnh, đó chính là khi báo chí thực thi quyền lực kiến tạo của mình một cách thực chất nhất. ■ THÔNG TIN & TRIẾT HỌC

Tài liệu tham khảo:

1. Hồ Chí Minh - Toàn tập, Tập 5, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tr. 157
2. Học viện Báo chí và Tuyên truyền: Kỷ yếu Hội thảo 80 năm Báo chí Cách mạng Việt Nam, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, 2005
3. Shelton A. Gunaratne, Mark Pearson, Sugath Senarath: *Mindful Journalism and News Ethics in the Digital Era*, Routledge, 2015
4. Huston Smith, Philip Novak: *Buddhism: A Concise Introduction*, HarperOne, 2004
5. Hanusch, Folker (2016) *Journalism, culture, and society*. In *Oxford Research Encyclopedia of Communication*. Oxford University Press

BÁO CHÍ KIẾN TẠO: NHÌN TỪ VIETNAMPLUS

NGUYỄN HOÀNG NHẬT
Phó Tổng biên tập báo điện tử VnPlus

Khi tham gia chuyến tập huấn ngắn ngày về báo chí tại Thụy Điển tháng 5/2013, chúng tôi hình dung mình sẽ được đi thăm những tòa soạn hiện đại, tiếp cận những công nghệ làm báo mới nhất trong kỷ nguyên kỹ thuật số. Tuy nhiên, phía bạn (Viện Niras và FOJO) lại đưa chúng tôi quay trở về với những giá trị cốt lõi nhất của báo chí.

Con đường mới của báo chí

Buổi nói chuyện ở Khoa Truyền thông tại Đại học Stockholm được bắt đầu bằng bài thuyết trình về “Constructive Journalism” của nghiên cứu sinh người Kenya Joy Kibarabara, trong đó, cô nhấn mạnh đến ý tưởng về “tác động tích cực đối với xã hội cũng như độc giả” mà “báo chí kiến tạo” đem lại. Quan điểm ấy giống với những gì mà tác giả người Thụy Điển Ulrik Haagerup đưa ra trong cuốn “Constructive News”, ra đời từ năm 2011, được xem là phiên bản sớm nhất của cái gọi là “Báo chí giải pháp” mà giờ đây đã trở nên thông dụng.

Trong cuốn sách đó, Haagerup cho rằng: “Cuộc khủng hoảng thực sự trong ngành truyền thông không phải là do các mô hình kinh doanh đang bị xói mòn, mà là do tác động của nội dung truyền thông truyền thống. Cụ thể, nhiều người đang quay lưng lại với tin tức truyền thống bởi họ không còn tìm thấy ý nghĩa trong bức tranh tổng thể và sai lệch về thế giới được được nguy trang dưới dạng tin tức”.

Nói nôm na, xu hướng tiêu thụ tin tức như hiện nay đã thúc đẩy những dòng tin tiêu cực, thậm chí là bôi đen xã hội, và ngày càng có nhiều cơ quan báo chí đang chống lại hiện trạng đó. Haagerup nhấn mạnh: “Nhiều tòa soạn đã khám phá ra một con đường thành công hơn bằng cách thêm vào những góc nhìn mang tính xây dựng vào luồng tin tức mà họ cung cấp cho bạn đọc”. Tiến sĩ Nathalie Labourdette, Giám đốc Học viện EBU cho rằng “tin tức mang tính xây dựng

chính là xu hướng lớn tiếp theo của báo chí chất lượng, đóng vai trò quan trọng trong việc kiến tạo tương lai tươi sáng”.

Những ý kiến đó không có gì đối lập với quan điểm của nhà báo điều tra hàng đầu Thụy Điển Nils Hanson. Ông là người thậm chí đã đưa tập đoàn kinh tế hàng đầu của nước này, H&M, lên các trang nhất với loạt bài điều tra về việc gã khổng lồ may mặc tiêu hủy hàng tấn đồ lỗi mốt, gây ra những thảm họa về môi trường. Trong buổi nói chuyện với các nhà báo tham gia chương trình của Viện Niras và FOJO, Hanson cho rằng báo chí có chức năng phản ánh những tiêu cực, góc khuất trong xã hội, nhưng không phải để bôi đen nó, mà là góp phần tạo dựng một xã hội tốt đẹp. Nghĩa là báo chí có quyền phơi bày thực trạng, nhưng đồng thời cũng phải cho thấy có những giải pháp được đưa ra để giải quyết vấn đề.

Những bước đi tiên phong ở Việt Nam

Trên thực tế, những ý tưởng mà chúng tôi được tiếp cận trong khóa học ngắn ngày ở Thụy Điển, một trong những nền báo chí được cho là luôn đi trước thời đại, cũng không phải là điều quá mới mẻ ở Việt Nam. Trong một bài báo mang tựa đề “Constructive Journalism” đăng trên VietnamPlus năm 2019, ông Lê Quốc Minh, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam từng đặt câu hỏi: “Tại sao cuộc sống có cả điều hay điều dở mà trên báo chí thì những câu chuyện tiêu cực lại chiếm đa số?”.

Vi thế, ông Minh cho rằng, báo chí kiến tạo là một xu hướng nhằm đáp

trả tình trạng lá cải hóa, giật gân câu view và định kiến tiêu cực ngày càng tăng trong báo chí hiện đại. Đó là một cách tiếp cận nhằm cung cấp cho độc giả và khán thính giả một bức tranh chính xác, công bằng và phù hợp bối cảnh về thế giới xung quanh, không quá nhấn mạnh đến những điểm tiêu cực.

Báo chí kiến tạo thực thi chức năng phản biện xã hội một cách có trách nhiệm, vì thế nó không chỉ hỗ trợ những cuộc tranh luận công khai về các vấn đề quan trọng mà còn đề ra những giải pháp khả thi để cải thiện chất lượng và mức độ của các tranh luận đó.

Quan điểm đó cũng được ông Minh thực hiện xuyên suốt và nhất quán ngay từ khi đưa tờ VietnamPlus lên mạng từ năm 2008. Tính đến năm 2022, tờ báo điện tử chính thức của Thông tấn xã Việt Nam đã có 10 năm liên tiếp giành giải Báo chí quốc gia. Điều quan trọng là, hầu hết những tác phẩm đoạt giải đều tiêu biểu cho xu hướng Báo chí kiến tạo.

Đơn cử như tuyển bài *“Ma trận giá cả dược liệu”* từng đoạt giải B giải Báo chí Quốc gia năm 2017. Phóng viên Cao Thùy Giang đã đi từ việc khảo sát giá các vị thuốc Đông y trên thị trường, lý giải vì sao giá thuốc lại “nhảy múa”, tìm ra nguyên nhân của “cơn lốc” khám và điều trị Đông y tại các bệnh viện, và cuối cùng là đặt câu hỏi cho các chuyên gia, nhà quản lý: Làm thế nào để kiểm soát giá thuốc, san sẻ gánh nặng cho người bệnh.

Những tuyển bài như *“Hai ông lão 80 tuổi chống tham nhũng và niềm tin sắt đá vào công lý”* (Chu Thị Hồng Kiều, giải C năm 2017), *“Tội ác dưới những tán rừng xanh... Cửa đóng nhưng ruột vẫn rỗng”* (Hùng Võ, giải A năm 2018), *“Giải phóng đất nông lâm trường: Đã đến lúc cần “cuộc cách mạng” quyết liệt hơn”* (nhóm tác giả, giải A năm 2021)... cũng đều được thực hiện trên tinh thần đó, đồng thời được hỗ trợ, hoặc giao thoa với các xu

hướng báo chí dữ liệu (data) và báo chí thị giác (visual).

Công thức này thậm chí đã được “chuẩn hóa” trong Bộ quy tắc tác nghiệp của VietnamPlus. Theo đó, mỗi khi chuẩn bị cho các tuyến đề tài lớn, phóng viên bao giờ cũng phải trình bày trước ban biên tập theo 3 trụ cột:

Tập trung vào giải pháp: Phóng viên có quyền xới xáo vấn đề, phơi bày thực trạng, nhưng cũng cho thấy có giải pháp khắc phục.

Tính cân bằng: Không cường điệu hóa, không để cảm xúc dẫn dắt, không phóng đại nỗi sợ hãi.

Lắng nghe từ nhiều phía: Cần có ý kiến từ cơ quan quản lý, đối tượng bị phản ánh cũng cần có tiếng nói.

Trong buổi chia sẻ ở Thụy Điển, nhà báo Hanson cũng nhấn mạnh đến chi tiết, đại ý: Dù đối tượng bị phản ánh có xấu xa đến mức nào đi chăng nữa thì họ cũng có quyền lên tiếng, và nhà báo phải chuyển tải tiếng nói đó đến công chúng. *“Bởi đến những kẻ giết người tàn bạo khi ra tòa vẫn được chỉ định có luật sư biện hộ”*, Hanson nói thêm.

Nhà báo Kibarabara đồng tình: *“Nhà báo không phải là quan tòa để kết tội một ai đó, mà là người tham gia thúc đẩy tìm ra giải pháp”*. Nếu các loạt bài điều tra phơi bày thực trạng, đặt câu hỏi *“Ai? Tại sao?”* thì tuyển bài Báo chí giải pháp đặt câu hỏi *“Giải pháp là gì?”*

Tương tự, nhà báo Lê Quốc Minh lý giải, bên cạnh 5 chữ W mà các nội dung báo chí phải trả lời - Điều gì xảy ra? Ở đâu? Khi nào? Tại sao? Liên quan đến ai? thì báo chí kiến tạo đặt ra câu hỏi *“Vậy bây giờ có thể làm gì?”* để có được một xã hội tốt đẹp hơn.

Hướng đến mô hình bền vững
Tuy nhiên, xây dựng xã hội tốt đẹp không đồng nghĩa với tô hồng, nhắm mắt bỏ qua những mặt trái của đời sống xã hội. Ký giả nổi tiếng người Đan Mạch Kristian Sloth đúc kết: *“Báo chí nói lên sự thật. Nhưng công việc của chúng*

tôi là tìm kiếm những khiếm khuyết, hiếm khi là toàn bộ sự thật. Thường thì cái gì cũng có một mặt trái và một lối thoát mà chúng ta nên tìm kiếm. Chúng tôi phải cân bằng và thể hiện trách nhiệm của mình với công chúng. Nếu chỉ chăm chăm tìm kiếm những khiếm khuyết, chúng ta có thể lâm vào tình cảnh bỏ mặc những sai sót đó trong bóng tối”.

Nhiều ví dụ cũng đã được các đồng nghiệp Bắc Âu đưa ra trong các bài chia sẻ của mình, như các tuyển bài điều tra về tình trạng thanh thiếu niên phạm pháp, tỷ lệ tội phạm trong cộng đồng người nhập cư... Nếu các nhà báo chỉ phanh phui những sự thật trần trụi đó, chỉ điểm để cảnh sát và công tố viên làm công việc của mình thì cũng chỉ giải quyết được phần ngọn. Cần nhìn nhận đó là những vấn đề lớn của cả xã hội, và địa chỉ cuối cùng mà các nhà báo tìm đến để kết thúc loạt bài điều tra của mình sẽ là cơ quan quản lý, các chuyên gia, nhà xã hội học cùng câu hỏi muôn thuở: **Cần làm gì để xã hội tốt đẹp hơn?**

Có thể, một vài bài báo điều tra theo hướng báo chí kiến tạo chưa đủ để tạo ra tác động lớn, làm xoay chuyển, thay đổi cả một vấn đề xã hội lớn, nhưng ít ra nó cũng tạo ra những cú hích tới các quân domino khác. Nhà báo người Kenya Dickens Olewe nói anh đã tìm thấy sứ mệnh của cuộc đời cầm bút của mình khi nghiên cứu về báo chí kiến tạo ở Đại học Stanford (Mỹ). *“Có quá nhiều câu chuyện tiêu cực trên báo chí Kenya, nhưng ít ai nhắc đến việc thay đổi làm sao để những tiêu cực đó giảm đi. Các phương tiện truyền thông lớn phải thể hiện trách nhiệm khi tác động đến với công chúng để kiến tạo một tương lai tốt đẹp”*, Olewe viết trong cuốn Constructive News của Haagerup.

Chính vì vậy, các chuyên gia cũng đã khuyến nghị những đề tài gì mà báo chí kiến tạo cần hướng tới. Chẳng hạn như các vấn đề mang tính

toàn cầu, như biến đổi khí hậu, bình đẳng giới, bảo vệ nhóm người yếu thế trong xã hội... Và điều quan trọng là phải truyền được cảm hứng đến cho công chúng.

Năm 2017, Thông tấn xã Việt Nam từng mời 2 nhà báo kỳ cựu người Na Uy là Bernt Olufsen và Rolf Svendsen tới giảng dạy theo chương trình hợp tác với Hiệp hội Báo chí và Nhà xuất bản tin tức thế giới WAN-IFRA. Trong đó, Bernt Olufsen, cố vấn cao cấp của Mạng lưới Đạo đức báo chí EJN đã nhấn mạnh đến trách nhiệm của các cơ quan báo chí trong kỷ nguyên số. Ông nói những sự thật trần trụi mà báo chí phơi bày trước công chúng, chẳng hạn hình ảnh một em bé người di cư Syria nằm úp mặt khi trôi dạt vào bờ biển Thổ Nhĩ Kỳ liệu có thúc đẩy được một thế giới tốt đẹp như trong giấc mơ của những người vượt biển tìm chân trời mới?

Vì vậy, mỗi khi đặt bút viết một bài báo, phóng viên nên đặt ra những câu hỏi tự vấn, rằng liệu bài viết này có kích động bạo lực, có chứa những ngôn từ gây thù ghét, có mua nước mắt, hay có đại diện cho tiếng nói của những nhóm người thiểu số hay không. Và để chuẩn bị cho báo chí tương lai, thì một trong những trụ cột quan trọng nhất chính là báo chí kiến tạo, hay báo chí giải pháp.

Còn Chủ tịch Hội nhà báo Việt Nam, ông Lê Quốc Minh thì tổng kết: Thực tế đã chứng minh rằng “làm báo tử tế” cũng sống được, tuy không dễ. Nhưng chắc chắn kiểu làm báo câu khách với đầy những thông tin tiêu cực và định kiến khó tồn tại bởi nó không phải là thứ mà độc giả cần.

Thực tế chứng minh rằng báo chí kiến tạo sẽ giúp độc giả có cái nhìn tích cực hơn về cuộc sống. Thực tế cũng chứng minh rằng sản xuất nội dung chất lượng cao để độc giả sẵn sàng chi tiền mới là mô hình phát triển bền vững. ■ THÔNG TIN THUYỀN THÔNG

BÁO CHÍ KIẾN TẠO: **GÓC NHÌN** **TỪ BÁO NGHỆ AN**

HÀ NGUYỄN KHOA
Báo Nghệ An

Với phương châm “lấy chống để xây”, tạo dòng chảy thông tin tích cực để hướng tới việc xây dựng một xã hội tốt đẹp hơn, trong những năm qua, Báo Nghệ An đã âm thầm, bền bỉ và kiên định lựa chọn phong cách báo chí kiến tạo, báo chí xây dựng với mục tiêu lấy độc giả làm trung tâm, phục vụ Đảng, phục vụ nhân dân là tiên quyết.

Phóng viên tác nghiệp trên đỉnh Phà Cà Tún, Phù xai lai leng, huyện Kỳ Sơn.

Các đại biểu tham quan mô hình Tòa soạn hội tụ của Báo Nghệ An.

Phóng viên Báo Nghệ An tác nghiệp ở độ cao 1700m tại rừng biên giới xã Tam Hợp, huyện Con Cuông.

Phóng viên Báo Nghệ An tác nghiệp tại vùng lũ quét Kỳ Sơn.

Báo chí “hiến kế” cho tỉnh

Đêm 1, sáng 2/10/2022, bản Hòa Sơn, xã Tà Cạ, huyện biên giới Kỳ Sơn xảy ra trận lũ ống, lũ quét kinh hoàng khiến 1 người bị chết, 36 căn nhà bị trôi, hơn 100 nhà bị sập đổ hư hỏng nặng, nhiều ô tô, xe máy bị cuốn, bị vùi lấp. Ngay khi trận lũ xảy ra, những hình ảnh tàn khốc được chia sẻ trên mạng xã hội đã gây xúc động mạnh với cộng đồng. Bên cạnh việc kêu gọi, sẻ chia với đồng bào lũ quét, nhiều ý kiến trên mạng xã hội cũng cho rằng, nguyên nhân của đợt lũ quét ấy là do thủy điện xả lũ.

Báo Nghệ An đã cử tổ phản ứng nhanh có mặt tại tâm lũ quét. Bên cạnh việc phản ánh sự khốc liệt của cơn lũ, sự nỗ lực vượt qua khó khăn của

người dân bị thiệt hại cũng như sự đồng sức, đồng lòng của nhân dân cả nước hướng về Kỳ Sơn, nhóm phóng viên Báo Nghệ An còn được giao một nhiệm vụ quan trọng khác - đi tìm nguồn cơn lũ dữ. Liệu có phải trận lũ lịch sử này có nguyên nhân từ thủy điện hay không?

Sau hơn 1 tuần ngược rừng, đến tận nơi sơn cùng thủy tận, nhóm phóng viên xác định, đợt lũ quét không liên quan đến thủy điện xả lũ mà là do... mất rừng đầu nguồn. Hình ảnh từ flycam cho thấy, khu vực rừng đầu nguồn của các khe suối ở Tà Cạ bị cạo đến nham nhở. Mưa lớn, rừng không còn, những túi bom nước xuất hiện, dội xuống thung lũng Tà Cạ, tạo nên dòng lũ quét kinh hoàng tràn xuống bản Bình Sơn rồi Hòa

Son. Sau đó, Báo Nghệ An đăng tải loạt bài viết, video clip “*Vẽ lại bom nước tạo nên lũ dữ ở Kỳ Sơn*”, “*Nham nhở ở thượng nguồn vùng lũ quét Kỳ Sơn*”,... Đi sâu vào tìm hiểu, chúng tôi nhận thấy, nguyên nhân mất rừng, ngoài tập quán đốt nương làm rẫy, ngoài lí do lâm tặc thì ở Nghệ An, lực lượng giữ rừng cũng đang gặp muôn vàn khó khăn. Trong mấy năm qua, đã có hàng trăm cán bộ giữ rừng xin nghỉ việc, có những người “*30 năm chưa nhận được 1 tháng lương trọn vẹn*”, những lá đơn xin nghỉ việc với những tâm sự ngậm ngùi, chua xót liên tục gửi đến cơ quan chức năng... Cuối tháng 11, đầu tháng 12, loạt bài về tâm sự của những người giữ rừng được đăng tải trên Báo Nghệ An và tạo nên sức lan tỏa lớn. Tại kỳ họp cuối năm, nhiều đại biểu HĐND tỉnh Nghệ An đã chất vấn, thảo luận, đề nghị cơ quan chức năng quan tâm, có chế độ cho lực lượng bảo vệ rừng. Trước ý kiến của đại biểu HĐND, ông Nguyễn Văn Đệ, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Nghệ An khẳng định, UBND tỉnh sẽ đề nghị Thường trực HĐND tỉnh cho phép xây dựng Nghị quyết hỗ trợ kinh phí cho lực lượng bảo vệ rừng.

Trước đó, loạt bài của Báo Nghệ An liên quan đến các dự án chậm tiến độ, dự án “*khoanh nuôi*” đất trên địa bàn tỉnh cũng làm nóng nghị trường. Tiêu biểu trong số đó, có dự án Trường Đại học Công nghệ Vạn Xuân tại Thị xã Cửa Lò. Báo đã đăng tải loạt bài như “*Hàng chục ha đất bỏ hoang ở Trường Đại học Công nghệ Vạn Xuân*”; “*Một đề nghị hấp dẫn*”; “*Hơn 41,53ha “đất vàng” ở Đại học Vạn Xuân sẽ xử lý như thế nào?*”... Trong những bài viết trên, bên cạnh chỉ rõ những sai phạm của chủ đầu tư, Báo Nghệ An cũng “*hiển kế*” với các cơ quan chức năng của tỉnh để tạo sự hài hòa lợi ích giữa chủ đầu tư và địa phương. Sau loạt bài trên, UBND tỉnh Nghệ An đã quyết định thu hồi 41,53 ha đất thuộc giai đoạn 2 của Dự án Trường Đại học Công nghệ Vạn Xuân....

Đây chỉ là 2 trong số rất nhiều tuyến bài mang tính phản biện, đấu tranh với các sai phạm được

Nhóm phóng viên Báo Nghệ An phỏng vấn lực lượng giữ rừng.

Báo Nghệ An đăng tải trên các ấn phẩm trong năm 2022. Điều đặc biệt, gần như các vấn đề Báo Nghệ An phản ánh đều được các cơ quan chức năng của tỉnh vào cuộc, tìm phương án giải quyết...

Góp phần xây dựng quê hương ngày càng giàu mạnh

Báo Nghệ An là cơ quan của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân tỉnh Nghệ An, có lịch sử 61 năm hình thành, phát triển. Đội ngũ ban biên tập, cán bộ, phóng viên Báo luôn xác định, dòng chảy chủ lưu trên các ấn phẩm của báo là dòng chảy tích cực, giàu tính phản biện, tính chiến đấu nhưng với phương châm chống để xây, đấu tranh để vạch trần cái xấu, hạn chế cái ác nhưng trong đấu tranh, phản biện phải gắn liền với giải pháp để xây dựng một xã hội ngày càng tốt đẹp hơn, góp phần xây dựng quê hương ngày càng giàu mạnh.

Tỉnh Nghệ An có diện tích lớn nhất nước, được ví là một “*Việt Nam thu nhỏ*”. Nghệ An cũng được xem là một “*kho tin hot*” của tất cả các cơ quan báo chí. Hàng ngày, từ khóa Nghệ An xuất hiện đều đặn trên mặt báo ở tất cả các lĩnh vực. Trong số đó, có rất nhiều từ khóa tiêu cực, bi quan, rùng rợn... Xác định vai trò nhạc

Các phóng viên tác nghiệp tại sân bay Vinh trong chuyến bay giải cứu công dân về từ Nhật Bản.

trường trong định hướng thông tin trên địa bàn, Báo Nghệ An luôn giữ vững lập trường của mình, vừa đảm bảo tiêu chí “*nhanh, đúng, trúng, hay*” nhưng vừa phải thực hiện vai trò kiểm chứng thông tin, đi vào bản chất của vấn đề, từ đó cùng với chính quyền địa phương các cấp tìm ra giải pháp, gỡ nút thắt của những từ khóa tiêu cực, rùng rợn đó...

Bên cạnh việc góp phần “*hóa giải*” các sự cố truyền thông bằng cách đi thẳng, nhìn thẳng vào sự thật, trả lại sự thật đằng sau những tít từ khóa mang tính giật tít, câu views, xây dựng chuỗi thông tin theo hướng xây dựng, Báo Nghệ An cũng thực hiện vai trò cầu nối giữa các cơ quan chức năng và người dân. Mỗi năm, Báo nhận được hàng trăm đơn thư, hàng ngàn ý kiến phản ánh của độc giả trong và ngoài tỉnh. Những ý kiến này được kiểm chứng một cách kỹ lưỡng, nếu có những dấu hiệu tiêu cực, cần phải vạch trần, Báo vào cuộc để làm rõ. Các ý kiến cũng sẽ được chuyển đến những người có thẩm quyền ở các cơ quan chức năng để giải quyết. Trong gần 10 năm qua, Báo Nghệ An duy trì Văn phòng tư vấn pháp luật miễn phí với sự tham gia của các luật sư có uy tín, sẵn sàng hỗ trợ pháp lý cho người dân có nhu cầu...

Với sự kiên định trong tiêu chí xây dựng dòng chảy thông tin, sự đầu tư đúng mức về nguồn nhân lực và công nghệ, sự tôn trọng độc giả, Báo Nghệ An đã từng bước vươn lên, khẳng định được vai trò, vị thế của mình. Năm 2022, Báo Nghệ An đạt 39 giải báo chí của Trung ương, địa phương và các cấp ngành. Trong đó cấp Trung ương có 9 giải. Điều thú vị là, tất cả các tác phẩm đạt giải của Báo Nghệ An đều là những tác phẩm mang tiêu chí báo chí kiến tạo, xây dựng. Có thể kể đến một số tuyến bài nổi bật như “*Đảng mạnh là do chi bộ tốt*”, đạt Giải C, Giải Báo chí toàn quốc về xây dựng Đảng - Búa liềm Vàng lần thứ VI; Tác phẩm “*Đảng viên biên phòng phụ trách hộ gia đình khu vực biên giới: Không để ai bị bỏ lại phía sau*” đạt giải khuyến khích Giải báo chí toàn quốc về thông tin đối ngoại; phóng sự “*Xoá điểm đen để kìm giãm TNGT*” đạt giải Ba và tác phẩm “*Đã uống rượu bia không lái xe*” đạt giải Khuyến khích Giải báo chí An toàn giao thông quốc gia; Chuyên đề “*Xây dựng nông thôn mới ở huyện rẻo cao*” giải khuyến khích Giải báo chí vì sự nghiệp đại đoàn kết dân tộc toàn quốc năm 2022; Tác phẩm “*Giáo viên cầm bản - Chuyện bây giờ*” đạt Giải Ba, Giải báo chí toàn quốc Vì sự nghiệp giáo dục năm 2022; Chuyên đề “*Sạt lở đất: SOS*” đạt giải khuyến khích Giải báo chí Quốc gia về phòng chống thiên tai,...

Trong bối cảnh dòng chảy tin tức đang có xu hướng đi sâu vào tìm tòi những vấn đề tiêu cực, những vấn đề mang tính dân túy, độc giả cũng “*thích*” tìm kiếm những “*tin xấu*”, tin giật gân, tin giả, các cơ quan báo chí, trong đó có Báo Nghệ An phải khẳng định vai trò của mình trong việc kiểm chứng, xác thực sự thật thông tin. Việc xác lập phong cách đưa tin, phong cách báo chí theo hướng xây dựng và kiến tạo là yêu cầu bắt buộc, góp phần xây dựng một xã hội tốt đẹp hơn. Đây cũng chính là thiên chức cao cả, cũng là mục tiêu hướng tới của các cơ quan báo chí và những người làm báo. ■ THƯỜNG TIN & THUẬN TÌNH

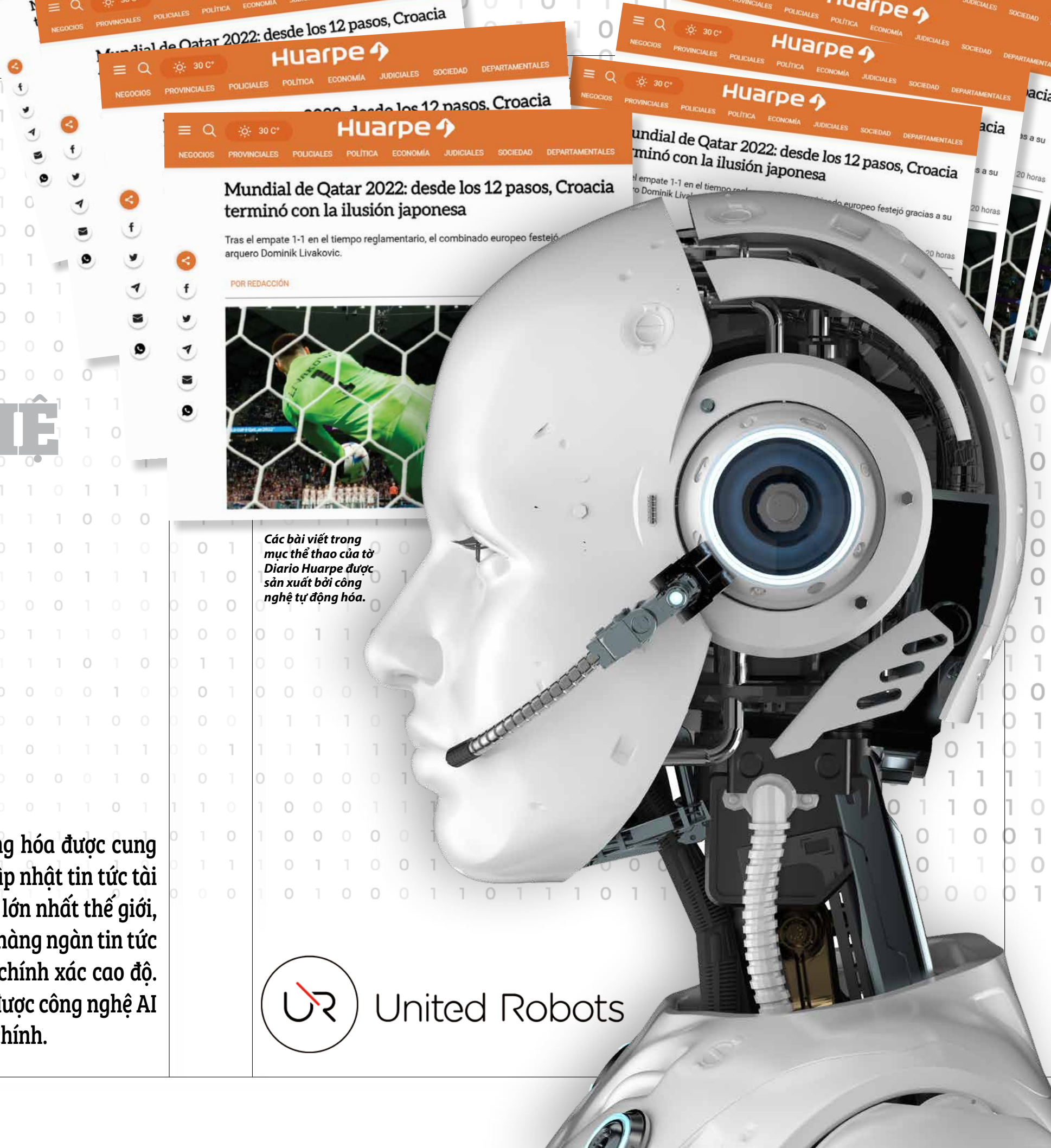

TÒA SOẠN BÁO NHỎ HƯỞNG LỢI NHỜ CÔNG NGHỆ AI

HUY VŨ
(theo Reuters)

Các tòa soạn báo đang ngày càng thử nghiệm công cụ tự động hóa được cung cấp bởi trí tuệ nhân tạo (AI) để sản xuất các tin bài thể thao, cập nhật tin tức tài chính và các bài viết dựa trên dữ liệu khác. Ba hãng thông tấn lớn nhất thế giới, bao gồm AP (Mỹ), Reuters (Anh) và AFP (Pháp), đang sản xuất hàng ngàn tin tức tự động mỗi năm, nhưng vẫn đảm bảo tính tính cập nhật và chính xác cao độ. Nhưng làm thế nào một tòa soạn địa phương có thể ứng dụng được công nghệ AI vào tờ báo của mình, vốn hạn chế về nhân sự và nguồn lực tài chính.

Mundial de Qatar 2022: desde los 12 pasos, Croacia terminó con la ilusión japonesa

Tras el empate 1-1 en el tiempo reglamentario, el combinado europeo festejó gracias a su arquero Dominik Livakovic.

Các bài viết trong mục thể thao của tờ Diario Huarpe được sản xuất bởi công nghệ tự động hóa.

Sản xuất tin bài tự động

Kể từ tháng 3 năm 2022, tờ báo Diario Huarpe, vốn có tuổi đời 17 năm và được phát hành tại tỉnh San Juan của Argentina (với dân số 738.000 người) đã xuất bản các tin bài về bóng đá, dự báo thời tiết bằng công nghệ tự động hóa. Công nghệ đã giúp cho tờ báo này, vốn chỉ có một phóng viên chuyên mảng thể thao, giải phóng nguồn nhân sự để tập trung đầu tư vào các nội dung địa phương khác, thậm chí là đưa tin về những sự kiện ở nước láng giềng Chile.

“Công nghệ cho phép chúng tôi sản xuất nhiều tin bài hơn và cung cấp cho các nhà báo nhiều thời gian và nguồn lực hơn cho các nội dung khác”, theo ông Pablo Pechuan, Giám đốc dự án công nghệ tự động của Diario Huarpe. *“Ví dụ với mảng bóng đá, nếu phóng viên có kết quả và dữ liệu từ trước, công nghệ AI có thể tự viết bài. Sau đó, các nhà báo có thể tập trung vào phỏng vấn với huấn luyện viên, về phân tích trận đấu hoặc đưa tin về sự cố bạo lực xung quanh sân vận động”.*

Công nghệ tự động hóa mà tờ Diario Huarpe đang triển khai được điều hành bởi công ty United Robots, vốn cho ra mắt công nghệ AI tự động viết báo dựa trên dữ liệu thể thao vào năm 2015. Hiện tại United Robots sử dụng AI và công cụ tạo ngôn ngữ tự động (NLG) để viết bài, sáng tạo hình ảnh, đồ họa và bản đồ tùy vào mục đích sử dụng của các tòa soạn. Công nghệ AI được sử dụng để phân tích dữ liệu có cấu trúc từ nhiều nguồn và giới thiệu một tập hợp các tham số cho đầu ra, chẳng hạn như độ dài của bài viết và tiêu đề các mục.

“Tất cả mọi thứ đều dựa trên dữ liệu có cấu trúc”, theo bà Cecilia Campbell, Giám đốc truyền thông của United Robots. *“Nó không phải công nghệ học máy (machine learning), vốn là một phương pháp chắc chắn và ngày càng trở nên chính xác hơn. Với học máy, chúng ta không bao giờ có thể đảm bảo những gì bài báo viết là thật”.*

Thông thường, các tờ báo nhỏ mang tính địa phương như Diario Huarpe khó có đủ nguồn lực và nhân sự để mở rộng nội dung. *“Họ có nhiều độc giả cần phụng sự, nhưng không có đủ nhân lực để bao quát tất cả các chủ đề”,* bà Campbell cho biết.

Thách thức về ngôn ngữ và dữ liệu

Công nghệ tự động của United Robots được đào tạo để hiểu những dữ liệu nào sẽ được đưa vào trong bài viết. Với dữ liệu chính xác, nó có thể tạo ra bài viết từ những góc độ khác nhau bằng cách sử dụng cùng một nguồn dữ liệu, chẳng hạn như tin tức về một trận bóng đá theo quan điểm của đội nhà hoặc đội khách. Mặc dù robot được đào tạo để phát hiện sự lặp lại, các tòa soạn cũng có thể cung cấp chi tiết về văn phong để robot sản xuất các tin bài phù hợp với phong cách tờ báo.

Công cụ NLG cung cấp các phân đoạn ngôn ngữ cho “phóng viên” robot, vốn là một hệ thống tinh vi các khuôn mẫu được viết bởi con người. *“Chất lượng mới là điều quan trọng. Chúng tôi có rất nhiều phân đoạn ngôn ngữ từ nhiều phiên bản của một đoạn văn bản và kết quả là robot sẽ sáng tạo các văn bản khác nhau hoàn toàn”,* bà Campbell chỉ ra.

Thay vì đào tạo AI để viết và hiểu các ngôn ngữ khác nhau, công nghệ NLG của quá trình tự động hóa giúp robot hoàn thiện ngôn từ trong các bài báo. Ví dụ, chuyên gia lập trình sẽ tạo ra một “cây ngôn ngữ” bằng tiếng Tây Ban Nha cho robot sử dụng dựa trên một tập hợp các điều kiện và quy tắc.

Sau các thử nghiệm ban đầu với tòa soạn Diario Huarpe, nhà phát hành công nghệ đã điều chỉnh: *“Người dân ở San Juan chúng tôi nói tiếng Tây Ban Nha pha lẫn phương ngữ. Các bài viết tự động đầu tiên giống như tiếng Tây Ban Nha từ Madrid. Hiện tại các bài viết đã dễ đọc và thân thuộc với độc giả địa phương”,*

ông Pechuan cho biết. Các tin bài sau khi được tạo ra sẽ được gửi trực tiếp lên hệ thống xuất bản của tờ Diario Huarpe và gần như không còn cần phải chỉnh sửa bởi các biên tập viên. Hiện tờ Diario Huarpe xuất bản khoảng 250 tin bài tự động về bóng đá mỗi tháng. Bao gồm các tin ngắn về các giải đấu ở Argentina và giải vô địch Nam Mỹ Copa Libertadores.

Nếu như trước đây, một nhà báo có thể sản xuất khoảng 4-6 tin bài mỗi ngày. *“Công nghệ giúp gia tăng đáng kể số lượng nội dung của tờ Diario Huarpe”,* ông Pablo Pechuan nói. *“Đối với mục thời tiết, chúng tôi có khoảng 3.000 tin bài mỗi tháng”.* Với chỉ một phóng viên chuyên mảng thể thao, tờ Diario Huarpe từng cập nhật đủ tin tức kết quả bóng đá vào mỗi dịp cuối tuần. *“Áp dụng công nghệ không có nghĩa là chúng tôi không cần phải thuê các nhà báo”,* theo ông Pablo Pechuan, lãnh đạo tờ báo Diario Huarpe cho biết. *“Chúng tôi cần nhiều phóng viên hơn để đưa tin về bóng chuyên, khúc côn cầu và nhiều giải đấu thể thao hơn”.*

Sự cởi mở của báo chí với công nghệ

Thách thức lớn nhất đối với việc áp dụng công nghệ viết tin bài vào các tòa soạn thường nằm ở sự chấp nhận của đội ngũ phóng viên và nhà báo. *“Trong nội bộ tòa soạn, nhiều bên liên quan khác nhau cần phải tham gia vào quá trình đổi mới. Công nghệ không thay thế một sản phẩm cũ, chúng đang trình làng một điều gì đó chưa từng tồn tại trước đây”,* bà Campbell của công ty United Robots nói.

Theo vị này, có rất ít ngành công nghiệp mà robot được chào đón bởi nhiều người lo sợ họ sẽ bị thay thế bởi máy móc. Còn với ngành báo chí, không phải ai cũng mang tâm lý dè dặt trước công nghệ. Ngày càng có nhiều phóng viên sử dụng công nghệ dữ liệu lớn và phân tích tự động cho hoạt động điều tra. *“Sự kết hợp giữa phóng viên và robot sẽ giúp*

tạo ra nhiều nội dung chất lượng nhất”, bà Campbell chỉ ra.

Còn tại tòa soạn Diario Huarpe, ông Pechuan đóng vai trò làm cầu nối giữa phóng viên và công nghệ. Ông nói rằng có rất ít sự phản đối từ các nhà báo trong tòa soạn, đặc biệt là khi họ chứng kiến tính tiện dụng của công nghệ và chất lượng tin bài được sản xuất tự động. Thay vào đó, sự phổ biến của một số bài báo tự động với độc giả đã khuyến khích tòa soạn tìm ra cách thức tốt hơn để quảng bá và phân phối những bài viết độc quyền và chuyên sâu từ các cây viết chủ đạo.

Công nghệ sản xuất tin bài tự động đã cho phép Diario Huarpe xuất bản tin thời tiết cho hơn 30 địa điểm trên toàn tỉnh San Juan, mang đến cho độc giả thông tin chính xác và cục bộ hơn so với trước đây. Các độc giả của tờ Diario Huarpe khi truy cập trang chủ sẽ được cập nhật tin tức thời tiết dựa theo vị trí họ đang đứng. Tòa soạn cũng đang sử dụng một công cụ hỗ trợ bởi AI của bên thứ ba để giúp quản lý và tối ưu hóa việc đăng bài trên mạng xã hội. Do không có người quản lý các trang mạng xã hội chuyên nghiệp, công nghệ AI sẽ giúp Diario Huarpe gia tăng tối đa độ phổ biến và phạm vi bao phủ tin bài.

Ngoài thể thao và thời tiết, công ty United Robots đã tạo các tin bài tự động trong lĩnh vực bất động sản và doanh nghiệp cho các tòa soạn khác tại khu vực châu Mỹ Latinh.

Lãnh đạo tòa soạn Diario Huarpe cũng dự định đẩy mạnh việc sử dụng công nghệ sản xuất tin bài tự động sang các chuyên mục khác, chẳng hạn như bản tin tỷ giá tiền tệ hoặc thông báo kết quả xổ số. Nhưng việc ứng dụng công nghệ AI vẫn phụ thuộc vào nguồn cung cấp dữ liệu và phải đáp ứng nhu cầu của độc giả địa phương. *“Ở một tỉnh như San Juan, độc giả không quá coi trọng chủ đề bất động sản hay tình trạng tắc đường”,* ông Pechuan nói. ■ THÔNG TIN & THUYẾT TRÌNH

Đại diện Agribank, đồng chí Trần Văn Thịnh - Phó bí thư Thường trực Đảng ủy trao tặng 100 căn nhà đại đoàn kết với tổng trị giá 05 tỷ đồng.

Lãnh đạo Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, Agribank trao tài trợ xây dựng 30 căn nhà đại đoàn kết cho huyện Thanh Ba.

Đầu tư cho giáo dục là sự đầu tư cho tương lai của đất nước. Agribank tiếp thêm động lực, khát vọng trên con đường đến trường của học sinh, sinh viên nghèo hiếu học.

PTGD Nguyễn Thị Phương trao tặng tài trợ 1.451 số BHXH và 8.497 thẻ BHYT với tổng trị giá 5 tỷ đồng.

DẤU ẤN AGRIBANK TRÊN HÀNH TRÌNH VÌ CỘNG ĐỒNG

Tài trợ hơn 600 tỷ đồng xây dựng trên 2.000 căn nhà đại đoàn kết, nhà tình nghĩa, 17 công trình trường học, phòng học, 06 trạm/cơ sở y tế, cùng hàng chục nghìn suất quà Tết, suất học bổng, thiết bị giáo dục, thiết bị y tế, các gói khám chữa bệnh cho người nghèo, các hoạt động cứu trợ thiên tai... là những con số thiết thực ghi đậm dấu ấn của Agribank trong hành trình an sinh xã hội vì cộng đồng năm 2022 trên mọi vùng miền của Tổ quốc.

MÁI ẤM YÊU THƯƠNG - ẤM LÒNG NGƯỜI NGHÈO

Đã trở thành truyền thống tốt đẹp, công tác chăm lo, hỗ trợ cho người nghèo, người có hoàn cảnh khó khăn, gia đình chính sách luôn được các chi nhánh Agribank trên toàn hệ thống tích cực thực hiện, lan tỏa với phương châm "Không để ai bị bỏ lại phía sau".

Năm 2022, Agribank dành nguồn kinh phí hơn 230 tỷ đồng tài trợ cho các địa phương có huyện nghèo, hỗ trợ xây dựng hơn 2.000 căn nhà tình nghĩa, nhà đại đoàn kết cho người nghèo và đối tượng chính sách trong cả nước (tiêu biểu trao tặng 100 căn nhà đại đoàn kết với tổng trị giá 5 tỷ đồng/tỉnh cho các hộ gia đình có hoàn cảnh khó khăn trên các tỉnh Sơn La, Tuyên Quang, Lai Châu, Điện Biên, Hà Giang, Thừa Thiên Huế, TP Hồ Chí Minh (Huyện Củ Chi, Học Môn), Bạc Liêu, Sóc Trăng, An Giang...)

Cùng với chương trình xây dựng nhà tình nghĩa, nhà đại đoàn kết, tặng quà Tết cho người nghèo cũng là chương trình từ thiện xã hội thường niên đã trở thành dấu ấn tốt đẹp của Agribank trong nhiều năm qua. Hàng năm, Agribank dành hàng chục tỷ đồng mang đến những phần quà Tết đầy ý nghĩa đối với những hộ nghèo, những gia đình có hoàn cảnh khó. Năm 2022, trong bối cảnh còn rất nhiều khó khăn và thách thức đối với nền kinh tế đất nước nói chung cũng như mỗi gia đình nói riêng trong giai đoạn hậu COVID-19, nhưng công tác an sinh tại Agribank vẫn ấm áp nghĩa tình với hơn 70 tỷ đồng

mang đến những chương trình thiết thực cho người nghèo đón Tết. Từng phần quà đượm vị Tết, thăm nghĩa tình đã được Agribank trên toàn hệ thống phối hợp cơ quan chính quyền địa phương trao tặng tận tay hộ nghèo, giúp căn bếp mỗi gia đình thêm ấm áp, đủ đầy hương vị ngày Tết.

Đặc biệt, trong hành trình dựng xây và phát triển 35 năm qua, Agribank nhận thức rõ vai trò và trách nhiệm trong công tác đền ơn, đáp nghĩa đối với thương binh, liệt sĩ và gia đình người có công. Các hoạt động "Uống nước nhớ nguồn", "Đền ơn đáp nghĩa", tri ân gia đình có công với cách mạng được cán bộ, đoàn viên thanh niên Agribank chú trọng và quan tâm. Trên các vùng miền của Tổ quốc, những mái ấm đồng đội, mái ấm tình thương dành cho các hộ nghèo, mang dấu ấn của Agribank đã và đang được hình thành. Phong trào phụng dưỡng các Mẹ Việt Nam anh hùng, thăm hỏi và tặng quà thương bệnh binh, người có công với cách mạng, chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho các gia đình chính sách, người có công tại các địa phương... đã tạo sức lan tỏa sâu rộng trong cộng đồng, được các cấp, các ngành, chính quyền địa phương và nhân dân ghi nhận, đánh giá cao.

TIẾP SỨC CHO TƯƠNG LAI CỦA ĐẤT NƯỚC

Điểm sáng trong hoạt động an sinh xã hội của Agribank trong năm 2022 là các chương trình tài trợ cho giáo dục. Từ

nhiều năm qua, giáo dục là lĩnh vực Agribank dành phần lớn nguồn lực, tâm sức để thực hiện với đa dạng các nội dung tài trợ. Năm 2022, riêng kinh phí tài trợ cho lĩnh vực giáo dục là hơn 166 tỷ đồng - con số cho thấy sự quan tâm đặc biệt của Agribank với đầu tư cho giáo dục, đầu tư cho tương lai của đất nước.

Từ nguồn kinh phí tài trợ cho công tác giáo dục, năm 2022 đã có 11 công trình trường học, 06 công trình phòng học, nhà bán trú cùng rất nhiều thiết bị, phần mềm quản lý đào tạo được tạo nên từ nguồn vốn đóng góp của Agribank. Tiêu biểu như công trình trường PTDT bán trú và tiểu học Hoàng Thu Phố 2, xã Hoàng Thu Phố, huyện Bắc Hà, Lào Cai với kinh phí 10 tỷ đồng; trường mầm non Trần Văn Ôn, xã Phước Thạnh, huyện Châu Thành, tỉnh Bến Tre; trường mầm non xã Thành Tâm, huyện Thạch Thành, tỉnh Thanh Hóa với số tiền 7 tỷ đồng/trường...; công trình 8 phòng học cho học sinh Trường mầm non xã Vĩnh Thành, huyện Yên Thành, tỉnh Nghệ An; nhà học 3 tầng 18 phòng học cho khối THCS trường Tiểu học - THCS xã Hồng Việt, huyện Đông Hưng, tỉnh Thái Bình với kinh phí 7 tỷ/công trình; nhà 2 tầng 10 phòng học Trường THCS Tân Dương xã Tân Dương huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên với kinh phí 8,5 tỷ)...

Agribank cũng dành gần 50 tỷ đồng trao tặng hàng ngàn suất học bổng cho các em học sinh học giỏi vượt khó và tài trợ cơ sở vật chất phục vụ giảng dạy, học tập của các trường. Chương trình trao tặng tủ sách, thiết bị học tập "Thêm con chữ, bớt đói nghèo" đến nay đã triển khai tại 61 tỉnh, thành, được chính quyền địa phương và cộng đồng xã hội ghi nhận, đánh giá cao.

Những món quà từ Agribank đã có ý nghĩa động viên khuyến khích rất lớn đối với mỗi nhà trường và mỗi em học sinh, đồng thời đóng góp tích cực, hiệu quả trong việc hỗ trợ các địa phương hoàn thiện, nâng cấp cơ sở vật chất giáo dục, cải thiện điều kiện giảng dạy, học tập cho các thầy và trò tại các vùng khó khăn.

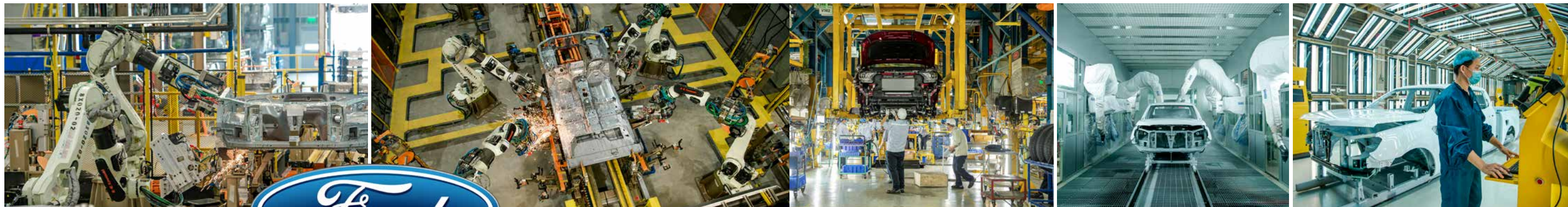
HIỆU QUẢ THIẾT THỰC TỪ CÁC CHƯƠNG TRÌNH HỖ TRỢ Y TẾ, CỨU TRỢ THIÊN TAI

Trong năm 2022, Agribank cũng dành hơn 44 tỷ đồng cho các hoạt động tài trợ cho y tế như xây dựng 06 trạm/cơ sở y tế, 22 xe cứu thương chuyên dụng, dành hơn 12 tỷ đồng tài trợ mua thiết bị y tế như máy siêu âm, máy chạy thận nhân tạo... trang bị/nâng cấp cơ sở vật chất, thiết bị y tế cho các bệnh viện, trạm y tế, cơ sở khám chữa bệnh tại các địa phương, giúp người dân cải thiện điều kiện thăm khám sức khỏe, nâng cao chất lượng cuộc sống.

Từ năm 2021, trong bối cảnh dịch COVID-19 diễn biến phức tạp, Agribank đã phối hợp với chính quyền chia sẻ với những khó khăn của người dân. Hàng vạn sổ BHXH, thẻ BHYT đã được Agribank kịp thời trao tặng người lao động và nhân dân cả nước... Mới đây, đồng hành cùng chương trình "Tặng sổ BHXH, thẻ BHYT cho người có hoàn cảnh khó khăn năm 2022 và mang Tết ấm cho người nghèo - Xuân Quý Mão" do Bảo hiểm Xã hội Việt Nam phát động, Agribank đã tham gia tài trợ 1.451 sổ BHXH và 8.497 thẻ BHYT với tổng trị giá 5 tỷ đồng.

Không chỉ dừng lại ở đó, cũng trong năm 2022, trước tình hình thiên tai tại nhiều địa phương như lũ quét, bão lũ, triều cường..., Agribank đã dành hơn 15 tỷ đồng cứu trợ khắc phục hậu quả thiên tai, nhanh chóng ổn định cuộc sống, sản xuất cho bà con tại các vùng bị ảnh hưởng.

Khép lại năm 2022, cùng với việc hoàn thành nhiệm vụ kinh doanh của toàn hệ thống, công tác an sinh xã hội đã được Agribank thực hiện đúng theo kế hoạch, tiếp tục xây dựng, lan tỏa và kết nối những hoạt động an sinh với phương châm "Không để ai bị bỏ lại phía sau". Mỗi chương trình an sinh xã hội của Agribank không đơn thuần chỉ là giá trị vật chất, mà đó chính là trách nhiệm của doanh nghiệp với cộng đồng, là sự kết nối từ trái tim đến trái tim của mỗi cán bộ, nhân viên Agribank trên hành trình lan tỏa những giá trị nhân ái và xây dựng hình ảnh một ngân hàng "Vì cộng đồng".

NHÀ MÁY FORD HẢI DƯƠNG KỶ NIỆM 25 NĂM HOẠT ĐỘNG, ĐỒNG HÀNH DÀI LÂU VỚI KHÁCH HÀNG VIỆT NAM

Nhà Máy Ford Hải Dương Kỷ Niệm 25 năm hoạt động, là một trong những nhà máy sản xuất hiệu quả trong khu vực, khẳng định cam kết gắn bó lâu dài của Ford với thị trường Việt Nam.

Năm 1995, chỉ một thời gian rất ngắn sau khi Việt Nam và Hoa Kỳ chính thức bình thường hóa quan hệ, Ford Motor là một trong số các doanh nghiệp Hoa Kỳ tiên phong đầu tư tại Việt Nam. Với sự đồng ý của chính phủ Việt Nam và tỉnh Hải Dương, ngay trong năm 1995, liên doanh Ford Việt Nam bắt đầu đặt những viên gạch đầu tiên để xây dựng nhà máy lắp ráp ở cửa ngõ của thành phố Hải Dương. Dây chuyền sản xuất của Ford ở Hải Dương bắt đầu đi vào hoạt động từ đầu Quý 4 năm 1997, mở ra 25 năm không ngừng phát triển và tiến bộ.

Sau ¼ thế kỷ hoạt động, nhà máy Ford tại Hải Dương đã liên tục cập nhật dây chuyền sản xuất, cho ra đời nhiều dòng sản phẩm đã làm nên thương hiệu của Ford tại Việt Nam như Trader, Transit, Ranger, Escape, Everest, Laser, Fiesta, Focus, Mondeo, EcoSport và Territory... cùng với đó là xây dựng đội ngũ nhân lực tại địa phương vững vàng trong chuyên môn.

Cột mốc 25 năm hoạt động của nhà máy Ford Hải Dương là minh chứng cho cam kết gắn bó lâu dài của tập đoàn Ford Motor với thị trường và nền công nghiệp ô tô Việt Nam.

Liên tục đầu tư nâng cao hiệu quả sản xuất

Khởi đầu, nhà máy Ford Hải Dương có công suất thiết kế 14.000 xe/ năm, với đầy đủ các tiêu chuẩn chất lượng ISO. Cùng với sự lớn mạnh của thị trường, vị trí của Ford Việt Nam trên bản đồ thế giới cũng ngày càng được củng cố, được công nhận là một trong những thị trường trọng điểm. Để khẳng định vai trò này, năm 2020, Ford Việt Nam nhận được gói đầu tư mở rộng trị giá hơn 2000 tỷ đồng để nâng cấp nhà máy Ford Hải Dương, đưa công suất lên mức 40.000 xe/ năm và 2 ca làm việc mỗi ngày.

Ford Hải Dương cũng là một trong số những nhà sản xuất ô tô đầu tiên ở Việt Nam đạt các chứng chỉ chất lượng ISO 9001, ISO 14001 & QS 9000 và ISO/TS16949 – 2002... Đồng thời, nhà máy Ford Hải Dương cũng là một trong các nhà máy trọng điểm của Ford Motor ở khu vực châu Á Thái Bình Dương, luôn

tuân thủ quy trình sản xuất toàn cầu với chất lượng sản xuất cao nhất.

Gói đầu tư mở rộng được phân bổ trên hầu hết mọi công đoạn của nhà máy, bao gồm việc xây mới xưởng hàn thân xe và xưởng sơn hiện đại có mức độ tự động hóa cao. Bên cạnh đó việc điều chỉnh xưởng lắp ráp hoàn thiện và sắp xếp lại khu vực hậu cần, vật tư nhằm tăng cường tính hiệu quả của sản xuất và nâng cao chất lượng các sản phẩm lắp ráp tại nhà máy.

"Dây chuyền lắp ráp được nâng cấp cho phép nhà máy Ford Hải Dương lắp ráp những dòng xe hiện đại, tiêu biểu như Ranger và Territory Thế hệ Mới, cùng đó với đó là sẵn sàng cho các dòng sản phẩm trong tương lai. Ford tự hào vì đã có gần 300.000 sản phẩm xe hơi Ford các loại được giao tới tay khách hàng Việt Nam. Đặc biệt, đến nay tỷ trọng xe lắp ráp trong nước đã chiếm ưu thế với hơn 70% trong tổng sản lượng bán ra của Ford tại Việt Nam, tạo ra nhiều việc làm trực tiếp, gián tiếp, cũng như đóng góp vào ngân sách của địa phương." Ông Ruchik Shah – Tổng Giám đốc Ford Việt Nam chia sẻ.

Đội ngũ nhân lực vững mạnh

Không chỉ cải tiến, nâng cao công nghệ và kỹ thuật, nhà máy Ford Hải Dương cũng đầu tư vào phát triển nguồn nhân lực. Từ những ngày đầu chỉ có 40 kỹ thuật viên, đến nay nhà máy đang có hơn 1.200 cán bộ công nhân viên. Dù là ngành công nghiệp nặng, yếu tố bình đẳng giới vẫn luôn được nhà máy Ford Hải Dương chú trọng, minh chứng là lực lượng lao động tại đây có hơn 20% là nữ giới, trong đó có nhiều cán bộ nhân viên nữ giữ các chức vụ quan trọng tại nhà máy.

Bà Nguyễn Thị Thu Thủy, Trưởng phòng Phát triển Sản phẩm Mới chia sẻ: "Tôi may mắn là một trong những người đầu tiên tham gia vào giai đoạn phát triển những sản phẩm mới, và liên tục được làm việc với những đội ngũ mới trên toàn cầu. Họ mang đến những phong cách làm việc khác nhau khiến công việc của tôi dù không ít thử thách nhưng luôn tươi mới và thú vị. Môi trường làm việc chuyên nghiệp, cởi mở tại nhà máy Ford Hải Dương cho phép tôi cũng như những đồng nghiệp nữ khác phát huy hết thế mạnh của mình."

Thông qua các chương trình tuyển dụng kỹ sư trẻ tài năng, và các chương trình học bổng Cao học và Đại học cho cán bộ công nhân viên, rất nhiều các khóa đào tạo hữu ích, Ford trở thành môi trường làm việc hấp dẫn, thu hút được nhiều nhân lực trình độ cao, đồng thời đội ngũ hiện tại luôn được trau dồi, nâng cao chuyên môn.

Ford Motor là một Đại Gia Đình, và nhà máy Ford Hải Dương quan tâm tới từng thành viên của mình theo đúng cách Ford chăm sóc mọi khách hàng của Ford trong suốt gần 120 năm lịch sử. Với tinh thần đó, mỗi nhân viên của nhà máy Ford Hải Dương đều bắt đầu ngày làm việc với sự hứng khởi, tinh thần đoàn kết và sáng tạo. Họ là những người đã và đang tạo ra những sản phẩm hiện đại, an toàn, thông minh và chất lượng. Mỗi thành viên của Ford Việt Nam đang đóng góp vào một tương lai mà mọi người đều có thể tự do di chuyển để theo đuổi các mục tiêu và ước mơ của mình.

"Đúng như cam kết phát triển cùng cộng đồng địa phương của Ford Motor, nhà máy Ford Hải Dương không chỉ tạo nên những sản phẩm chất lượng, mà chúng tôi luôn tiên phong trong các hoạt động xã hội của tỉnh, đặc biệt các hoạt động giáo dục bền vững, bảo vệ môi trường và nâng cao ý thức tham gia giao thông của cộng đồng địa phương." Ông Trần Tiến Đức, Giám đốc Nhà máy Ford Hải Dương khẳng định.

25 năm là một dấu mốc quan trọng, đánh dấu một chặng đường trưởng thành của Ford tại Việt Nam. Tiếp bước mục tiêu của Tập đoàn là thiết kế, chế tạo nên những chiếc xe thông minh, an toàn và chia sẻ hành trình dài lâu với khách hàng của mình, để giúp cho mỗi con người trong xã hội đều có thể tự do di chuyển và theo đuổi hạnh phúc của mình, đội ngũ của Ford ở Hải Dương sẽ ngày càng cống hiến và sáng tạo để vững bước trên chặng đường dài tiếp theo.

"Với tầm nhìn từ kế hoạch Ford+ của tập đoàn, Ford Việt Nam sẽ không dừng lại là một công ty chỉ bán sản phẩm xe hơi, mà còn đồng hành với khách hàng trong toàn bộ quá trình sử dụng xe của họ. Song song với đó là việc phát triển các công nghệ mới và làm giàu thêm các trải nghiệm sở hữu, lợi ích bền vững cho khách hàng trong tương lai. Ford+ đánh dấu một hành trình mới trong mối quan hệ với các khách hàng của Ford, và vai trò của nhà máy Ford Hải Dương sẽ vô cùng quan trọng vì đây là nơi tạo ra những sản phẩm chất lượng, để Ford có thể bắt đầu hành trình cùng khách hàng," Ông Ruchik Shah – Tổng Giám đốc Ford Việt Nam chia sẻ.

Ford ghi nhận doanh số bán hàng kỷ lục trong tháng 11/2022 với tổng lượng xe bán được đạt 4.506 xe bao gồm: 1,995 xe Ranger; 1,105 xe Everest; 62 xe Explorer; 308 xe Transit; 1,036 xe Territory.

GELEX -

HƠN BA THẬP KỶ XÂY DỰNG DOANH NGHIỆP ĐẦU TƯ HÀNG ĐẦU VIỆT NAM

*Trong hành trình hơn 30 năm xây dựng, phát triển,
GELEX đã khẳng định vị thế của một doanh nghiệp tầm cỡ,
với các chỉ số tăng trưởng tích cực, bền vững.*

Những dấu mốc quan trọng

Với sứ mệnh trở thành doanh nghiệp tiên phong trong lĩnh vực thiết bị điện, năm 1990, Tổng Công ty Thiết bị kỹ thuật điện (tiền thân của Tổng Công ty Cổ phần Thiết bị điện Việt Nam) ra đời. Năm 2006, doanh nghiệp đã thay đổi, hoạt động theo mô hình công ty mẹ - con, mở rộng lĩnh vực hoạt động ở mảng thiết kế, chế tạo các loại thiết bị đo điện, kinh doanh bất động sản, dịch vụ khách sạn, du lịch văn phòng cho thuê...

Năm 2010, Tổng công ty thực hiện cổ phần hóa doanh nghiệp, đổi tên thành Tổng Công ty Cổ phần Thiết bị điện Việt Nam với tổng số vốn điều lệ 1.400 tỷ đồng. Lúc này, Bộ Công thương là cổ đông Nhà nước sở hữu gần 80% vốn điều lệ.

Bước ngoặt quan trọng diễn ra vào năm 2015 khi công ty thay đổi cơ cấu sở hữu, bước vào giai đoạn tái cấu trúc nhằm phục vụ kế hoạch phát triển, tập trung sức mạnh vào các doanh nghiệp thuộc ngành nghề kinh doanh chính. Tập đoàn thực hiện lộ trình tăng tỷ lệ sở hữu, góp thêm vốn vào các doanh nghiệp lõi, tiềm năng mảng thiết bị điện, đồng thời triển khai lộ trình đầu tư chiều sâu, nâng cao năng lực, mở rộng quy mô sản xuất, kinh doanh của các công ty này.

Năm 2018 ghi một dấu mốc quan trọng khi Tập đoàn GELEX chính thức trở thành công ty niêm yết trên HoSE với mã GEX. Lúc này, doanh thu của Tập đoàn đạt 13.699 tỷ đồng, lợi nhuận trước thuế đạt 1.533 tỷ đồng, định hướng tập trung vào 02 trụ cột cốt lõi: Sản xuất Công nghiệp (chủ yếu là thiết bị điện) và Hạ tầng.

Bước chuyển mình ấn tượng

Sau gần 5 năm thực hiện tái cấu trúc toàn diện, Tập đoàn GELEX cơ bản đã hoàn tất quá trình tái cấu trúc vốn, trở thành Tập đoàn đầu tư đa ngành sở hữu nhiều thương hiệu tên tuổi như Viglacera, Nhà máy nước sông Đà, dây cáp điện CADIVI, thiết bị đo điện EMIC, máy biến áp THIBIDI, động cơ điện HEM... Năm 2021, Tập đoàn đạt doanh thu thuần hợp nhất 28.578 tỷ đồng, lợi nhuận trước thuế hợp nhất đạt 2.057 tỷ đồng.

Về định hướng phát triển, trong giai đoạn tiếp theo, GELEX chú trọng phát triển Sản xuất công nghiệp và Hạ tầng, qua đó, xác định cụ thể chiến lược phát triển trong từng lĩnh vực. Đối với sản xuất công nghiệp, Tập đoàn định hướng các đơn vị đẩy mạnh đầu tư cho công nghệ, phát triển sản phẩm mới cũng như tăng cường áp dụng công nghệ vào quản lý nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh, mở rộng thị trường, thị phần, giữ vững vị thế là các đơn vị hàng đầu trong lĩnh vực thiết bị điện. Đối với lĩnh vực Hạ tầng, thông qua các đơn vị thành viên, GELEX tập trung đầu tư vào bất động sản khu công nghiệp, bất động sản cho người có thu nhập thấp, phát triển và đầu tư các dự án năng lượng sạch, sản xuất kinh doanh nước, vật liệu xây dựng...

tiếp tục triển khai các dự án bất động sản thương mại đúng tiến độ, tối ưu hóa việc sử dụng quỹ đất của hệ thống nhằm tạo nguồn thu ổn định, vững chắc trong dài hạn. Bên cạnh đó, GELEX tiếp tục theo đuổi chiến lược tăng trưởng các mảng kinh doanh cốt lõi thông qua hoạt động M&A phù hợp.

Theo đuổi các mục tiêu chiến lược đó đã giúp cho GELEX ghi nhận sự tăng trưởng mạnh mẽ. Có thể khẳng định, 2021

Công ty Cổ phần Tập đoàn GELEX lọt Top 50
Công ty kinh doanh hiệu quả nhất Việt Nam

GELEX LỌT TOP 50 CÔNG TY KINH DOANH HIỆU QUẢ NHẤT VIỆT NAM NĂM 2022

Đây là một Bảng xếp hạng giá trị và uy tín do Tạp chí Nhịp Cầu Đầu Tư phối hợp cùng Công ty Chứng khoán Thiên Việt thực hiện thường niên, với sự tham vấn của các chuyên gia kinh tế, kinh doanh hàng đầu từ Trường Kinh doanh Harvard, nhằm tìm kiếm và vinh danh các công ty kinh doanh hiệu quả trên thị trường chứng khoán Việt Nam.

Trong liên tiếp 3 năm (2019-2021), Tập đoàn GELEX đạt được các chỉ số tăng trưởng: Doanh thu tăng 27,7%; Lợi nhuận trên vốn chủ sở hữu (ROE) tăng 10,7% và tỷ suất lợi nhuận cho nhà đầu tư tăng 188,5%.

Kết quả trên đã đánh giá khách quan năng lực quản trị của Tập đoàn GELEX trong bối cảnh thị trường tài chính khó khăn cũng như bất ổn của nền kinh tế thế giới.

TOP50 đã trải qua 10 năm khảo sát và xếp hạng thành công các công ty (2010-2021). Đây được xem như một bảng xếp hạng đặc biệt, nhằm tôn vinh nhiều doanh nghiệp có quy mô lớn hơn, giá trị vốn hóa cao hơn, tốc độ tăng trưởng mạnh mẽ.

đồng cho tri ân các thương binh, gia đình liệt sĩ; hỗ trợ các tỉnh miền Trung khắc phục hậu quả lũ lụt; chung tay vì nạn nhân chất độc màu da cam...

Có thể nói, song hành với hoạt động sản xuất, kinh doanh vững mạnh, GELEX đã để lại các dấu ấn đẹp khi hướng về cộng đồng với mong muốn góp phần tạo nên một cuộc sống tốt đẹp và bền vững hơn. ■

là năm đặc biệt, ghi dấu bước chuyển mình của GELEX khi thực hiện thành công M&A Tổng công ty Viglacera – CTCP, hoàn thành tái cấu trúc hai sub-holding và vượt mục tiêu doanh thu, lợi nhuận, tạo dựng nền tảng vững chắc cho các giai đoạn phát triển tiếp theo của Tập đoàn.

Trong những năm qua, GELEX và các công ty thành viên đã liên tiếp nhận giải thưởng Thương hiệu quốc gia: CADIVI 8 lần liên tiếp; Viglacera 6 lần liên tiếp; GELEX 5 lần liên tiếp, THIBIDI 4 lần liên tiếp. Bên cạnh đó, GELEX còn lọt các TOP bình chọn uy tín như: Top 15 Doanh nghiệp niêm yết có hiệu quả kinh doanh tốt 3 năm liên tiếp (2017 -2019); Top 50 Công ty kinh doanh hiệu quả nhất Việt Nam 2020; Top 50 Công ty niêm yết tốt nhất Việt Nam năm 2021; Top 50 Doanh nghiệp lợi nhuận xuất sắc nhất Việt Nam 2022...

Thành tích này tiếp tục khẳng định uy tín và sức mạnh của Tập đoàn GELEX và các đơn vị thành viên trên hành trình hơn 32 năm hình thành và phát triển.

Luôn đề cao trách nhiệm với xã hội, cộng đồng

Trong suốt hành trình phát triển của mình, GELEX luôn thấp lèn ngọn lửa về tinh thần yêu nước, đoàn kết, tương thân tương ái vì cộng đồng. Mỗi năm, GELEX đều dành hàng chục tỷ đồng để chung tay chia sẻ với cộng đồng. Có thể kể đến như GELEX trao tặng 30 tỷ đồng cho Quỹ Vaccine phòng chống COVID -19; trao tặng 6 tỷ đồng hỗ trợ xây nhà cho hộ nghèo khó khăn về nhà ở tại Tuyên Quang; trao tặng sổ tiết kiệm trị giá hơn 1,4 tỷ

Tòa nhà GELEX, số 52 Lê Đại Hành – Hai Bà Trưng – Hà Nội –
Trụ sở chính của Tập đoàn GELEX.

Bất động sản công nghiệp là lĩnh vực mũi nhọn của GELEX.

SAU 11 NĂM THÀNH LẬP VÀ HƠN 6 NĂM KINH DOANH,

MANG ĐẾN NHỮNG GÌ CHO XÃ HỘI?

DIỆU HỒNG

Vietlott đã đóng góp vào ngân sách bình quân mỗi năm hơn nghìn tỷ đồng, tạo ra hàng nghìn việc làm, thực hiện nhiều công tác an sinh xã hội trên cả nước và góp phần đẩy lùi trò chơi có thưởng bất hợp pháp.

Vietlott hỗ trợ xây dựng trường tiểu học Vinh An, huyện Tây Sơn, tỉnh Bình Định.

Là công ty 100% vốn Nhà nước trực thuộc Bộ Tài chính, Vietlott ra đời cuối năm 2011 với sứ mệnh phát triển thị trường trò chơi giải trí có thưởng tại Việt Nam theo hướng hiện đại, minh bạch và có trách nhiệm. Sau quãng đường 11 năm (05/12/2011 – 05/12/2022), trong đó với hơn 6 năm kinh doanh, doanh nghiệp này đã đóng góp nhiều giá trị tích cực cho xã hội.

Trong năm đầu tiên kinh doanh loại hình xổ số điện toán, Vietlott đạt doanh thu khoảng 1.600 tỷ đồng. Đến hết năm 2022, dự kiến doanh thu của công ty đã tăng lên đến hơn 6.000 tỷ đồng nhờ liên tục mở rộng thị trường, ra đời thêm các sản phẩm mới. Tương ứng với mức gia tăng doanh thu này, đóng góp cho ngân sách Nhà nước để đầu tư cho y tế, giáo dục, nông thôn mới... cho các địa phương của Vietlott cũng tăng dần mỗi năm. Năm 2016,

Hình ảnh điểm bán hàng của Vietlott.

Vietlott nộp ngân sách 334 tỷ đồng, thì đến năm 2022, con số này dự kiến tăng lên đến hơn 1.700 tỷ đồng.

Lũy kế đến hết năm 2022, công ty này đã đóng góp cho ngân sách các địa phương gần 8.000 tỷ đồng, bình quân hơn nghìn tỷ đồng mỗi năm (tính 6 năm chính thức kinh doanh).

Nhờ đó, Vietlott đã luôn thuộc Top 1.000 doanh nghiệp nộp thuế thu nhập doanh nghiệp nhiều nhất Việt Nam từ năm 2017 - 2021.

Ngoài việc nộp ngân sách, Vietlott và khách hàng trúng thưởng cũng luôn đồng hành với các địa phương trong các hoạt động an sinh xã hội. Đến hết năm 2022, tổng giá trị các khoản đóng góp cho an sinh xã hội của Vietlott và khách hàng trúng thưởng lên đến 45 tỷ đồng; trong đó đã xây: 05 trường học, 50 nhà đại đoàn kết, nhà tình nghĩa; 08 vườn rau trên các đảo thuộc quần đảo Trường Sa; trao hàng nghìn suất học bổng cho học sinh, sinh viên có hoàn cảnh khó khăn; đóng góp 2 tỷ đồng cho quỹ Vaccine COVID-19; ... Bên cạnh đó, Vietlott đã phối hợp Đài truyền hình kỹ thuật số VTC xây dựng chương trình "Trao cơ hội – Nối ước mơ" để trao học bổng đến với các em học sinh có kết quả học tập tốt, có hoàn cảnh khó khăn; chương trình được phát định kỳ trên kênh VTC 1 và đã có sự lan tỏa trên phạm vi cả nước.

Năm 2022, được sự chấp thuận chủ trương của Bộ Tài chính, Vietlott đã nộp hồ sơ xin Bộ Nội vụ cấp phép thành lập Quỹ xã hội với mục tiêu đẩy mạnh các hoạt động an sinh xã hội trên phạm vi cả nước, trong đó tập trung vào mảng giáo dục, y tế, phát triển nông thôn mới.

Vào cuối tháng 3, Vietlott đã chính thức phủ sóng tại tất cả 63 tỉnh, thành phố trên cả nước. Với hơn 5.000 điểm bán hàng hiện nay, Vietlott đã góp phần tạo ra hơn 10.000 việc làm cho người dân.

Ông Chu Đình Được, một trong hàng nghìn chủ điểm bán hàng khẳng định Vietlott chính là người bạn đồng hành tuyệt vời trong suốt nhiều năm qua. Ông Được là thương binh loại 3/4. Với quỹ bán vé xổ số điện toán nhỏ đặt trước nhà, ông Được đã có một công việc phù hợp với sức lao động và đem về cho gia đình nguồn thu nhập ổn định. "Từ khi bán xổ số Vietlott, thu nhập của gia đình tôi được cải thiện,

đó cũng là một niềm vui của tôi mỗi ngày", chủ điểm bán hàng này chia sẻ. Định hướng từ năm 2023, Vietlott dự kiến sẽ phối hợp với các tổ chức chính trị xã hội phát triển hàng nghìn điểm bán hàng dành cho các đối tượng thương bệnh binh, người có công với cách mạng, hoàn cảnh khó khăn...

Sau 6 năm phát hành tấm vé số đầu tiên, Vietlott đang sở hữu một dải sản phẩm đa dạng qua các kênh phân phối cả offline và online. Hiện tại, Vietlott có 6 sản phẩm xổ số điện toán gồm Mega 6/45, Power 6/55, Max 3D, Max 3D Pro, Keno và sản phẩm ra mắt gần đây nhất là Bingo18.

Qua hơn 6 năm, Vietlott đã ghi nhận hơn 90 triệu vé trúng giải với tổng số tiền trả thưởng hơn 15.277 tỷ đồng. Các sản phẩm xổ số tự chọn ma trận Mega 6/45, Power 6/55 có hơn 32 triệu vé trúng thưởng, trong đó có 309 vé trúng giải Jackpot tiền tỷ.

Người chơi của Vietlott hiện nay có thể tham gia hoạt động giải trí có thưởng tại bất kỳ đâu, bất cứ nơi nào. Ví dụ như với sản phẩm quay nhanh Keno và Bingo18 cứ 10 phút biết kết quả một lần, người chơi có thể dự thưởng từ 6h tới 21h55 mỗi ngày tại điểm bán hàng hoặc trên điện thoại (ứng dụng hỗ trợ Vietlott SMS).

Với dải sản phẩm, kênh phân phối đa dạng và giá trị giải thưởng hấp dẫn này, Vietlott đang và sẽ phát triển để đáp ứng thị hiếu của khách hàng. Qua đó, Vietlott thu hút được người chơi đến với các sản phẩm giải trí có thưởng hợp pháp và góp phần đẩy lùi hoạt động cờ bạc bất hợp pháp.

Với mục tiêu trở thành doanh nghiệp hàng đầu trong lĩnh vực trò chơi giải trí có thưởng ở Việt Nam; Vietlott đã được Bộ Tài chính phê duyệt "Chiến lược phát triển Công ty Xổ số điện toán Việt Nam đến năm 2025 và tầm nhìn đến năm 2034"; Theo đó, Vietlott tiếp tục mở rộng về quy mô đối với hệ thống kinh doanh hiện hữu với việc bổ sung thêm nhiều sản phẩm mới, hấp dẫn; mở rộng số lượng điểm bán hàng; phát triển mới tài khoản tham gia dự thưởng đối với kênh điện thoại; triển khai kinh doanh trên kênh Internet.

Với việc liên tục mở rộng quy mô, ngành nghề kinh doanh, Vietlott sẽ tạo ra nhiều việc làm, có sự tăng trưởng về doanh thu, đóng góp nhiều hơn cho ngân sách Nhà nước, tạo môi trường vui chơi giải trí có thưởng hiện đại, minh bạch, có trách nhiệm.

Xổ số quay nhanh Bingo 18 trên kênh điện thoại (ứng dụng hỗ trợ Vietlott SMS).

GELEXIMCO LÊ TRỌNG TẤN - KHU ĐÔ THỊ ĐÁNG SỐNG CỦA MỌI GIA ĐÌNH

Không cần phải đi đâu xa, cư dân vẫn có thể trải nghiệm cuộc sống lý tưởng trong một khu đô thị hiện đại với không gian xanh, rộng rãi và an toàn cùng cộng đồng dân cư văn minh tại Geleximco Lê Trọng Tấn.

PHÍA TÂY HÀ NỘI - SỨC HÚT TỪ HẠ TẦNG TỶ USD

10 năm qua, thị trường bất động sản Hà Nội chứng kiến cuộc chuyển dịch mạnh mẽ về phía Tây thành phố. Có thể nói, chính sự hoàn thiện vượt bậc của hạ tầng đã làm nên hấp lực của khu Tây. Những tuyến giao thông huyết mạch của Hà Nội đều quy tụ về đây như cao tốc Đại Lộ Thăng Long, trục đường hướng tâm Tố Hữu - Lê Văn Lương, đường 70, đường Vạn Phúc, Vạn Phúc - Lê Văn Lương kéo dài, hầm chui Thăng Long - Khuất Duy Tiến... Đây cũng là khu vực ghi nhận sự phát triển mạnh mẽ của giao thông công cộng với tuyến buýt BRT, đường sắt trên cao Cát Linh - Hà Đông...

Bức tranh hạ tầng giao thông khu Tây tiếp tục được nâng cấp và hoàn thiện với tuyến đường nối Nguyễn Xiển - Đại lộ Chu Văn An - Xa La; tuyến đường vành đai 2.5 với tổng chiều dài 21,2 km nằm giữa đường vành đai 2 và vành đai 3, chạy qua các quận Hoàng Mai, Thanh Xuân, Cầu Giấy, Bắc Từ Liêm, Tây Hồ.

Giao thông hoàn thiện đã tạo sự liên kết giữa khu Tây với các khu vực khác trong thành phố cũng như với các tỉnh, thành lân cận, giúp việc giao thương hàng hóa thuận lợi, người dân di chuyển dễ dàng. Khu Tây cũng chính là nơi chứng kiến sự gia tăng mạnh mẽ của cả dân số tự nhiên và dân số cơ học chỉ trong vòng chưa đầy một thập kỉ với tốc độ tăng trưởng đô thị hóa chóng mặt.

Đáng chú ý hơn nữa, phía Tây sôi động không chỉ với làn sóng bất động sản mà còn là sự dịch chuyển các cơ quan đầu não. Theo quy hoạch chung đến năm 2030, tầm nhìn 2050, khu Tây sẽ là trung tâm kinh tế - hành chính mới của Thủ đô. Hàng loạt các cơ quan, trụ sở Bộ, ngành, các công ty, tập đoàn cũng dịch chuyển về đây nhằm thuận tiện cho việc di chuyển và giao dịch với các đối tác.

Chính bởi lý do đó, lượng giao dịch tại thị trường bất động sản phía Tây trong những năm gần đây vô cùng sôi động. Trong đó, Khu đô thị Geleximco Lê Trọng Tấn là một dự

Geleximco Lê Trọng Tấn mang tới cho cư dân một cuộc sống an lành, tách biệt với khói bụi ồn ào của thành phố.

án nhận được nhiều sự quan tâm của khách hàng không chỉ bởi mức giá tương đối mà còn nhờ vào không gian sống lý tưởng.

KHU ĐÔ THỊ ĐÁNG SỐNG CỦA MỌI GIA ĐÌNH

Khu đô thị Geleximco Lê Trọng Tấn là tổ hợp căn hộ chung cư, nhà ở liền kề, biệt thự song lập - đơn lập, shophouse, nằm ngay mặt phố Lê Trọng Tấn - trung tâm phía Tây quận Hà Đông. Từ dự án, cư dân có thể tận hưởng hệ thống hạ tầng giao thông hiện đại bậc nhất Thủ đô với nhiều tuyến đường huyết mạch như Lê Trọng Tấn, Tố Hữu, đường vành đai 3.5, đường sắt trên cao, BRT... giúp người dân có thể dễ dàng di chuyển kết nối đến trung tâm thành phố hay bất cứ nơi đâu.

Bên cạnh đó, liên kết vùng hoàn hảo với sự xuất hiện của nhiều cơ quan ban ngành, trung tâm kinh tế - văn hóa - giáo dục,... hàng đầu Thủ đô cũng tạo nên môi trường sống lý tưởng cho mọi gia đình.

Ôm trọn toàn khu dự án là các mảng không gian xanh tách biệt với khói bụi ồn ào của thành phố. Xen kẽ giữa các tòa căn hộ là lối đi bộ ngập tràn hoa lá, là những con đường rộng thoáng rợp bóng cây xanh cho

con trẻ vui đùa, là khu tập dưỡng sinh và các phân khu thể thao hiện đại... Tất cả đã đáp ứng tối đa nhu cầu của cộng đồng dân cư trong việc chăm sóc sức khỏe và hưởng thụ cuộc sống trong lành.

Ngoài ra, hệ thống tiện ích nội khu được ưu tiên phát triển, với nhiều dịch vụ tiện ích đẳng cấp, mới mẻ và hấp dẫn như trung tâm thương mại, các công trình xã hội văn hoá (trường học, bệnh viện, thể thao, sân golf...) cũng góp phần mang lại cho cư dân nhiều trải nghiệm sống tuyệt vời, phục vụ một cách trọn vẹn nhất mọi nhu cầu cuộc sống của mọi lứa tuổi.

Không cần phải đi đâu xa, cư dân vẫn được trải nghiệm sống như nghỉ dưỡng trong một khu đô thị hiện đại, được tận hưởng cảm giác thư thái với không gian xanh, rộng rãi và an toàn cùng cộng đồng dân cư văn minh tại Geleximco Lê Trọng Tấn.

Sở hữu một căn hộ tại đây không chỉ là sở hữu không gian sống lý tưởng cho các cư dân mà còn mang lại cơ hội sinh lời bền vững trong tương lai. Không chỉ để ở, khách hàng còn có thể kinh doanh, cho thuê mang lại nguồn lợi nhuận hấp dẫn hơn bao giờ hết. ■

Gà ngon
La Chanh

Gà vàng đón Tết

Ngập tràn điều may

GÀ NGON ĐI BỘ
Nuôi thả tự do với thức ăn ngũ cốc
TRÔNG TỖ, MÁI DẦU
Lựa tươi tuyệt hảo của chất lượng thịt

GÀ SẠCH 4 KHÔNG

- KHÔNG DÙNG KHÁNG SINH
- KHÔNG CHỨNG TÁC ĐỘNG
- KHÔNG CHỨNG BẢO QUẢN
- KHÔNG CHỨNG DỊCH BỆNH

SẢN PHẨM CHẤT LƯỢNG CỦA

Thịt sạch
CÔNG NGHỆ THỊT MẬT CHẤU ẤU

Mua ngay tại **WinMart+ / WinMart / WIN** và **MEAT Deli**

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH DOANH VÀ CÔNG NGHỆ HÀ NỘI

THÔNG BÁO TUYỂN SINH ĐẠI HỌC HÌNH THỨC VỪA LÀM VỪA HỌC

Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội tuyển sinh đại học hình thức vừa làm vừa học như sau:

1. Đối tượng: Tốt nghiệp THPT trở lên (THPT, Trung cấp nghề, Trung cấp chuyên nghiệp, Cao đẳng, Đại học).

2. Hình thức tuyển sinh:

2.1. Xét tuyển theo học bạ THPT (tổ hợp xét tuyển như hệ đại học chính quy, chi tiết: www.hubt.edu.vn).

2.2. Xét tuyển theo 01 bằng đại học.

3. Ngành tuyển sinh:

- Kế toán
- Tài chính - Ngân hàng
- Tin học
- Tiếng Anh
- Tiếng Trung Quốc
- Quản trị kinh doanh
- Luật kinh tế
- Quản lý nhà nước
- Quản lý dịch vụ du lịch và lữ hành
- Quản lý đô thị và công trình

- Kỹ thuật xây dựng
- Điều dưỡng

3. Thời gian đào tạo:

- 2,5-03 năm: đối tượng tốt nghiệp Trung cấp chuyên nghiệp các ngành trở lên (tùy theo khối lượng kiến thức, kỹ năng đã tích lũy của người học đã có).

- 04-4,5 năm: đối tượng tốt nghiệp THPT và tương đương.

4. Hình thức học: Thứ 7, chủ nhật hàng tuần hoặc các buổi tối

5. Thời gian xét tuyển và đi học: Liên tục cho đến khi đủ chỉ tiêu

6. Hồ sơ: Theo mẫu (Bảng THPT+Học bạ và bằng THCN, CĐ, ĐH (nếu có) + Bảng điểm, 4 ảnh 3x4, Giấy khai sinh, CMT/CCCD, Phiếu tuyển sinh).

7. Bán và nhận hồ sơ tại:

KHOA ĐÀO TẠO TẠI CHỨC

Phòng A412, Tòa nhà A, Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội

Ngõ 124, Phố Vĩnh Tuy, Q.Hai Bà Trưng, Hà Nội

ĐT: 0243.6380184/0366677939.

HERBALIFE NUTRITION

GẮN BÓ VỚI THỂ THAO VIỆT NAM

Là người bạn gắn bó của thể thao Việt Nam, Herbalife thường xuyên hiện diện trong các sự kiện thể thao quan trọng của nước nhà. Năm 2022 khép lại với nhiều cảm xúc thăng hoa về những thành tích mà đoàn Thể thao Việt Nam đạt được, cùng với sự đồng hành của Herbalife Nutrition.

Đồng hành cùng kỳ SEA Games khó quên

Ngày 28 tháng 4 năm 2022, Herbalife Việt Nam đồng hành cùng Ủy ban Olympic Việt Nam (VOC) tổ chức Lễ Xuất Quân cho hơn 1.000 vận động viên và huấn luyện viên Việt Nam tham dự Đại hội Thể thao Đông Nam Á (SEA Games) lần thứ 31, được tổ chức tại Việt Nam từ ngày 12/5 đến ngày 23/5/2022. Trong không khí trang trọng và hào hùng của buổi lễ, Lãnh đạo Chính phủ, Lãnh đạo Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã quan tâm động viên, chỉ đạo và giao nhiệm vụ cho Đoàn Thể thao Việt Nam, đồng thời truyền cảm hứng mạnh mẽ thúc đẩy tinh thần thi đấu đến tất cả vận động viên (VĐV) Việt Nam trước giờ tham dự SEA Games 31.

Là một phần trong chương trình tài trợ dinh dưỡng lâu dài của Herbalife Nutrition với VOC, Herbalife Việt Nam đã hỗ trợ sản phẩm và tư vấn dinh dưỡng cho các vận động viên Việt Nam tiêu biểu trong suốt sự kiện này, đồng thời trao thưởng nóng cho các VĐV xuất sắc.

Kết thúc kỳ SEA Games, Đoàn thể thao Việt Nam đạt thành tích áp đảo với 446 huy chương, Đoàn đứng nhất với 205 huy chương vàng (HCV), bỏ xa đoàn Thái Lan đứng nhì với 92 HCV, phá kỷ lục 194 HCV của Indonesia tại SEA Games 1997... để trở thành nước chủ nhà có nhiều HCV nhất lịch sử. Thành tích ấn tượng này còn phát đi thành công câu chuyện về một Việt Nam mạnh mẽ vượt qua dịch bệnh, tự tin phục hồi và phát triển vươn xa.

Lễ xuất quân ASEAN PARA Games 31

Ngày 20 tháng 7 năm 2022, Herbalife Việt Nam đồng hành cùng Hiệp hội Paralympic Việt Nam (VPA) tổ chức lễ xuất quân cho 153 vận động viên, huấn luyện viên và cán bộ Việt Nam tham dự Đại hội Thể thao Người Khuyết Tật Đông Nam Á lần thứ 11 (11th ASEAN Para Games).

Đoàn thể thao người khuyết tật Việt Nam gồm 153 thành viên, trong đó có 15 cán bộ, 18 HLV và 120 VĐV tham gia tranh tài ở 8 môn thể thao, gồm: điền kinh, bơi, cử tạ, cầu lông, bóng bàn, cờ vua, judo, bắn cung, trong tổng số 14 môn thi đấu của đại hội.

Đại diện của Herbalife Việt Nam cũng có mặt tại Indonesia để ủng hộ tinh thần thi đấu và trao thưởng nóng cho các VĐV xuất sắc.

Đây là kỳ đại hội đáng nhớ bởi các VĐV Việt Nam phải trải qua rất nhiều khó khăn trong quá trình tập luyện vì dịch COVID-19, thậm chí là họ không được thi đấu quốc tế trong thời gian dài. Khi sang đến Indonesia thì 4 VĐV (2 VĐV cầu lông và 2 VĐV cờ vua) lại bị phát hiện dính COVID-19.

Bất chấp những khó khăn đó, VĐV Việt Nam đã thi đấu vô cùng ấn tượng và giành được tổng cộng 65 HCV, 62 HCB và 56 HCB. Kết quả này giúp đoàn Việt Nam xếp thứ ba toàn đoàn sau chủ nhà Indonesia (177 HCV) và Thái Lan (117 HCV).

Herbalife Nutrition kỷ niệm hành trình 13 năm tại Việt Nam với nhiều hoạt động ý nghĩa

Là một phần trong chương trình hợp tác dài hạn với Ủy ban Olympic Việt Nam (VOC), Herbalife Việt Nam đã phối hợp cùng VOC tổ chức buổi hội thảo chủ đề "Dinh Dưỡng Nâng Cao – Thành Tích Thể Thao" cho hơn 50 huấn luyện viên và vận động viên Việt Nam tại Khách sạn Sofitel Legend Metropole Hà Nội vào ngày 13 tháng 12 năm 2022. Buổi hội thảo bao gồm các nội dung "Dinh dưỡng để tăng hiệu suất thể thao" được thực hiện bởi Tiến sĩ Dana Ryan, Giám đốc Phụ trách Chương trình về Hiệu suất và Giáo dục Thể thao của Tập đoàn Herbalife Nutrition và "Phục hồi chức năng để nâng cao hiệu suất thể thao" được thực hiện bởi ông Adam Waterson, Huấn luyện viên Thể lực và Sức bền, thuộc câu lạc bộ bóng đá LA Galaxy.

Nhân dịp này, câu lạc bộ thành công nhất trong lịch sử Giải bóng đá Nhà nghề Mỹ (MLS) LA Galaxy, đối tác nhiều năm của Herbalife Nutrition, đã đến thăm Mái Ấm Bà Chiêu tại Thành phố Hồ Chí Minh. Đội LA Galaxy đã dành thời gian trò chuyện với các em nhỏ và hướng dẫn các em một số kỹ năng bóng đá cơ bản, qua đó truyền cảm hứng cho các em về lối sống năng động lành mạnh. Đội LA Galaxy cũng trao tặng cho Hội Phụ nữ Từ thiện TP.HCM số tiền 735.000.000 đồng (30.000 USD) giúp nâng cao dinh dưỡng cũng như tạo điều kiện học tập tốt hơn cho các cháu tại 7 Mái Ấm trực thuộc Hội.

BỆNH VIỆN PHỤ SẢN HÀ NỘI
Phu San Hanoi Hospital

Các dịch vụ tiêu biểu

Giới thiệu

Bệnh viện Phụ Sản Hà Nội là bệnh viện tuyến cuối của Bộ Y tế về chuyên môn kỹ thuật Sản Phụ khoa. Mỗi năm, Bệnh viện thực hiện hơn 40,000 ca đẻ, hơn 1,000,000 lượt thăm khám và điều trị, hàng chục ngàn ca thủ thuật, nổi bật nhất là ứng dụng thành công mổ can thiệp y học bào thai - kỹ thuật cao nhất trong lĩnh vực sản khoa.

Khi đến với Bệnh viện Phụ Sản Hà Nội, người dân được hưởng dịch vụ khép kín bắt đầu từ sức khỏe sinh sản tiền hôn nhân, sàng lọc các bệnh di truyền, tiêm phòng vắc xin, chăm sóc thai phụ trong suốt quá trình mang thai.

Ứng dụng BVPSHN

Tổng đài: 1900 6922
Fanpage Bệnh viện Phụ Sản Hà Nội
www.facebook.com/benhvienphusanhanoi.vn/
Website
<http://benhvienphusanhanoi.vn/>

- CS1: 929 đường La Thành, Ba Đình
- CS2: 38 Cầm Hội, Hai Bà Trưng
- CS3: 10 Quang Trung, Hà Đông

KHÁM SẢN KHOA
Quản lý thai kỳ
Sàng lọc trước sinh NIPT,
Tiền sản giật, Thalassemia,...

ĐIỀU TRỊ BỆNH LÝ SẢN CHẬU
Khám, điều trị các bệnh do rối loạn chức năng sản châu, són tiểu, sa tạng chậu, sa tử cung,...

HỖ TRỢ SINH SẢN VÀ NAM HỌC
Khám, tư vấn tiền hôn nhân, tiền mang thai
Khám và điều trị hiếm muộn
Điều trị bệnh lý nam khoa,...

SÀNG LỌC SƠ SINH

- Sàng lọc tim bẩm sinh, thính lực
- Sàng lọc 50 bệnh rối loạn chuyển hóa
- Sàng lọc Hb/Thalassemia
- Sàng lọc thiếu men Biotinidase
- Sàng lọc bệnh xơ nang

KHÁM PHỤ KHOA
Khám, điều trị bệnh lý phụ khoa, vú, bệnh lây qua đường tình dục, thẩm mỹ thu hẹp âm đạo,...

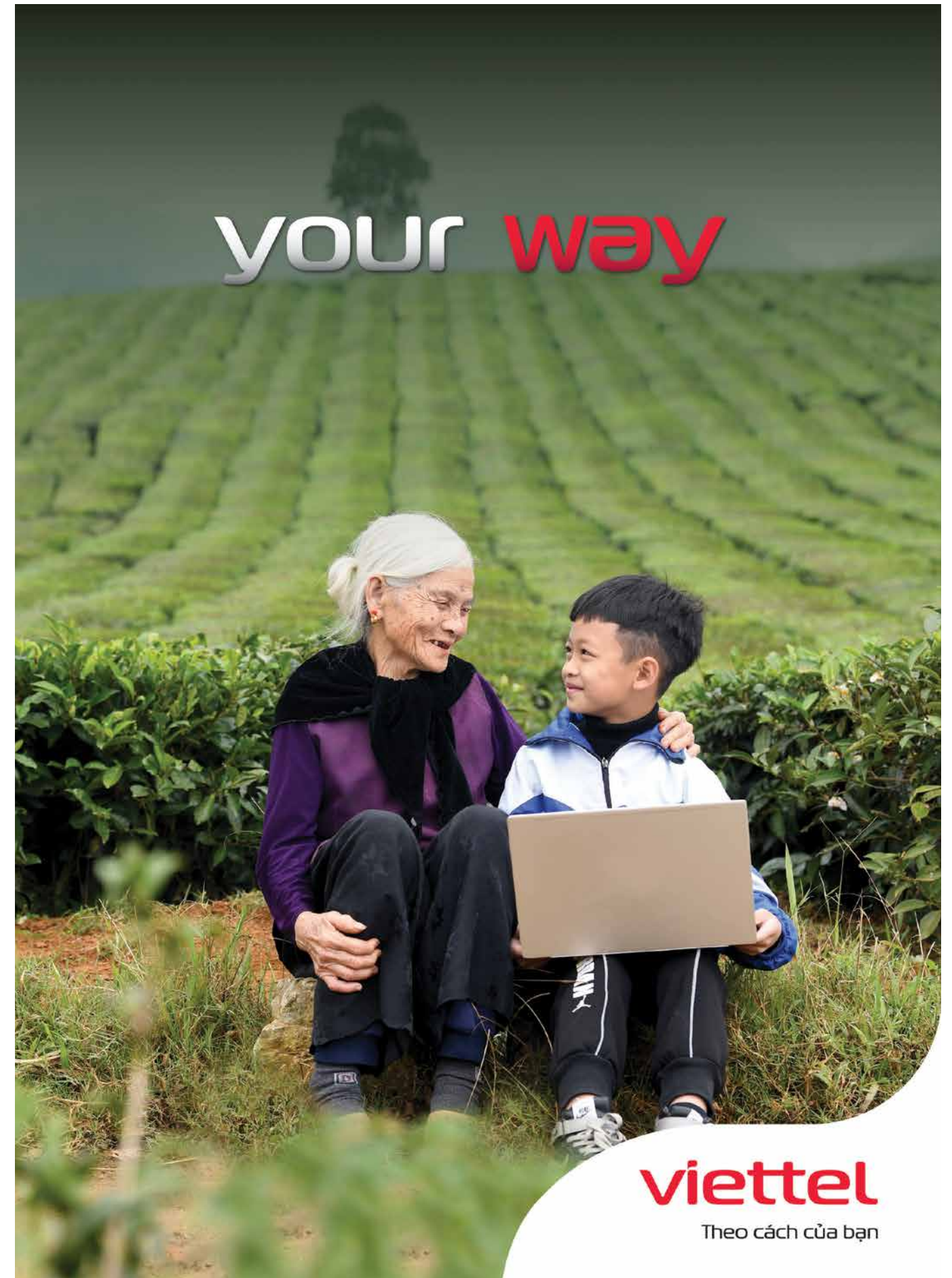

KẾ HOẠCH HÓA GIA ĐÌNH
Định chỉ thai giảm đau có gây mê
Tư vấn tránh thai, đặt dụng cụ tử cung, cấy que tránh thai,...

UNG THƯ PHỤ KHOA
Khám sàng lọc, phát hiện sớm, điều trị ung thư phụ khoa, ung thư cổ tử cung, ung thư vú,...

- Sàng lọc tăng sinh thượng bầm sinh
- Sàng lọc hội chứng SCID
- Sàng lọc thiếu men G6PD
- Sàng lọc suy giáp bẩm sinh
- Sàng lọc Phenylketonuria
- Sàng lọc Galactosemia

your way

viettel
Theo cách của bạn

BIDV

Xuân
Quý Mão
2023

*Kính chúc quý khách năm mới tràn đầy
Sức Khỏe 🌸 Hạnh Phúc 🌸 Thành Công*

Vững bước Tiên phong - Đồng hành Phát triển

☎ 1900 9247 🌐 bidv.com.vn 📱 BIDVbankvietnam

Chi tiết tại đây

ecopark®

CHẠM
ECOPARK
CHẠM TỚI
THIÊN NHIÊN

Chạm Ecopark Chạm tới Thiên Nhiên

*Hình thực tế chụp tại Thành phố xanh Ecopark

TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM
TỔNG CÔNG TY HẠ TẦNG MẠNG

Happy new year 2023

📍 Số 30 Phạm Hùng, Mỹ Đình 1, Nam Từ Liêm, Hà Nội
☎️ +84-24 37877777
📠 +84-24 37876600
@ <http://www.vnptnet.vn>

Thành viên của VNPT

BANKING ĐẬM CHẤT TÔI

Quét mã
Tải app TPBank

BST 5 TÍNH NĂNG CÁ NHÂN HÓA

TPBank
Ngân hàng Kỷ nguyên Số

☎️ 1900 6036 | ☎️ 1900 58 58 85 | <https://tpb.vn> |

CÔNG ĐOÀN THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG VIỆT NAM
VIETNAM NATIONAL UNION INFORMATION AND COMMUNICATIONS WORKERS

Địa chỉ: 13 ngõ Hàng Bột, phường Cát Linh, quận Đống Đa, Hà Nội
Điện thoại: 024.37741570 Fax: 024.39720236
Email: congdoantttt@mic.gov.vn Website: <http://congdoantttt.org.vn>

**Chúc mừng
Năm mới!**

Hân Quý Mão

2023